

ପ୍ରଶ୍ନ କରେ ଅନାରକେ

ସୂଚନିକା ଚିନ୍ତାଧାରା

ସବୁ ବୟସର ଓ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀର ବିକାଶ ସୂଚନିକାର ଲକ୍ଷ । ବିଚାର କରିବା, ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା, ଆତ୍ମସମୀକ୍ଷା ଆଦି ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ପରିଚାୟକ । ପିଲାଦିନରୁ ଏଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ କରାଯାଇ ପାରିଲେ ଦେଶ ଓ ସମାଜର ଉନ୍ନତି ଆପେ ଆପେ ହୋଇପାରିବ । ତେଣୁ ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ସୂଚନିକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ପିଲାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷକ/ଅଭିଭାବକ/ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ କରାଯାଉଛି । ଏସବୁ ଦ୍ଵାରା କ୍ରମେ ସ୍କୁଲ ଓ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିପାରିବ ବୋଲି ଆମର ଆଶା ।

ଏହି ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ବାସ୍ତବ ରୂପ ଦେବା ପାଇଁ ଆମର ବିଭିନ୍ନ ପରୀକ୍ଷା ଭିତରେ ରହିଛି ବିଜ୍ଞାନ ଚରଙ୍ଗ ପତ୍ରିକା ଓ ଅନ୍ୟ ବହି ପ୍ରକାଶନ, ଶିକ୍ଷକ କର୍ମଶାଳା, ବିଜ୍ଞାନ ମେଳା, ବିଜ୍ଞାନ ଖେଳନା ବିତରଣ ଆଦି । ଆମର ମଡେଲଗୁଡ଼ିକ ତାଲା ପଡ଼ି ରହୁଥିବା କିଛି ଜଟିଳ ଓ ଦୀର୍ଘ ଜିନିଷ ନୁହେଁ । ଏଗୁଡ଼ିକ ସହଜରେ ଓ ଶସ୍ତାରେ ହୋଇପାରୁଥିବା ଜିନିଷ ଯାହାକୁ କେହି ହାତରେ ନେବାକୁ ଡରିବେନାହିଁ । ବିଜ୍ଞାନର ପ୍ରକୃତିଗତ ତଥ୍ୟକୁ ବୁଝାଇ ପାରୁଥିବା ଜିନିଷଟିଏ ଆମ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟାପକରଣ ନୁହେଁ - ଏହା ଏକ ଖେଳନା । ନିଜ ହାତେ ଗଢ଼ିବା - ଖେଳି ଖେଳି ଶିଖିବା - ଭଲ ଭାବେ ବୁଝିବା ହେଉଛି ଆମର ଜୀବନ ଦର୍ଶନ ।

ପ୍ରଶ୍ନ କରେ ଅନାରକୋ

ମୂଳ ହିନ୍ଦୀ ଲେଖା: ସତ୍ୟ

ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତର
ନମିତା ଶତପଥୀ

ସୂକନିକା

ଭାଗମଲା, ତାଙ୍କ: ଖଣ୍ଡଗିରି,
ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧ ୦୩୦

ପ୍ରଶ୍ନ କରେ ଅନାର୍କୋ

Prashna Kare Anarko
(Anarkora Asks Questions)

ମୂଳ ହିନ୍ଦୀ ରଚନା
ସତ୍ୟ

Original Hindi Writing
Satyu

ମୂଳ ହିନ୍ଦୀ ପ୍ରକାଶକ
ରାଜକମଲ ପ୍ରକାଶନ
୧-ବି, ନେତାଜୀ ସୁବାଷ ମାର୍ଗ
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ୧୧୦ ୦୦୨

Original Hindi Publisher
Rajkamal Prakashan
1-B, Netaji Subash Marg
New Delhi 110 002

ଚିତ୍ର
ଚଞ୍ଚଲ

Illustration
Chanchal

ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତର
ନମିତା ଶତପଥୀ

Oriya adaptation
Namita Satapathy

ମୁଦ୍ରଣ
ପାକ୍ସେଟ ପ୍ରେସ୍ ପବ୍ଲିଶ୍
୪ନଂ ୩/୫୫, ଆଇ.ଆର୍.ପି. ଭିଲେଜ୍
ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧ ୦୧୫

Printing
Reprint
N-3/55, IRC Village
Bhubaneswar 751 015

ଲିପି ସଂଯୋଜନା
ଭାରତୀ ମହାନ୍ତି

Type setting
Bharati Mohanty

ଅଙ୍କପଞ୍ଜୀ ଓ ପ୍ରକାଶନ
ଯୁଜନିକା
ଜାଗମରା, ଡାକ: ଖଣ୍ଡଗିରି,
ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧ ୦୩୦
ଫୋନ୍: (୦୬୭୪) ୨୩୫୦୬୬୪

Design, Layout & Publication
SRUJANIKA
Jagamara, PO: Khandagiri,
Bhubaneswar 751 030
Telephone: (0674) 2350 664

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶନ: ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୦୪
ମୂଲ୍ୟ: ଟ ୧୫.୦୦

First published: March 2004
Price: Rs.15.00

ଭୂମିକା

ଛୋଟ ପିଲାଟି ଦୁନିଆ ଆମ ଦୁନିଆଠାରୁ କେତେ ଅଲଗା । ତା'ର ସ୍ୱପ୍ନ, କଳ୍ପନା, ଇଚ୍ଛାକୁ ବଡ଼ମାନେ କେବେ ବୁଝି ପାରନ୍ତିନାହିଁ । ତା' ମନରେ ଉଠୁଥିବା ଅସୁମାରୀ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ବି ଆମ ପାଖରେ ନଥାଏ । ଅନେକ ସମୟରେ ସେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ଭିତରେ ଆମର ଦୋଷ ଦୁର୍ବଳତାକୁ କେତେ ସହଜରେ ଦେଖାଇ ଦେଇପାରେ ।

ପ୍ରତି ପିଲା ଭିତରେ ରହିଛି ଖୁଜୁବୁଜିଆ ମନଟିଏ । ସେ ସହରର ଇଟା ଢଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ରହୁ ବା ଦୂର ପାହାଡ଼ ତଳେ ଢଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ରହୁ । ଚାରିପାଖର ଘଟଣା ବିଷୟରେ ତା' ମନରେ ଉଠେ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ । ସେ ଚାହେଁ ଚଢ଼େଇ ସହ କଥା ହେବ, ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବ, ଗଛ ସହ କଥା ହେବ, ପାଣି ଭିତରେ ଝାଞ୍ଜି ଦେଖିବ କ'ଣ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ତା'ର ଏହି ଖୋଜିଲା ମନକୁ ଆମେ ଠିକ ସମୟରେ ଠିକ ଖୋରାକ ଯୋଗାଇ ପାରେ ତ ? ଆମର ଅସାବଧାନତା ଯୋଗୁ ଗୋଟିଏ ବଢ଼ନ୍ତା ମନ ବାଧା ପାଏନାହିଁ ତ ? ଆମ ଜାଣତରେ ହେଉ ବା ଅଜାଣତରେ ହେଉ ତା' ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଆମେ ଅଟକାଇ ଦେଉନାହେଁ ତ ?

ଅନାରକୋ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପିଲା । କିଛି ଅସାଧାରଣ ନୁହେଁ । ସବୁ ପିଲା ଭଳି ସେ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ୁଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିଟି ଜିନିଷ ପ୍ରତି ତା'ର ଆଗ୍ରହ ବହୁତ । ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ତା'ର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ପ୍ରଚଳିତ ଶିକ୍ଷା ଓ ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ତା' ମନରେ ଅସନ୍ତୋଷ ରହିଛି । ତା'ର ଦୋଷ

ହେଉଛି ସେ ବହୁତ ପ୍ରଶ୍ନ କରେ । ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ ଆମ ପାଖରେ ସମୟ ଓ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଅଛି ତ ? ଅନେକ ସମୟରେ ତା'ର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଆମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇଥିବାରୁ ଆମେ ତାକୁ ସହଜରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରୁନାହିଁ ।

ତା'ର ଆଠ ଦିନର କାରବାରରେ ସେ ଆମକୁ ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଖୋରାକ ଦେଇଛି । ଆମର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପରୀକ୍ଷା, ପ୍ରଚଳିତ ଜୀବନଧାରା, ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛି । ପ୍ରତିଟି ଚିନ୍ତାଶୀଳ ମଣିଷ ବହିଟି ପଢ଼ିଲାବେଳେ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ମନ ଭିତରେ ଦୋହରାଇବେ ବୋଲି ଆମର ବିଶ୍ୱାସ

ବହିର ଗୋଟିଏ ଦିନର ସତଶା ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ହିନ୍ଦୀ ପତ୍ରିକା ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଦେଖିଥିଲୁ । ଭଲ ଲାଗିବାରୁ ବିଜ୍ଞାନ ତରଙ୍ଗରେ ଦେଇଥିଲୁ । ତରଙ୍ଗର ପାଠକମାନଙ୍କୁ ତାହା ବହୁତ ଭଲ ଲାଗିଲା । ବିଶେଷ କରି ପିଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାହା ବେଶୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ହେଲା । ମୂଳ ବହିଟି ଖୋଜିଲୁ । ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ପାଇଲୁନାହିଁ । ଅତୀତକ ସାଥି ଦେବଡ଼ିଫ୍ଟଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରୁ କରୁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବହିଟି ଅଛି ବୋଲି ସେ କହିଲେ ଓ ଆଣି ଦେଲେ । ପୂରା ବହିଟି ଓଡ଼ିଆରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବାରେ ତାଙ୍କର ନିଶ୍ଚୟ ଭୂମିକା ରହିଛି । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଆମେ କୃତଜ୍ଞ ।

ଆଶାକରୁ ବହିଟି ପାଠକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦୃତ ହେବ । ମନରେ କିଛି ମୌଳିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ଖୋରାକ ଯୋଗାଇବ । କୁନି ପିଲାର ସରଳ ମନକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ ସହାୟକ ହେବ । ବହିଟି ଉପରେ ମତାମତ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ଆମର ବିଶେଷ ଅନୁରୋଧ ।

ସୂଚନିକା ପରିବାର

ସୁଚୀପତ୍ର

୧. ଅନାରକୋର ପ୍ରଥମ ଦିନ	୭
୨. ଅନାରକୋର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ	୧୫
୩. ଅନାରକୋର ତୃତୀୟ ଦିନ	୨୫
୪. ଅନାରକୋର ଚତୁର୍ଥ ଦିନ	୩୪
୫. ଅନାରକୋର ପଞ୍ଚମ ଦିନ	୪୪
୬. ଅନାରକୋର ଷଷ୍ଠ ଦିନ	୫୫
୭. ଅନାରକୋର ସପ୍ତମ ଦିନ	୬୪
୮. ଅନାରକୋର ଅଷ୍ଟମ ଦିନ	୭୨

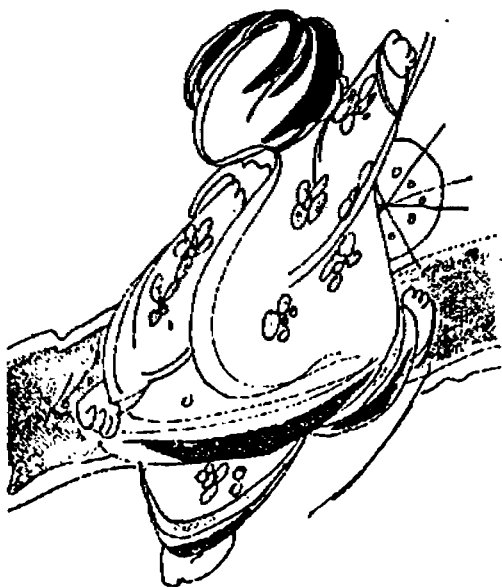

ଅନାରକୋର ପ୍ରଥମ ଦିନ

କୁନି ଝିଅଟିଏ । ନାଁ ତା'ର ଅନାରକୋ । ଘରେ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ଅନ୍ନୋ
ତାକନ୍ତି । ଅନ୍ନୋ ନାଁଟି ବେଶ୍ ଛୋଟିଆ । ତେଣୁ ତା' ଉପରେ ଦୁକୁମ
ଚଲାଇବାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସୁବିଧା ହୁଏ । 'ଅନ୍ନୋ ପାଣି ଆଣ', 'ଅନ୍ନୋ
ଖରାକୁ ଯାଆନାହିଁ', 'ଅନ୍ନୋ ବାହାରେ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଛି, ବାହାରକୁ
ଯାଆନାହିଁ', 'ବର୍ଷାରେ ଓଦା ହୁଅନାହିଁ' । ଆଉ ଯଦି କିଏ ବାହାରୁ
ଘରକୁ ଆସୁଛି ତେବେ ଘରଲୋକ ତାକୁ କହୁଛି ଇଏ ଆମ ଅନାରକୋ,
ଆମେ ଗେହୁାରେ ତାକୁ ଅନ୍ନୋ ତାକୁ । ଗେହୁା . . . ହୁଁ !

ଆଜି ଅନାରକୋର ମନ ଖରାପ । ସକାଳୁ ସକାଳୁ ମାଆ ବିଛଣାରୁ ଉଠାଇଦେଇ କହିଲେ, “ଏଇ ହାଳ ନେଇ ଯାଆ । ମନ୍ଦିରରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ପାଣିଲାଗି କରି ଆସେ ।”

ଅନାରକୋ ପଚାରିଲା, “ଠାକୁରଙ୍କୁ ପାଣିଲାଗି କରିବି କାହିଁକି ?”

ମାଆ କହିଲେ, “ଠାକୁରଙ୍କୁ ପାଣିଲାଗି କଲେ ସେ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି ।”

ଅନାରୋକ ପଚାରିଲା, “ଠାକୁରଙ୍କୁ କାହିଁକି ଖୁସି କରିବା ?”

ମାଆ ଟିକିଏ ଜୋରରେ କହିଲେ, “ଏମିତି କ’ଣ ପଚାରନ୍ତି ? ଜନ୍ମଦି ମନ୍ଦିର ଯାଆ ।”

ଅନାରକୋ ବୁଝିଗଲା ଭଳି ପଚାରିଲା, “ଠାକୁର କ’ଣ କେବଳ ମନ୍ଦିରରେ ରହନ୍ତି ?”

ମାଆ କହିଲେ, “ଠାକୁର ତ ସବୁଆଡ଼େ ରହନ୍ତି । ଗଛରେ, ପଥରରେ, କାନ୍ଥରେ, ରାସ୍ତାରେ, ଜମିରେ ସବୁଆଡ଼େ ।” ଏହା ଶୁଣି ଅନାରକୋ କହିଲା, “ତାହେଲେ ପାଣି ନେଇ ଭେଣ୍ଟି ଗଛରେ ଢାଳିଦେବି ?”

ମାଆ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ବିଛଣାରୁ ଟାଣିକରି ଉଠାଇ ଦେଲେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଆପଡ଼ ମାରିଲେ । ମାଡ଼ ଖାଇ ଅନାରକୋ ଢାଳରେ ପାଣି ଧରି ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ।

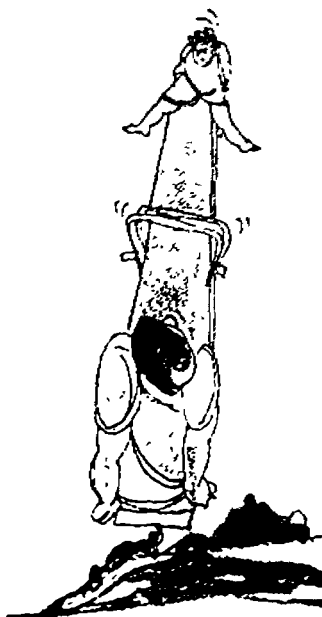
ସେ କ’ଣ କରିବ ଆଗରୁ ଭାବି ନେଇଥିଲା । ଗଳି ମୁଣ୍ଡ ଛକ ଯାଏଁ ତାକୁ ମାଆ ଦେଖିପାରିବେ । ତେଣୁ ସେ ଯାଏଁ ସେ ସିଧା ଯିବ । ତା’ ପରେ ଢାଳ ପାଣିକୁ ଢାଳି ଦେଇ ବୁଲିବାକୁ ଯିବ । ସେ ସିଧା ସିଧା ଚାଲିଲା । ବାଟରେ ଦେଖିଲା ଆହୁରି କେତେ ଲୋକ ଢାଳ ଧରି ମନ୍ଦିର ଆଡ଼କୁ ଯାଉଥିଲେ । ଜଣେ ପଣ୍ଡିତ ମଧ୍ୟ ଯାଉଥିଲେ । ପଣ୍ଡିତ ଜଣକ କାହାକୁ ବୁଝାଇବାରେ ଲାଗିଥିଲେ, “ପୁଅ, ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ଭରସା ରଖ । ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ । ତାଙ୍କର ଶକ୍ତି ଅପାର ।”

ଅପାର କ’ଣ ଅନାରକୋ ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏତିକି ବୁଝିଲା ଯେ ପଣ୍ଡିତ କହୁଥିଲେ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ବହୁତ ଶକ୍ତି ଅଛି । ଏମିତି ଭାବି ଭାବି ଯାଉ ଯାଉ ବଗିଚାରେ କିଙ୍ଗୁକୁ ଦେଖିଲା । ଶିମିଳି ଗଛ ମୂଳରେ କିଙ୍ଗୁ ଶୋଇଥିଲା । ଅନାରକୋ ଢାଣିଗଲା ଯେ କିଙ୍ଗୁର ବାପା ନିଶ୍ଚୟ ତାକୁ ସକାଳୁ ଚିଉସନ ପଠାଇଥିବେ । କିନ୍ତୁ କିଙ୍ଗୁ ତ ଏଠି ମଜାରେ ଶିମିଳି ଗଛକୁ ଦେଖୁଥିଲା । ଟିକେ ପବନ ହେଲେ ଶିମିଳି ଫଳରୁ ଚୁଳା ବାହାରି ପବନରେ ଉଡୁଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ ବମ୍ବେ ମିଠେଇ ଭଳି ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ସତେ ଯେପରି ଆକାଶରେ ବାଦଲ ଭାସୁଛି ।

ଅନାରକୋକୁ ଦେଖି କିଙ୍ଗୁ ଖୁସି ହୋଇଗଲା । ଅନାରକୋ ତାକୁ ପଚାରିଲା, “ଆଜ୍ଞା କିଙ୍ଗୁ, ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ସତରେ କ’ଣ ବହୁତ ଶକ୍ତି ଅଛି ?” କିଙ୍ଗୁ କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କରି କହିଲା, “ସେକଥା ମୁଁ

ଜାଣିନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତୋ ବଳଠାରୁ ମୋ ବଳ ନିଶ୍ଚୟ ବେଶୀ ।”

ଅନାରକୋ ବୁଝିଗଲା ଯେ କିଛି କଥା ବଦଳିଗଲା । ସେ ହସିଦେଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା, ‘ସକାଳୁ ସକାଳୁ ପଢ଼ଳା କିଛି ନିଜ ବଳର ଡେଇଁରା ପିଛୁଛି ।’ ଅନାରକୋ ତାକୁ କହିଲା, “ଆରେ ଯା ଯା ।” କିନ୍ତୁ କିଛିର ତ ଡିଡି ଲାଗିଥାଏ । ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଦୋଳି ଥିଲା । କିଛି କହିଲା, “ତାଲ ସେ ସି-ସର ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ତୁ ବସିବୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ମୁଁ ବସିବି । ଦେଖିବା କିଏ କାହାକୁ ଉଠାଇ ପାରିବ ।” ଅନାରକୋ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ରାତି ହୋଇଗଲା । ଦୁହେଁ ଦୁଇ ପଟେ ବସି ବଳପ୍ରୟୋଗରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ ।

ଅନାରକୋ ଜୋର ଲଗାଇଲା, ‘ଲମ୍ବା ନିଶ୍ବାସ ନେଇ ବହୁତ ଜୋର ଲଗାଇଲା । କିନ୍ତୁ କିଛି ପାଖଟି ଟିକେ ବି ହଲୁ ନଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ସେ ହାଲିଆ ହୋଇଗଲା କିଛି ଜୋରରେ ହସିଲା ଓ ଖୁସିରେ ଡେଇଁଲା । ଅନାରକୋକୁ ଟିକେ ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ଏଥିରେ କିଛି ଗଡ଼ବଡ଼ ରହିଛି ବୋଲି ତାକୁ ଲାଗିଲା । କିଛି ଭାବି ସେ କହିଲା, “କିଛି ଏଥର ଜାଗା ବଦଳାଇ ଦେବା । ତୁ ମୋ ଜାଗାକୁ ଆସେ ମୁଁ ତୋ ଜାଗାକୁ ଯିବି । ତା’ପରେ ପୁଣି ଦୋଳି ଦବେଇ ଦେଖିବା ।”

ଏ କଥା ଶୁଣି କିଙ୍କୁର ହସ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ତା'ର ଖୁସିରେ ଡେଇଁବା ମଧ୍ୟ କମିଗଲା । କିନ୍ତୁ କଷ୍ଟେମକ୍ଷେ ସେ ରାତି ହୋଇଗଲା । ଅନାରକୋ କିଙ୍କୁ ଜାଗାକୁ ଆସି ଦେଖିଲା ଯେ ମାଟିରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଲୁହାର କଡ଼ା ସି-ସର ଗୋଟିଏ ମୁଣ୍ଡ ଲାଗି ରହିଯାଉଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ତାହା ଉପରକୁ ଉଠୁନାହିଁ । ଅନାରକୋକୁ କିଙ୍କୁର ମିଛ ବଳ କଥା ଜଣାପଡ଼ିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା, 'ଆଜ୍ଞା, କଥା ତାହେଲେ ଏଇଆ ! ଏଥିପାଇଁ ତୋ ପାଖ ଉଠୁନାହିଁ ।' ପ୍ରକୃତରେ କିଙ୍କୁ ଦବାଇଲା ବେଳେ କଡ଼ାଟି କିଙ୍କୁର ପଛରେ ରହିଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଅନାରକୋକୁ ଦେଖାଯାଉ ନଥିଲା । ଏବେ ଏକ, ଦୁଇ, ତିନି କହି ଦୁହେଁ ପୁଣି ଥରେ ଦବାଇଲେ ।

ଅନାରକୋ ଥରେ ଦବାଇଲା ବେଳକୁ କିଙ୍କୁ ବହୁତ ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ତଳେ ଧୂଳିରେ ଆସି ପଡ଼ିଲା । ଉଠି ରାଗି କରି କହିଲା, "ମୁଁ ତୋ ସାଙ୍ଗରେ ଖେଳିବିନି । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ମୋ ବାଟି ଫେରାଇ ଦେବୁ ।" ଏତିକି କହି ସେ ପଳାଇ ଗଲା ।

କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋ ବସିଥିଲା । ତା'ର କିଛି ଚରଚର ନଥିଲା । କାରଣ ମନ୍ଦିର ଯିବାକୁ ତାକୁ ଏତିକି ସମୟ ଲାଗିଥା'ନ୍ତା । ଶିମିଳି ଗଛ ତଳେ ତା'ର ଜାଳ ଲୁଚାଇବା ଜାଗାରେ ସେ ବସିଗଲା । ଅନାରକୋ ଗୁଣ୍ଡଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ କହୁଥିଲା ଜାଗା ବଦଳେଇବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ କାହାର କେତେ ବଳ । ତା'ପରେ ସେ ଶିମିଳି ତୁଳା ଓ ରଙ୍ଗୀନ ପ୍ରଜାପତିକୁ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । ପୁଣି କ'ଣ ଭାବିଲା ଏବଂ ଭାବୁ ଭାବୁ ଗୋଟିଏ ଅଲଗା ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ।

ସେ ଦେଖିଲା ଯେ ଆଗରେ ମାଆ ଆସୁଛନ୍ତି ଏବଂ ପଛେ ପଛେ ବାପା । ଚାଲୁ ଚାଲୁ ମାଆ ରହିଗଲେ, ବାପା ବି ରହିଗଲେ । ମାଆ ବୁଲି ପଡ଼ି ବାପାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଆରେ ଏ କ'ଣ - ମାଆ ବାପାଙ୍କୁ ଏଭଳି ଚାହୁଁଥିଲେ ଯେପରି ମା' ହେଉଛନ୍ତି ବାପା । ବାପା ତ ବାପା ହିଁ

ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ମାଆଙ୍କୁ ଏପରି ଚାହୁଁଥିଲେ ଯେପରି ବାପା ନହୋଇ
ମା' । ଅନାରକୋ କାହାକୁ କ'ଣ କହିବ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନଥାଏ । କିନ୍ତୁ
ସେ ଚାହାଣୀରେ ଏମିତି କିଛି ଥିଲା ଯେ ମା' ମା' ହୋଇ ମଧ୍ୟ ବାପାଙ୍କ
ଭଳି ଲାଗୁଥିଲେ ଓ ବାପା ମଧ୍ୟ ମାଆଙ୍କ ଭଳି ଲାଗୁଥିଲେ ।
ଅନାରକୋକୁ ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲା । ମତା ମଧ୍ୟ ଲାଗୁଥାଏ ।

ଏହି ସମୟରେ ବାପା ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ କହିଲେ, “ବାସନ ମାତି
ମାତି ହାଲିଆ ହୋଇ ଯାଇଥିବ । ବସି ପଡ଼ । ମୁଁ ତା' କରି ଆଣୁଛି ।”

ମାଆ କହିଲେ, “ଛାଡ଼, ମୋର କାମ ଅଛି ।” ବାପା ସେହିଭଳି ଗୁଣ୍ଡ
ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ କହିଲେ, “କ'ଣ କାମ ଅଛି ? କୁଆଡ଼େ ଯିବ ?”

ଏ କଥା ଶୁଣି ମା ରାଗିକରି କହିଲେ, “ତୁମେ ଆମ କାମ କଥା କ'ଣ
ଜାଣିବ ? ଦିନସାରା କାଗଜପତ୍ର କାମ ରହିଛି । କିଛି ମାଆ ପାଖରୁ
ସ୍ନେହର ନୂଆ ଡିଜାଇନ୍ ଗିଞ୍ଜିବାର ଅଛି ।” ବାପା ହାତ ଉଠାଇ
ମାଆକୁ ରହିବାକୁ କହୁଥିଲେ, ଏହି ସମୟରେ କିଛି ମାଆ ଆସିଲେ ।
ବାପା ହାତ ଉଠାଇବାରୁ ତାଙ୍କ ସାର୍ତ୍ତ ବୋତାମ ଖୋଲିଗଲା । ମାଆ
ଥରେ ବାପାଙ୍କ ଖୋଲା ବୋତାମ ଆଡ଼କୁ, ଥରେ କିଛି ମାଆ ଆଡ଼କୁ
ଦେଖିବାରୁ ବାପା ହତବତ୍ ହୋଇ ବୋତାମ ଲଗାଇଦେଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ଅନାରକୋ ସେଠାରୁ ଯାଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ
ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସେଠି ପହଞ୍ଚୁ ପହଞ୍ଚୁ ଘରେ ବାପା ଓ ମାଆଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ
କାହାର ବଳ ବେଶୀ ତାହା ଅନାରକୋ ବୁଝିଗଲା । ଦ୍ଵିତୀୟ ଜାଗାରେ
ତା' ସୁଲ ଥିଲା । ତା' ଶ୍ରେଣୀ ଦେଖାଗଲା । ତା'ର ସବୁ ସାଙ୍ଗ ବସିଥିଲେ
- ବିଜୁ, ଗୋଲୁ, କରନଲ, ଫୁଲପତି, ସୁରଜ ଆଉ କିଛି । ଆଉ ସାର୍ ?
ସାର୍ ତାଙ୍କ ଚୌକି ଉପରେ କାନ ଧରି ଏକଗୋଡ଼ିଆ ଠିଆ
ହୋଇଥିଲେ । ମୁହଁ ତାଙ୍କର କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ । କିଛି ତାଙ୍କୁ ପଚାରୁଥାଏ
“କୁହନ୍ତୁ, ଆଜି ପୁଣି ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ ଡେରିରେ ଆସିଲେ ! ବାହାରେ

ଭୁଗୋଳ ସାର୍ବଜ୍ଞ ସହ ଗପୁଥିଲେ ? କ'ଣ ଏଥିପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସ୍କୁଲ
 ପଠାଯାଉଛି ? ଠିଆ ହୋଇ ରହନ୍ତୁ ।” କିଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ବେତ ବି
 ହଲଉଥାଏ । ଏସବୁ ଦେଖି ଅନାରକୋକୁ ପୁଣି ଥରେ ଅରୁତ ଲାଗିଲା
 ଏବଂ ଭାରି ମଜା ଲାଗୁଥାଏ । ସେ ଜୋରରେ ହସିବାକୁ ଲାଗିଲା ।
 କିଙ୍କୁଟ ଆଗରୁ ଟିକେ ଲାଜରା ହୋଇ ଥିଲା । ସେ ଅନାରକୋ ଆଡ଼କୁ
 ବାଡ଼ି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା । ବାଡ଼ି ଅନାରକୋ ଦେହରେ ବାଜିଲା ନାହିଁ ।
 କିନ୍ତୁ ସେ ବାଡ଼ି ହାତରେ ଧରି ସ୍କୁଲରେ ସାର୍ବ ଏବଂ ତା ମଧ୍ୟରେ ବଳର
 କି ପ୍ରକାର ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି ବୁଝିଗଲା । ସାର୍ବଜ୍ଞର ଧୋତି ଭିଲ୍ଲା
 ହୋଇଯିବାରୁ ସେ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । କିଙ୍କୁ ତାଙ୍କୁ କାନରୁ
 ହାତ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଦେଉନଥିଲା । ଅରୁତ ଦୃଶ୍ୟ । କ'ଣ ପାଇଁ କେଜାଣି,
 ଅନାରକୋକୁ ସାର୍ବଜ୍ଞ ଉପରେ ଟିକିଏ ଦୟା ଆସିଲା । ଦୟା କରୁ କରୁ
 ସେ ତୃତୀୟ ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସେଠାରେ କିଛି ନଥିଲା । ଚାରିଆଡ଼
 ନିଛାଟିଆ । ସେଠି ସେ ବାଡ଼ିଟିକୁ ଆଖିରେ ରଖି ଭାଙ୍ଗିଦେଲା ଓ ସେହି
 ନିଛାଟିଆ ଜାଗାରେ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ ପୁଣି ଆଗକୁ ଚାଲିଲା ।

ଏବେ ଅନାରକୋ ଚତୁର୍ଥ ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସେଠାରେ ଭାରି
 ଭିଡ଼ ହୋଇଥିଲା । ଜଣେ ତାଙ୍କର ହାତରେ ଛୁସି ଧରିଥିଲେ ଓ ତାଙ୍କ
 ଆଗରେ ଫୁଲପତ୍ତି ବସିଥିଲା । ତାଙ୍କର ଜଣକ ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଛୁସି
 ଧରି ଆଉ ହାତରେ ନିଜର ମୁଣ୍ଡ ପିଚୁଥିଲେ । ଆଉ ଫୁଲପତ୍ତି ତାଙ୍କରଙ୍କୁ
 ପାଟି କରୁଥିଲା, “ଆରେ, ରୋଗୀ ମୁଁ ନା ତୁମେ ? ଦେହ ଖରାପ ମୋର
 ନା ତମର ? ମୋର ଯେତେ କାବୁଛି ନା ତୁମର ? ମୋର ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍
 ଦରକାର ନାହିଁ ।”

ତାଙ୍କର କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହୁଥିଲେ, “ଦୟାକରି ଥରେ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍
 ନିଅ । ଦୟାକର । ଯଦି ତୁମକୁ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ନଦିଏ ତେବେ ମତେ
 ପଇସା କୁଆଡୁ ମିଳିବ ।”

କିନ୍ତୁ ଫୁଲପତି ତ ଜିଦି ଧରିଥାଏ । ସେ ମୋଟେ ରାଜି ହେଉନଥାଏ । ତାଙ୍କର ଝାଳନାଳ ହୋଇଗଲେଣି । ଏପଟେ ଏସବୁ ଦେଖି ଅନାରକୋ ନିଜର ହସ ଦବାଇ ପାରୁନଥାଏ ।

ହସି ହସି ସେ ପଞ୍ଚମ ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ବଗିଚା ଥିଲା । ବଗିଚାରେ ଗୋଟିଏ ଶିମିଳି ଗଛ ଥିଲା । ଗଛ ତଳେ ଢାଳ ଥିଲା ଏବଂ ଶିମିଳି ତୁଳା ସେମିତି ଉଡୁଥିଲା । ଅନାରକୋ ବୁଝିଗଲା ଯେ ସେହି ପଞ୍ଚମ ଜାଗାଟି ଆଗର ଜାଗାମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ନୁହେଁ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଜାଣିଲା ଯେ ଏବେ ଘରକୁ ଯିବାର ସମୟ ହୋଇଗଲାଣି । ତେଣୁ ଢାଳ ଧରି ସେ ଘର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲା ।

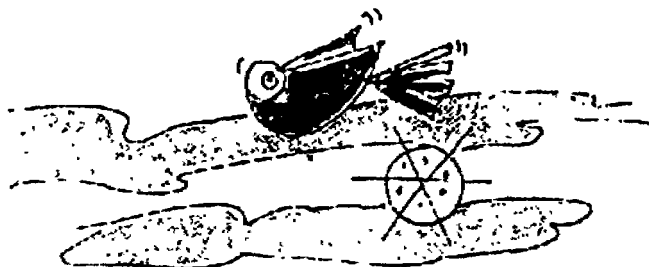
ଘରେ ମାଆ ପଚାରିଲେ, “କ’ଣ ଅନ୍ନୋ, ଠାକୁରଙ୍କୁ ପାଣିଲାଗି କରି ଆସିଲୁ ?” ଅନାରକୋ କହିଲା, “ହଁ ମାଆ, ପାଣିଲାଗି କଲି । ଠାକୁର ଭାରି ଖୁସି ହୋଇଗଲେ । ସେ ମତେ ଗେଲ କଲେ, ଲଡୁ ବି ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ । ଆଉ କହିଲେ କାଲି ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବୁ ।” ଏହା କହି ଅନାରକୋ ଘର ଭିତରକୁ ପଳାଇଗଲା । ବାହାରେ ମାଆ ହସୁଥିଲେ - ଏ ପାଗଳି କେଉଁ ଦୁନିଆରେ ହଜିଯାଉଛି କେଜାଣି । ତେଣେ ଘର ଭିତରେ ଅନାରକୋ ହସୁଥିଲା ।

ଅନାରକୋର ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିନ

ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ । ସତେ ଯେପରି ମାଟି ଭିତରୁ ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କର ଧାଡ଼ି ଲାଗିଥିଲା । ଏତେ ଚଢ଼େଇ ଥିଲେ ଯେ ଚାରିଆଡ଼ ରଙ୍ଗୀନ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ପୁଣି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ, ପୁଣି ଚଢ଼େଇ . . . । ଏତେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଗଣିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ଗଣୁଥିବ । ଗଣୁ ଗଣୁ ଚଢ଼େଇ ଦେଖିବା ମଧ୍ୟ ଭୁଲିଯିବ . . . ।

“ଅନ୍ନୋ, ଅନ୍ନୋ, ଚାଲ ଶୀଘ୍ର ଉଠ ।” ମାଆ ଡାକିଦେଲେ, ଆଉ ଅନ୍ନୋର ସ୍ଵପ୍ନ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଅନ୍ନୋ ଆଖି ମଲି ମଲି କ’ଣ ଭାବିଲା, ଆଉ ଖୁସି ହୋଇଯାଇ କହିଲା, “ମାଆ ଆଜି ଠାକୁରଙ୍କୁ ପାଣିଲାଗି କରିବାକୁ ଯିବି ନା ?”

ମାଆ ଅନାରକୋର କାନ ପାଖରେ କହିଲେ, “ନା, ଆଜିଠାରୁ ତୋ ସ୍କୁଲ ସକାଳୁଆ । ତୋର ମନେନାହିଁ ? ଚାଲ ଉଠ, ସ୍କୁଲ ଯାଆ ।”

ଅନାରକୋ ଭଠି ତ ଗଲା । କିନ୍ତୁ ତା'ର ଯୋଜନା ଥିଲା ଠାକୁରଙ୍କୁ ପାଣିଲାଗି କରିବା ବାହାନାରେ ଆଜି ବି ଯାଇ ଶିମିଳି ଗଛ ତଳେ ବସିବ । ତେଣୁ ସେ କହିଲା, “ମାଆ ଠାକୁରଙ୍କୁ ପାଣିଲାଗି କରି ଖୁସି କରିବା ବି ତ ଦରକାର ?”

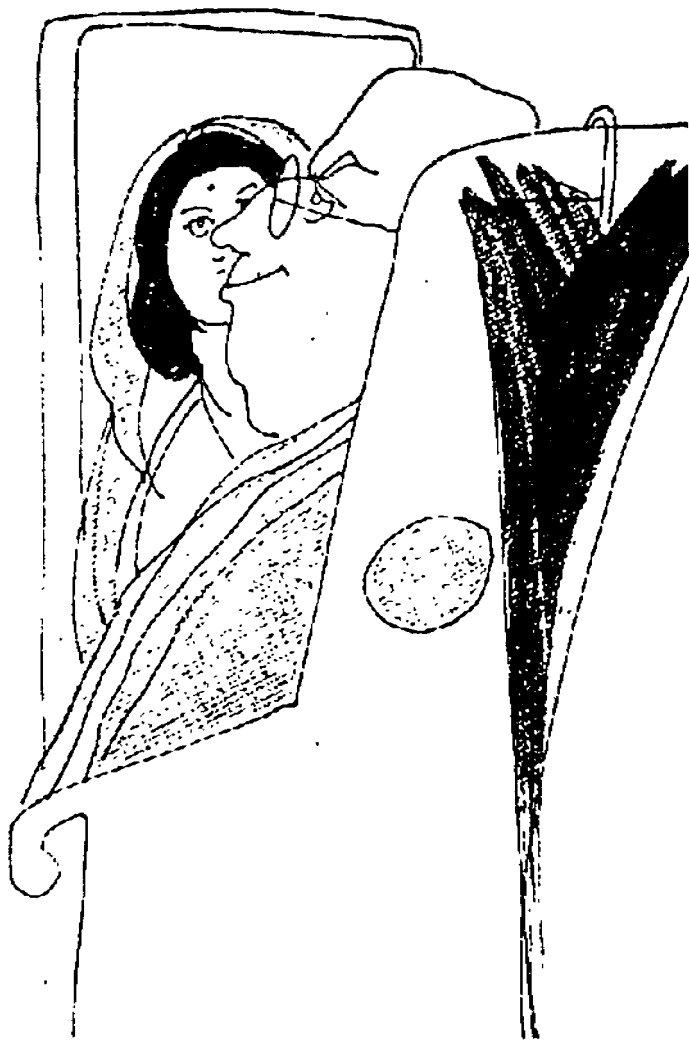
ମାଆ ଲମ୍ବା ନିଶ୍ବାସ ଛାଡ଼ି କହିଲେ, “ନା, ସ୍କୁଲ ଯିବା ତା' ଠାରୁ ଜରୁରୀ । ନ ପଢ଼ିଲେ ପାଠ କୁଆଡୁ ଆସିବ ? ଯାଆ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅ ।”

ଅନାରକୋ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲା, “ମାଆ ଯଦି ଠାକୁର ଖୁସି ହୋଇଯିବେ ତେବେ ପାଠ ତ ଆପେ ଆପେ ଆସିଯିବ, ସ୍କୁଲ ଯିବା କ'ଣ ଦରକାର ?”

ମାଆ କହିଲେ, “ଯା ବାପାଙ୍କୁ ପଚାର . . . ।

ମାଆ ସବୁ କଥାରେ କହୁଥିଲେ ଯା ବାପାଙ୍କୁ ପଚାର । ଏକଥା ଅନାରକୋକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗୁନଥିଲା । ଏବେ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ତ ପଡ଼ିବ ।

“ବାପା, ମୁଁ ଆଜି ସ୍କୁଲ ଯିବିନି ।”

“କ’ଣ କହିଲୁ ସ୍କୁଲ ଯିବୁନି ? ତେବେ ପାଠ କୁଆଡୁ ଆସିବ ?”
ବାପା ଚିକେ ରାଗି କରି ପଚାରିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋର ସ୍କୁଲ ଯିବାକୁ
ଆଦୌ ଇଚ୍ଛା ନଥିଲା । ଅନାରକୋ ପଚାରିଲା, “ବାପା, ପାଠ ପଢ଼ି କ’ଣ
କରିବି ?”

ବାପା ଏମିତି ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ । ରାଗିଯାଇ
କହିଲେ, “ଏବେ ପାଠ ପଢ଼ିଲେ ବଡ଼ ହେଲେ କାମରେ ଆସିବ । ତାଲ
ସ୍କୁଲ ଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଆ ।”

ଅନାରକୋର ତ ହିଁ ଲାଗିଛି, “ଏବେଠାରୁ ପାଠ ପଢ଼ିଲେ ବଡ଼
ହେଲା ବେଳକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିବି ।”

ବାପା ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ, “ଏଡ଼େ ଛୋଟ ପିଲା, ସକାଳୁ ସକାଳୁ
କେତେ ବକର ବକର ହେଉଛି । ଯା, ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇ ସ୍କୁଲ ଯାଆ ।”

ଅନାରକୋକୁ ଯାହା କୁହାଗଲା ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସେ ସବୁ କଲା ।
ରାଗରେ ଗୋଡ଼କୁ ରଗଡ଼ି ରଗଡ଼ି ଧୋଇବାରୁ ଗତ କାଲିର ସବୁ ମଇଲା
ଧୋଇଗଲା । ଗୋଡ଼ରୁ ବାହାରୁଥିବା କଳା ପାଣି ଧାରକୁ ଦେଖି ପୁଣି
ବାପାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, “ବାପା, ଗୋଟିଏ କଥା ପଚାରିବି ?”

ବାପା କହିଲେ, “ପଚାରେ ।”

“ବାପା, ପାଠ କ’ଣ କେବଳ ସ୍କୁଲରେ ମିଳେ ?”

ବାପା ଚିଡ଼ିଯାଇ କହିଲେ, “ବେକାର କଥା କହୁନାହିଁ । ଯା ରୁଟି ଥିବ
ଖାଇଦେ, ଆଉ ବହି ବ୍ୟାଗ ଧରି ସ୍କୁଲ ଯା ।”

ଅନାରକୋର ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବାକୁ ବହୁତ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ।
ସେ ଭାବୁଥିଲା ବାପାଙ୍କୁ ପଚାରିବ ଯେ, ‘ଆପଣ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର

ନ ଜାଣିଥିଲେ କାହିଁକି ସବୁବେଳେ କୁହନ୍ତି ଯେ ବେକାର ପ୍ରଶ୍ନ ପଡ଼ାଗେନାହିଁ ।' କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋ ଜାଣିଲା ଯେ ଏବେ ଆଉ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ମାଡ଼ ଖାଇବ । ତେଣୁ ସେ ସ୍କୁଲ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ରୋଷେଇ ଘରକୁ ଗଲା, ରୁଟି ଖାଇ ବ୍ୟାଗ ଧରି ସ୍କୁଲକୁ ଗଲା ।

ସ୍କୁଲ ଗଲା ବେଳେ ରାସ୍ତାରେ ଥିବା ଧୂଳିରେ ସେ ପାଦରେ ଗାର ଟାଣି ଟାଣି କିଛି ବାଟ ଗଲା । ତା'ପରେ ଗୋଟିଏ କୀଟର କାରବାରକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା । ସେ ଗୋଟିଏ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଧରି କୀଟର ଗାତରେ ଛାଡ଼ିଦେଲା । ପିମ୍ପୁଡ଼ିଟି ଖସି ଯାଇ ପୁରା ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ଗାତ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ କୀଟ ବାହାରି ପିମ୍ପୁଡ଼ିକୁ ଧରିନେଲା ।

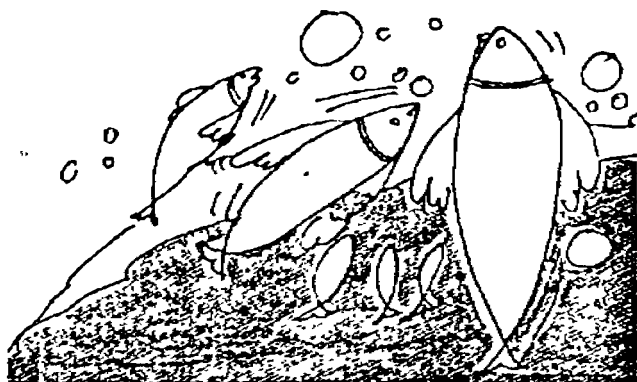

ଅନାରକୋ ଚଟ୍ କରି କୀଟ ଉପରକୁ ଛେପ ପକାଇଲା ଏବଂ ଧୂଳି, ଛେପ, କୀଟ ଓ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ସବୁକୁ ହାତରେ ଧରି ଗୋଟିଏ କଡ଼ରେ ଥୋଇଦେଇ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଲା । କିନ୍ତୁ ତାକୁ କିଛି ପରିଷ୍କାର ଦେଖା ନଯିବାରୁ ଉଠି ପୁଣି ଚାଲିଲା । ଚାଲୁ ଚାଲୁ ଖୁବ୍ ଦୂରକୁ ଚାହିଁଲା - ରେଳ ଧାରଣା, ଧାରଣା ପଛରେ ଖୁଣ୍ଟ, ଖୁଣ୍ଟ ପଛରେ କ୍ଷେତ, ତା'ପରେ ଗଛ, ଆଉ ସେଇ ଦୂରରେ ପାହାଡ଼ । ପାହାଡ଼ ପଛରେ କ'ଣ ଥିବ, କେମିତି ଥିବ ଭାବୁ ଭାବୁ ସ୍କୁଲ ଘଣ୍ଟା ଶୁଭିବାରୁ ସେ ଘୌଡ଼ିଲା । ସେଦିନ କିଛି ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ତେରିରେ ପହଞ୍ଚିବାରୁ ସାର୍ବଜ୍ଞଠାରୁ ମାଡ଼ ଖାଇଥିଲା ।

ଅନାରକୋ ଧଇଁ ସଇଁ ହୋଇ ପହଞ୍ଚିଗଲା ଓ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ନିଦ

ଶ୍ରେଣୀର ଧାଡ଼ିରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲା । ପ୍ରାର୍ଥନା ପ୍ରଥମେ ସାର୍ ବୋଲନ୍ତି, ତା'ପରେ ପିଲାମାନେ ଏକାଠି ବୋଲନ୍ତି । ଆଜି ଅନାରକୋ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଗାଇଲା ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଗାଇଲାବେଳେ ସେ ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଠିଆ ହେଲା ଏବଂ ଏକ ଅତ୍ୟୁତ ସ୍ୱର ତାକୁ ଶୁଣାଗଲା । ସମସ୍ତଙ୍କ ସ୍ୱର ଜୋରରେ ମହୁମାଛି ସ୍ୱର ଭଳି ଶୁଭିଲା । ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଭାବିଲା, 'ସ୍କୁଲରେ ବି ପ୍ରାର୍ଥନା ହୁଏ ! ଏହାର ଅର୍ଥ ସାର୍ମାନେ ବି ଭାବନ୍ତି ଯେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଖୁସି କଲେ ପାଠ ମିଳିବ ।' ଏହି କଥାକୁ ସେ ତା'ର ମନରେ ଗଣି ପକାଇ ରଖିଲା ଓ ଭାବିଲା ମାଆଙ୍କୁ ଏକଥା କହିବ । ଏହି କଥା ଭାବୁ ଭାବୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ସରିଗଲା । କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଦୌଡ଼ା ଧାପଡ଼ା, ହୋ ହୁଲା, ଧୁଲି ଆଉ ତା'ପରେ ସବୁ ବୁପତାପ - ସମସ୍ତେ ଶ୍ରେଣୀ ଭିତରେ ।

ପ୍ରଥମ ପିରିୟଡରେ ହିନ୍ଦୀ ଥିଲା । ସାର୍ କବିତା ମୁଖସ୍ତ କରାଉଥିଲେ । ବାଡ଼ି ହଲେଇ ସାର୍ ଗାଉଥିଲେ - 'ଝଣ୍ଟା ଉଠା ରହେ ହମାରା' ଆଉ ପିଲାମାନେ ପାଳି ଧରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋର ମନ

ଏଥିରେ ନଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ତୁମ୍ଭ ରହି ଅନ୍ୟ ଭାବନାରେ ହୁଜିଗଲା । ହଠାତ୍ ସବୁଆଡ଼େ ତୁପତାପ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସାର୍ ତା' ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲେ । ତା କାନ ଧରି ତାକୁ ଟାଣି ଟାଣି ନେଇଗଲେ ଓ ଶ୍ରେଣୀରୁ ବାହାର କରି ଦେଇ କହିଲେ, "ପାଠପଢ଼ାରେ ଯଦି ତୋର ମନ ନାହିଁ ତେବେ ସ୍କୁଲ ଆସିବୁନି ।"

ଅନାରକୋକୁ କାନ୍ଦ ଲାଗୁଥିଲା, ସେ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା । କିନ୍ତୁ ସ୍କୁଲରୁ ବାହାରିଯିବା ପରେ ତାକୁ ବହୁତ ଖୁସି ଲାଗିଲା ଓ ଜୋର ଜୋର ପାଦ ପକାଇ ଶିମିଳି ଗଛ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ଆଜି ସେଠାରେ କେହି ନଥିଲେ । କାରଣ କିଜ୍ଞୁ ବି ଶ୍ରେଣୀରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଗୀତ ଗାଉଥିଲା । ତେଣୁ ଶିମିଳି ଗଛ ତଳେ ସେ ଛୋଟ ଗୋଡ଼ି ଗୋଟାଇଲା, ହାତରେ ଧୁଳି ଝାଡ଼ି ଗୋଡ଼ି ସବୁକୁ ଫୁଲ ପରି ସଜାଇଲା । ଏହି ସମୟରେ ସେ ଗତ ଖରାଦିନେ ଯାଇଥିବା ମାମୁଘର ଗାଁ କଥା ଚିନ୍ତା କଲା । ଗାଁରୁ ଟିକେ ଆଗକୁ ଗଲେ ଜଙ୍ଗଲ, ସେଠାରୁ ଟିକେ ଆଗକୁ ଗଲେ କଳ କଳ ବହୁଥିବା ନଈ ଓ ନଈ ଆରପଟେ ବାଲି । ନଈକୂଳ ବାଲିରେ ସେ ଆଉ ମନ୍ତ୍ରୋ ଗୀତ କରୁଥିଲେ, ଗୀତରେ ପାଣି ଭରି ଯାଉଥିଲା । ତା'ପରେ ଦୁହେଁ ଗାମୁଛାରେ ମାଛ ଧରି ସେହି ଗୀତରେ ଛାଡ଼ି ଦେଉଥିଲେ । କିଛି ସମୟ ମାଛକୁ ଦେଖି ପୁଣି ନେଇ ପାଣିରେ ଛାଡ଼ି ଦେଉଥିଲେ ।

ଅନାରକୋ ଏ ସବୁ ଭାବୁ ଭାବୁ ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ଗାଁ ପାଖରେ ଥିଲା ଘଷ ଜଙ୍ଗଲ, ତା'ପରେ କଳା ପାହାଡ଼, ପାହାଡ଼ ସେପଟକୁ ନରମ, କାଦୁଅ ଭଳି ଓଦା ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ବାଲି । ପାଖରେ ଥିଲା ନଈ ଆଉ ନଈରେ ମାଛ । ଆରେ ଏ କ'ଣ ! ମାଛମାନେ ତ କଥା କହୁଛନ୍ତି ! ମାଛମାନଙ୍କ କଥା ଅନାରକୋ ପୁରା ଶୁଣି ପାରୁଛି । ପାଣି ଭିତରେ ମାଛମାନେ ଗୋଲ ହୋଇ ବସିଥିଲେ । ମାଛମାନଙ୍କର କିଛି

ସଭା ଚାଲିଥିଲା । ଗୋଟିଏ ମାଛ ଏତେ ଜୋରରେ କଥା କହୁଥିଲା ଯେ ଅନ୍ଧାରକୋକୁ ଲାଗିଲା ସେ ମାଛମାନଙ୍କର ରାଜା ହୋଇଥିବ ।

“ଶୁଣୁଛି ଯେ କିଛି ମାଛ ନିୟମ ମାନୁନାହାନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା ନାହୁଁଛନ୍ତି, ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା ଗାଉଛନ୍ତି ।”

କେତେ ମାଛ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ କହିଲେ, “ହଁ ମହାରାଜା ଏକଥା ସତ । କେତେଜଣ ବହୁତ ହଲରାଣ କରୁଛନ୍ତି ।”

ରାଜା ମାଛ କହିଲା, “ତେବେ ଏମାନଙ୍କୁ ଠିକ କରିବା ଦରକାର ?”

ଗୋଟିଏ ମାଛ ଆଗକୁ ପହଁରି ଆସି କହିଲା, “ଏମାନଙ୍କୁ କ’ଣ ଠିକ କରିବେ, ଏମାନେ ତ ପିଲାଦିନୁ ଏମିତି ।”

ମହାରାଜା କହିଲେ, “ତେବେ ପିଲାଦିନୁ ଠିକ କରାଯାଉ ।”

“ହଁ ମହାରାଜା, ଏବେ ପିଲାଦିନରୁ ହିଁ ସବୁ ମାଛଙ୍କୁ ଶିଖାଇବାକୁ ହେବ କିପରି ପହଁରିବେ । କେମିତି ଅଟକିବେ, ଭଲ କ’ଣ, ମନ୍ଦ କ’ଣ, ଠିକ କ’ଣ ଭୁଲ କ’ଣ ।” ଦାଢ଼ି ହଲାଇ ଗୋଟିଏ ମାଛ ଏକଥା କହିଲା । ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଏତେ କଥା କହି ମାଛଟି ଧଇଁ ପଇଁ ହୋଇଗଲା ।

ଏହି ସମୟରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମାଛ କହିଲା, “ଆରେ ପିଲାମାନେ ତ ଏତେ ଶୁଦ୍ଧବୁଦ୍ଧିଆ ଯେ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ବସାଇବା କଷ୍ଟ । ତାଙ୍କୁ ଏତେ କଥା କିପରି ଶିଖାଇବା ?”

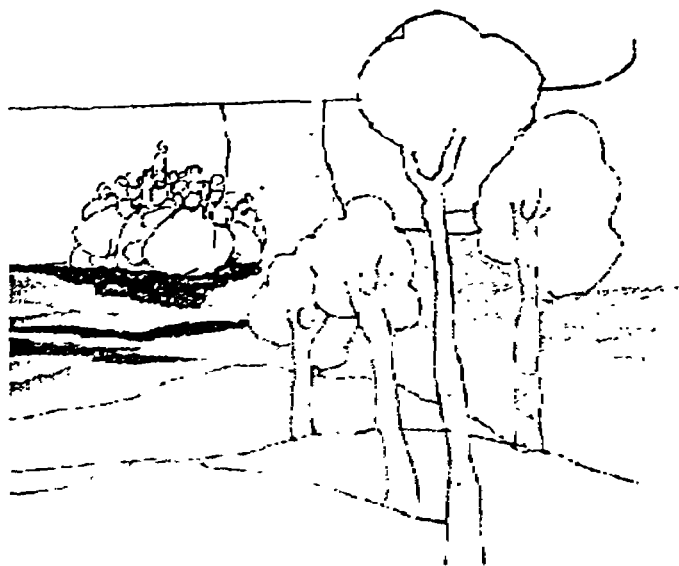
ଦ୍ଵିତୀୟ ମାଛର କଥା ସବୁ ସବୁ ତୃତୀୟ ମାଛ କହିଉଠିଲା, “ପ୍ରଥମେ ଘିର କରାଯାଉ ଯେ ଆମ କଥା ସବୁ ଏତେ ଜାଗାରେ ମାଛମାନଙ୍କ ପାଖରେ କିପରି ପହଞ୍ଚିବ । କିଛି ମାଛ ପଥରୁଆ ଘାଟରେ ରହୁଛନ୍ତି ତ ଆଉ କିଛି ବରଗଛ ତଳ ଖାଇରେ, କିଛି ଉପରକୁ . . . ।

ଏହିପରି ମାଛମାନେ ରହୁଥିବା ଜାଗାମାନଙ୍କ ନାଁ ଲମ୍ଫାଇଲା ବେଳକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମାଛ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ କହିଲା, “ଆମ କଥା ସବୁକୁ ପଥର

ଉପରେ ଲେଖିଦେବା । ତା'ପରେ ବହି ପଢ଼ି ଦେଖିବା ଯେ ଆମେ ଯାହା କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛେ ସେ ସବୁ କଥା ସେଥିରେ ରହିଛି କି ନାହିଁ ।”

ରାଜା ମାଛ ଦେଖିଲେ ଆଲୋଚନା ଠିକ୍ ଚାଲିଛି, ତେଣୁ ସେ ଶୋଇଗଲେ । ହଠାତ୍ ନିଦରୁ ଉଠି କହିଲେ, “ମୁଁ ବି ପିଲାମାନଙ୍କ ବହି ଦେଖିବି ।” ସବୁ ମାଛ କହିଉଠିଲେ, “ନିଶ୍ଚୟ ନିଶ୍ଚୟ । ମହାରାଜ ବି ବହି ସବୁ ଦେଖିବେ ।” ରାଜା ମାଛ ପୁଣି ଥରେ ଶୋଇଗଲା ।

ଚତୁର୍ଥ ମାଛ ବୁପତାପ ବସିଥିଲା । ସେ ଦେଖୁଥିଲା ଯେପରି ଆଲୋଚନାର ମୋଡ଼ ବଦଳିନଯାଏ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ତା'ର ପାଟି ପାକୁ ପାକୁ କରୁଥିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ, ସାବଧାନ ହୋଇ ସେ କହିଲା, “ଯଦି ପିଲାମାନେ ପଳେଇଯିବେ ତେବେ ଆମେ ଘର କରିଦେବା । ସେହି

ଘରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବସାଇ ଏକାଠି ବୁଝାଇବା ।”

ପ୍ରଥମ ମାଛ ତା’ର ତଷମା ଠିକ କରି କହିଲା, “କିନ୍ତୁ ପିଲାମାନେ ତ ଘର ଭିତରେ ବସି ବସି ହାଲିଆ ହୋଇଯିବେ । ଆମେ ଯାହା ବୁଝାଇବା, ସେମାନେ ବୁଝିପାରିବେ ନାହିଁ ।” ସେ ଗୋଟିଏ ବହୁତ ବଡ଼ କଥା କହିଛି ଭାବି ଚିକିଏ ହଲିଯାଏ ଏପଟ ସେପଟ ଚାହିଁଲା । ଷଷ୍ଠ ମାଛ ବହୁତ ବେଳୁ ବୁଝି ବସିଥିଲା । ଏବେ କହିଲା, “ଆରେ ଆମେ ତାଙ୍କୁ ମଝିରେ ମଝିରେ ବାହାରକୁ ଛାଡ଼ିଦେବା ।” ସପ୍ତମ ମାଛଟି ନିଜ ଜାଗାରେ ବସି ଅଳ୍ପ ହସି ଚିନ୍ତା କଲା ଓ କହିଲା, “ସେମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ସେମାନେ ପଳେଇଯିବେ ଯେ ଆଉ ଫେରିବେନାହିଁ ।”

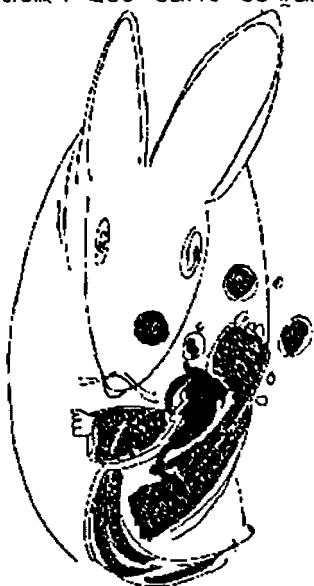
ଏବେ ଅଷ୍ଟମ ମାଛର ପାଳି ଥିଲା । ରାଜା ମାଛ ନିଯୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଥିଲା । ରାଜାଙ୍କୁ ଶୁଣାଇବା ପାଇଁ ଅଷ୍ଟମ ମାଛଟି ବଡ଼ ପାଟିରେ ଗଳା ଖଙ୍କାରି କହିଲା, “ଆମେ ଗୋଟିଏ ଏମିତି ବୋତାମ ତିଆରି କରିବା ଯେ ତାକୁ ଚିପିଲେ ପିଲା ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଯିବେ, ପୁଣି ଚିପିଲେ ବାହାରୁ ଭିତରକୁ ଚାଲି ଆସିବେ ।”

ତା’ପରେ ଅନାରକୋକୁ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ବୋତାମ ଦେଖାଗଲା । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ବୋତାମ ବଡ଼ ହେବାରେ ଲାଗିଲା, ଲମ୍ବି ଯାଇ କଳା ହୋଇଗଲା । ହଠାତ ସ୍କୁଲ ଘଣ୍ଟି ଶୁଭିଲା । ଅନାରକୋ କହିଲା, “ଧେଡ଼ ତେରିକି, ମାଛମାନଙ୍କର ବି ସ୍କୁଲ ତିଆରି ହେଲାଣି ।” ସେ ହଡ଼ବଡ଼େଇ ଯାଇ ଉଠିପଡ଼ିଲା ଓ ସ୍କୁଲ ଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼ିଲା । ଏବେ ଦ୍ଵିତୀୟ ପିରିୟଡ଼ ଯାଇ ତୃତୀୟ ପିରିୟଡ଼ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଅନାରକୋ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଶିଯାଇ ବସ୍ତାନୀ ଭିତରୁ ବହି କାଢ଼ି ଘୋଷିବାରେ ଲାଗିଲା, ବାରି ତିରି ବାର, ଚାରି ଚଉ ଷୋହଳ, ଚାରି ପଞ୍ଚା କୋଡ଼ିଏ . . . । ମଜା କଥା ହେଉଛି ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ସାତକ ପଣିକିଆ ଘୋଷୁଥିଲେ ।

ଅନାରକୋର ତୃତୀୟ ଦିନ

(ଦୁଇ ଦୁଇଟା ଦାର୍ଶନିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ)

ଆଜି ଶୋଇଥିବା ବେଳେ ଅନାରକୋକୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ବାପା ଖଟ ଉପରେ ବସି ତା' ମୁଣ୍ଡକୁ ଆଉଁସୁଛନ୍ତି । ସେ ଆଖି ବନ୍ଦ କରିବାରୁ ବାପା ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଭଳି ଦେଖାଗଲେ । ସତେ ଯେମିତି ଠେକୁଆ ହୋଇ ପାଖରେ ବସି ଆଗ ଗୋଡ଼ ବଢ଼ାଇ ଛୁଉଁଛନ୍ତି । ଅନାରକୋ ଭାବିଲା ବାପା କେତେ ପ୍ରକାର ଦେଖା ଯାଉଛନ୍ତି । କେବେ ହାତୀ ଭଳି ଚାଲୁଛନ୍ତି ତ କେବେ କୁକୁର ଭଳି ଗର୍ଜୁଛନ୍ତି, କେବେ ବଗ ଭଳି ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି ତ ଆଉ କେତେବେଳେ ଠେକୁଆ ଭଳି ଛୁଉଁଛନ୍ତି । ସେ ଆହୁରି ଗଭୀର ଚିନ୍ତା କଲା, 'ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ବି ତ ଅଲଗା ଦେଖା ଯାଉଥିବି । ମୋ ଭିତରେ କିଏ ଜଣେ ଅଛି ଯିଏ କେତେବେଳେ କ'ଣ କରିବାକୁ କହୁଛି । ଏବେ କ'ଣ କରିବି ?' ସେ

ମନେ ମନେ କିଛି ଠିକ କଲା । ଠିକ କରୁ କରୁ ବାପା ପଳାଇଥିଲେ ।
ସେ ଉଠି କାଗଜ ପେନସିଲ ଧରି ଆଲମାରୀ ପାଖକୁ ଗଲା । ଲୁହ
ତବାରୁ ଗୋଟି ବାହାର କଲା । କାଗଜ ଉପରେ ପେନସିଲ ତ ଥିଲା ।
କିନ୍ତୁ ସେ ମନେ ମନେ ଲେଖିଲା-

୧- ଏବେ ଯାଇ ଶିମିଳି ଗଛ ତଳେ ବସିବି ।

୨- ଏବେ ମୁହଁ ଧୋଇ ସ୍କୁଲ ପାଠ କରିବି ।

୩- ଯାଇ ଗୋଲୁ ସାଙ୍ଗରେ କଟି ଫିଟାଇ ଦେବି

୪- କାଲି ଧରିଯିବା ଜିଆ ବୋତଲରେ କ'ଣ କରୁଛି କିଜୁଁ ଘରକୁ ଯାଇ ଦେଖିବି ।

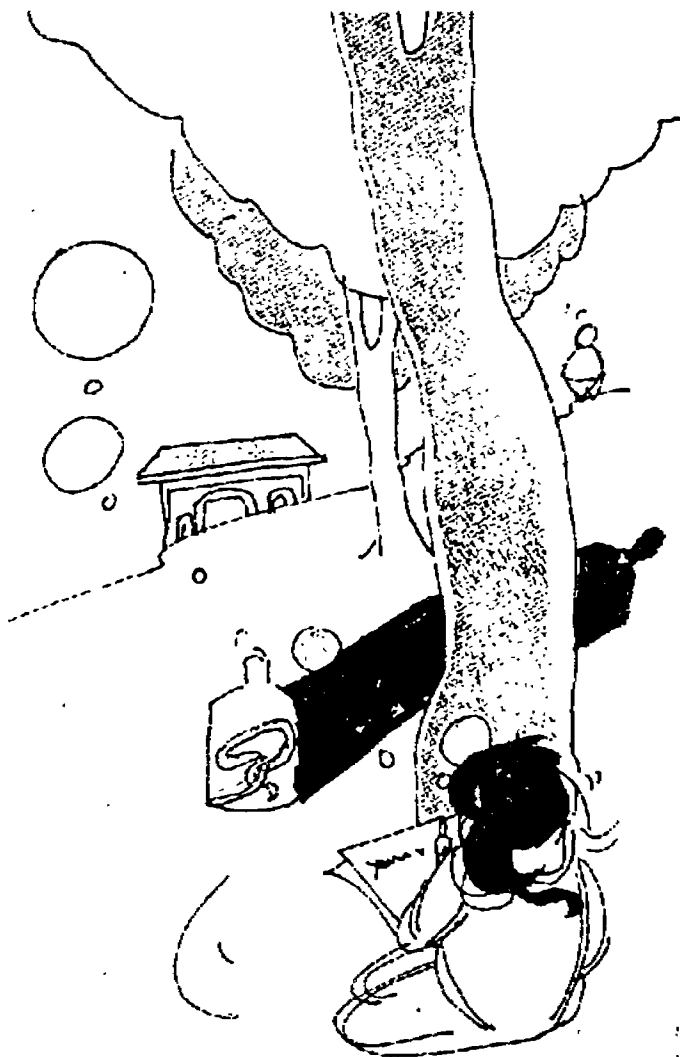
୫- ଏବେ ଘର ଛାଡ଼ି ପଳାଇବି ।

୬- ଏବେ ବାସନ ମାଢ଼ିବାରେ ମାଆକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି ।

ଗୋଟିକୁ ତବାରେ ପୁରାଇ ହଲାଇ ଗଡ଼ାଇ ଦେଲା । ଗୋଟି ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି
ପାଞ୍ଚରେ ରହିଲା । ଅନାରକୋ ଦେଖିକି ତମକି ପଡ଼ିଲା । ତା'ପରେ
ଗୋଟି ରଖି ଏପଟ ସେପଟ ଦେଖିଲା ଏବଂ ଘରୁ ବାହାରି କିଜୁଁ ଘର
ଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼ିଲା । ଅନାରକୋ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଉଥିଲା ।

କିଜୁଁ ଘର ଆଡ଼କୁ ଗଲାବେଳେ ଅନାରକୋ ତାକୁ ଝରକା ପାଖରେ
ଦେଖି ତା' ପାଖକୁ ଗଲା । ଝରକା ବାଟେ ଉଣି ଦେଖିଲା କିଜୁଁ କାଛ
ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ କରି ତଳେ ବସିଛି । ଅନାରକୋ ବୁଝିଗଲା ଯେ ସକାଳୁ
ସକାଳୁ କ'ଣ ପାଇଁ କିଜୁଁକୁ ଦଣ୍ଡ ମିଳିଛି । ହୁଁ ! କେତେ ପ୍ରକାରର ଦଣ୍ଡ
ସବୁ ଭାବନ୍ତି !

ଅନାରକୋକୁ ବହୁତ ରାଗ ଲାଗିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ରାଗ ଭୁଲିଯାଇ
କିଜୁଁକୁ ଧୀରେ କହିଲା, “କିଜୁଁ, ତାଲ ଘର ଛାଡ଼ି ପଳାଇବା ।” କିଜୁଁ
ଠିକରେ ଶୁଣିପାରିଲା ନାହିଁ ବା ଶୁଣିଲେ ବି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ।
ଅନାରକୋ ତାକୁ ପୁଣି ଧୀରେ କହିଲା, “ମୁଁ ଘର ଛାଡ଼ି ପଳାଉଛି । ତୁ
ବି ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲ ।”

କିଛି ପୁରା କଥା ନ ଶୁଣି ଦେଇଁ ଝରକା ପାଖକୁ ଆସିଲା ଓ ରଡ଼କୁ ବଙ୍କା କରି ବାହାରକୁ ପଳାଇ ଆସିଲା । ଏସବୁ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ହୋଇଗଲା ଯେ ଅନାରକୋକୁ କିଛି ଜଣାପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ସେ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ କିଛି ତା' କାନ୍ଧରେ ହାତ ପକାଇ ଖୁସିରେ ଡେଇଁଛି । ଅନାରକୋ ବି ଖୁସି ହୋଇଗଲା । ଦୁହେଁ ବାଡ଼ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ ।

ବାଡ଼ ଟେକି ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ବାହାରି ଆସିଲେ । ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଲମ୍ବା ନିଶ୍ବାସ ମାରି ପୁଣି ଚାଲିଲେ । ନାଳ ଦେଇଁ ଆସି ରାସ୍ତା ଉପରେ ।

ଏହି ସମୟରେ ଆଗରେ ଗୋଲୁର ବାପା ଦେଖାହେଲେ । ଘର ସାମନା ଛାଇରେ ଖଟିଆ ଉପରେ ଶୋଇ ବିଞ୍ଚଣାରେ ବିଞ୍ଚି ହେଉଥିଲେ । ସେ ଡାକିଲେ, “କ’ଣ ପିଲେ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ ?”

ଅନାରକୋ ଚଟ୍ କରି ମିଛରେ କହିଲା, “ଆମେ ବଜାର ଯାଉଛୁ । ମା’ ବୋତାମ ଆଣିବାକୁ ପଠାଇଛନ୍ତି ।”

ଗୋଲୁର ବାପା କହିଲେ, “ତୋ ମାଉସୀ ମନ୍ଦିରରେ ଥିବେ । ତାକୁ କହିଦେବୁ ପାଣି ଆସିଲାଣି । ଶୀଘ୍ର ଆସି ପାଣି ରଖିବ ।”

ଅନାରକୋ ଓ କିଛି ବୁଲି ପଡ଼ି ଚାଲିଲେ । ପଛରୁ ଗୋଲୁର ବାପା କହୁଥିଲେ, “ବଡ଼ ଅଛୁଟ ପିଲା !” ସେ ଟିକିଏ ଚିନ୍ତିତ ଜଣା ପଡୁଥିଲେ । ଏଣେ କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋ ଆଉ କିଛି ଅଲଗା ଗପସପ ହେଉଥିଲେ ।

ଅନାରକୋ କହିଲା, “ହଁ । ଯୁଆଡ଼େ ଯାଅ ଖାଲି ଦୁକୁମ ଶୁଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଛୋଟ ପିଲା ଦେଖି ଦୁକୁମ ଦେବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେବେ । ଆମର ଇଚ୍ଛା ଥାଉ ବା ନଥାଉ । ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଆଦେଶ ଦେଇଦେଲେ । ଆମର ଯେମିତି କିଛି କାମ ନାହିଁ । ଖାଲି ଏମାନଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନିବୁ ।”

କିଛି କହିଲା, “ନିଜେ କ’ଣ ପାଣି ରଖିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ? କହିଲେ ଯା ପାଣି ରଖିବାକୁ ମାଉସୀକୁ ପଠାଇଦେବୁ । ଆଉ ଗୋଲୁର ମାଆ ମୋର

ମାଉସୀ କେବେଠାରୁ ହେଲେ ?”

ଅନାରକୋ, “ଘରେ ରହିଲେ ମାଆର ଆଦେଶ, ବାପାଙ୍କ ଆଦେଶ, କୁଣିଆମାନଙ୍କ ଆଦେଶ, ବାହାରକୁ ଆସିଲେ ବି ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ସେଠି ଦୋକାନୀର ଆଦେଶ, ସାର୍‌ଙ୍କ ଆଦେଶ ଆଉ ଏବେ ଗୋଲୁର ବାପାଙ୍କ ଆଦେଶ । ଘରେ ବାହାରେ ସବୁଠି ସମାନ ।”

ତା’ପରେ ଦୁହେଁ କାନ୍ଧରେ ହାତ ପକାଇ ରାସ୍ତାରେ ଧପ ଧପ କରି ଚାଲିଲେ । ପିଠିରେ ଖରା ପଡୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଦୁହେଁ ମଜାରେ ଚାଲୁଥା’ନ୍ତି । ଯାଉ ଯାଉ ଦେଖିଲେ ଆଗରେ ରାସ୍ତା ମଝିରେ ଜଣେ ଲୋକ ଠିଆ ହୋଇ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହୁଁଛି । ସତେ ଯେପରି ତାଙ୍କ ଚାଲିରେ କିଛି ଅଲଗା କଥା ଅଛି ।

ତାଙ୍କୁ ସେମାନେ କେତେ ଦେଖି ନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗୁଥିଲା । ସିଗାରେଟ ସାଇନବୋର୍ଡରେ, ଲୁଗା ଦୋକାନରେ ବା ଭୁଗୋଳ ବହିରେ । ଏମିତି ଭାବୁ ଭାବୁ ସେହି ଲୋକ ଜଣଙ୍କ ପଚାରିଲେ, “କ’ଣ ପିଲେ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ ?”

କିଙ୍କୁ ଭାବିଲା ଥରେ ମିଛ କହି ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଛି । ତେଣୁ ସେ କହିଲା, “ଆମେ ଘର ଛାଡ଼ି ଯାଉଛୁ ।”

ଲୋକଟି ତମକି ପଡ଼ିଲା । ଆଉ ଟିକିଏ ବେଶୀ ତମକିଥିଲେ ପଛ ଆଡ଼କୁ ପଡ଼ି ଯାଇଥା’ନ୍ତେ । ତେଣୁ ବେଶୀ ନତମକି ସେ ପଚାରିଲେ, “ଆରେ ଘର ଛାଡ଼ି କାହିଁକି ଯାଉଛ ?”

କିଙ୍କୁ କହିଲା, “କାରଣ ଆମ ବାପା ମାଆ ଆମକୁ ପିଚୁଛନ୍ତି ।” କିଙ୍କୁ ପୁରା ସତ ନକହି ଅଳ୍ପ ମିଛ କହିଲା । ଏହି କଥାରେ ସେହି ଚକ୍ଷମାବାଲା ଲୋକଟି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । “ଆଜ୍ଞା ତୁମ ବାପା ମାଆ ତୁମକୁ ପିଚୁଛନ୍ତି ! ତୁମେ ଯାଇ ଥାନାରେ ରିପୋର୍ଟ ଲେଖିଦିଅ । ନହେଲେ ଘରକୁ ଫେରିଯାଅ । କିନ୍ତୁ ଘର ଛାଡ଼ି ଯାଅନାହିଁ ।”

ଅନାରକୋ ଓ କିଙ୍କୁ ସେହି ଲୋକ ଜଣଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ, ପୁଣି ହଠାତ କାନ୍ଦ ହୁଲାଇ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଜାମୁକୋଳି ଗଛ ମୂଳେ ବସି ଦୁହେଁ ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡ ହେଲେ । ଅନାରକୋ କହିଲା, “ଘରକୁ ଫେରିଯାଅ ବା ଥାନାକୁ ଯାଅ ଏକା କଥା । କେଉଁଠି ନା କେଉଁଠି ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ରୁହ ।”

କିଙ୍କୁ ସେହି ଲୋକଙ୍କୁ ନକଲ କରି କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ! ତୁମ ବାପା ମାଆ ତୁମକୁ ପିଚନ୍ତି । ତୁଁ ସେମିତି ପ୍ରଥମ କରି ଶୁଣୁଛି । ଛୋଟ ଥିବାବେଳେ ନିଜେ ପଛେ ପିଟା ଖାଇଥିବ । ପିଟିବା ପୁଣି କ’ଣ ? ମୋ ଗାଲ ବଦଳରେ ମନକୁ ପିଚୁଛନ୍ତି । ସେଇଟା କ’ଣ ପିଟିବା ନୁହେଁ ?”

ଅନାରକୋ ବୁଝିଗଲା ଯେ କିଙ୍କୁ ଦାର୍ଶନିକ ଭଳି କହୁଛି । ତେଣୁ ସେ ତୁପ ରହିଲା ।

କିଙ୍କୁ କହିଲା, “କେତେଦିନ ଯାଏଁ ଏମିତି ପିଟିବା ଚାଲିଥିବ । ଜେଜେଙ୍କ ଥାପଡ଼ ବାପା ପାଇଥିଲେ, ସୁନାପୁଚୁଳିଟିଏ ପରି ତାକୁ ସେ ମତେ ଦେଇ ଦେଲେ । ହୁଁ ! ଅନାରକୋ, ତୋ ପାଖରେ ଆଠଣା ଅଛି ?”

ଆଠଣା କ’ଣ କରିବୁ ବୋଲି ପଚାରିବାରୁ କିଙ୍କୁ କହିଲା, “ତମ୍ଭ ପାଖରୁ ହାଲୁଆ ଖାଇବା ।”

ଅନାରକୋ ପାଖରେ ନଥିବାରୁ ତାକୁ କିଙ୍କୁ କହିଲା, “ଚାଲି ଧନାବାବୁଙ୍କ ବଗିଚାରୁ କୋଳି ଖାଇବା ।”

ଅନାରକୋ ଆଉ କିଙ୍କୁ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଥିବା ଧନାବାବୁଙ୍କ ବଗିଚା ପାଖରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଫାଟକ ଭିତରୁ ତାଙ୍କ ମୁନଶୀ ବାହାରି ଆସିଲେ । ଗତବର୍ଷ ହୋଲି ପରେ ହୋଇଥିବା ଦଙ୍ଗା ସମୟରେ ସେ ଧନାବାବୁଙ୍କ ଆଲମାରୀରୁ ଟଙ୍କା ଚୋରି କରିଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ସକାଳୁ ସକାଳୁ କୁଆଡ଼େ ବୋଲି ପଚାରିଲେ ।

କିଙ୍କୁ ଜବାବ ଦେଲା, “ଆମେ କିଛି ଆମ୍ଭ ନେବା ପାଇଁ ଆସିଛୁ ।” ମୁନଶୀ ସତେ ଯେପରି ଗୀତ ଗାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ, “କିଛି ଆମ୍ଭ ଚୋଳିବାକୁ ଆସିଛୁ, ଚୋରି କରିବାକୁ ଆସିଛୁ, ସକାଳୁ ସକାଳୁ କିଛି ଆମ୍ଭ ଚୋରି କରିବାକୁ ଆସିଛୁ ?” ଅନାରକୋକୁ ଲାଗିଲା ମୁନଶୀଙ୍କ ଗୀତ କେବେ ବି ବନ୍ଦ ହେବନାହିଁ । ମୁନଶୀ ଜିଭ ହଲାଇ କହିଲେ, “ପିଲେ ଚୋରି କରନାହିଁ । ଚୋରି କରିବା ମହାପାପ ।”

ଅନାରକୋ ଏବଂ କିଙ୍କୁକୁ ଲାଗିଲା କି ମୁନଶୀ ପୁଣି ଥରେ ଗୀତ ଆରମ୍ଭ କରିବେ । ସେଠାରୁ ଦୁହେଁ ଗପି ଗପି ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ ।

ଅନାରକୋ କହିଲା, “ବାଃ ସକାଳୁ ଚୋରି କରିବାକୁ ଆସିଛୁ ! ସତେ ଯେମିତି ରାତିରେ ଚୋରି କରିବା ଠିକ୍ ।”

କିଙ୍କୁ କହିଲା, “ବଡ଼ ବଡ଼ ଉପଦେଶ ଶୁଣାଉଛନ୍ତି । କହିଲେ ଚୋରି

କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଚୋରି କରିବା ମହାପାପ । ଆଉ ନିଜେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି ? ଗଲା ବର୍ଷ ପରା ନିଜେ ଚୋରି କରି ଧରା ପଡ଼ିଥିଲେ ।”

ଅନାରକୋ କହିଲା, “ଆମ ପାଖରେ ଚହୁ ଦୋକାନରୁ ହାଲୁଆ ଖାଇବା ପାଇଁ ଆଠଶା ବି ନାହିଁ । ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଆମେ କୋଳି ଚୋରି କରିବୁନି ତ କ'ଣ କରିବୁ ?”

କିଙ୍ଗୁ କହିଲା, “ଖାଲି ଉପଦେଶ ଦେବେ, କିନ୍ତୁ ନିଜେ ମାନିବେ ନାହିଁ । ବଡ଼ମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏତେ ଉପଦେଶ ଦେଉଛନ୍ତି । ନିଜେ ସେଥିରୁ କିଛି ମାନନ୍ତି ? ବାପା ମାଆ ଯେତେ ଉପଦେଶ ଦିଅନ୍ତି ସେମାନେ କେତେ ମାନୁଛନ୍ତି ? ମାଆ ଆମକୁ କୁହନ୍ତି ମିଛ କୁହନାହିଁ । ଆଉ ନିଜେ ଅନାରକୋର ମାଆଙ୍କୁ କୁହନ୍ତି - ଆମର କେହି ବାପି ରୁଟି ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଆଉ ବାପା କହନ୍ତି ମାଡ଼ପିଟ କେବେ କରିବନାହିଁ । ଆଉ ନିଜେ ରାଗିଲେ ମାଆର ବାଳ ଭିଡ଼ି ଧରି ମାରନ୍ତି । କେବେ କେବେ ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ିଲାବେଳେ ଚିତ୍କାର କରନ୍ତି ଯେ ଏମାନେ ପାକିସ୍ଥାନ ଉପରେ କାହିଁକି ବମ୍ ପକାଇ ଦେଉନାହାନ୍ତି । ଘରେ ହେଉ ବା ବାହାରେ ଖାଲି ଉପଦେଶ, ତାହା ପୁଣି ମିଛ ଉପଦେଶ ।”

ଅନାରକୋ ବୁଝିଗଲା ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ କିଙ୍ଗୁର ଦ୍ଵିତୀୟ ଦାର୍ଶନିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ତେଣୁ ସେ ବୁଝି ରହିଲା । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେକୁ କିଙ୍ଗୁ ହାଲିଆ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସେ କହିଲା, “ଅନାରକୋ, ଚାଲ ଫେରିଯିବା । ମୋତେ ଭୋକ ଲାଗିଲାଣି ।”

ଦୁହେଁ ହାତ ଧରା ଧରି ହୋଇ ଚାଲିଲେ । ଦୂରରେ ଶିମିଳି ଗଛ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ସେଥିରୁ ଏବେ ବି ତୁଳା ବାହାରି ଉଠୁଥିଲା । ଅନାରକୋ ଏବଂ କିଙ୍ଗୁ ଏକାଠି ଭାବିଲେ, ‘ଏଥିରେ ଏତେ ତୁଳା କୁଆଡ଼ୁ ଆସୁଛି ?’ ଦୁହେଁ ଘରକୁ ଚାଲିଲେ ।

ଘରକୁ ଯାଉ ଯାଉ ଅନାରକୋ କହିଲା, “ଦେଖ କିଙ୍କୁ ଏଠି ଗୋଟିଏ ଘର । ତା’ ପାଖରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଘର, ତା’ ପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଘର, ତା’ ପାଖରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ . . . । ଖାଲି ସବୁଆଡ଼େ ଘର । ମୁଁ ଭାବୁଛି ଆମେ ଘର ଛାଡ଼ି ଯାଇପାରିବା ନାହିଁ ।”

କିଙ୍କୁ ବୁଝିଲା । ଏହା ଅନାରକୋର ଦ୍ଵିତୀୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ତେଣୁ ସେ ତୁପ ରହି ପାଦରେ ଧୁଳି ଉଡ଼ାଇଲା ।

ଦାର୍ଶନିକ ଘଡ଼ିର ଅର୍ଥ ତ ମୁଁ କହିଲି ନାହିଁ । ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆମେ ଦୌଡ଼ ଦୌଡ଼ ବା ଖେଳୁ ଖେଳୁ ହଠାତ୍ ରହିଯାଇ ଭାବୁ - ଦୂର ଆକାଶ, ତା ପଛରେ କ’ଣ ଅଛି । ଏହି ସମୟ ହେଉଛି ଦାର୍ଶନିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ଏବଂ ଦ୍ଵିତୀୟ ଦାର୍ଶନିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ? ଯେଉଁ ସମୟରେ ଆମେ ଦୂର ଆକାଶ ତା ପଛରେ କ’ଣ ଅଛି ଭାବୁ ଭାବୁ ଭାବିଥାଏ ଯେ ଆମେ ସେଥିରେ କେଉଁଠି ଅଛେ, ତାହା ଦ୍ଵିତୀୟ ଦାର୍ଶନିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ।

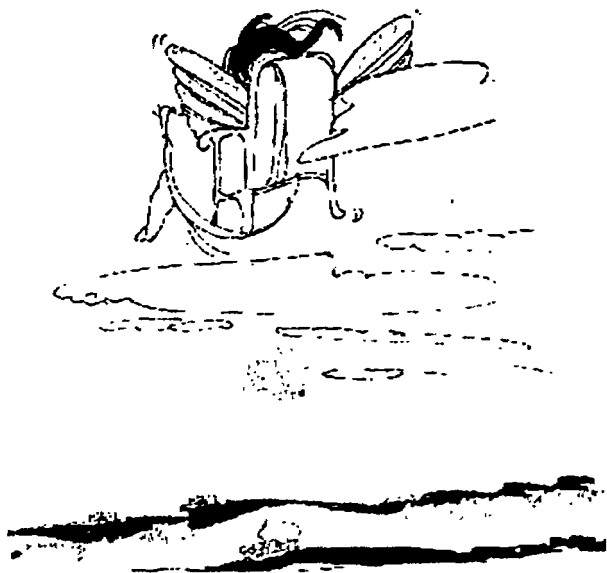
ଅନାରକୋର ଚତୁର୍ଥ ଦିନ

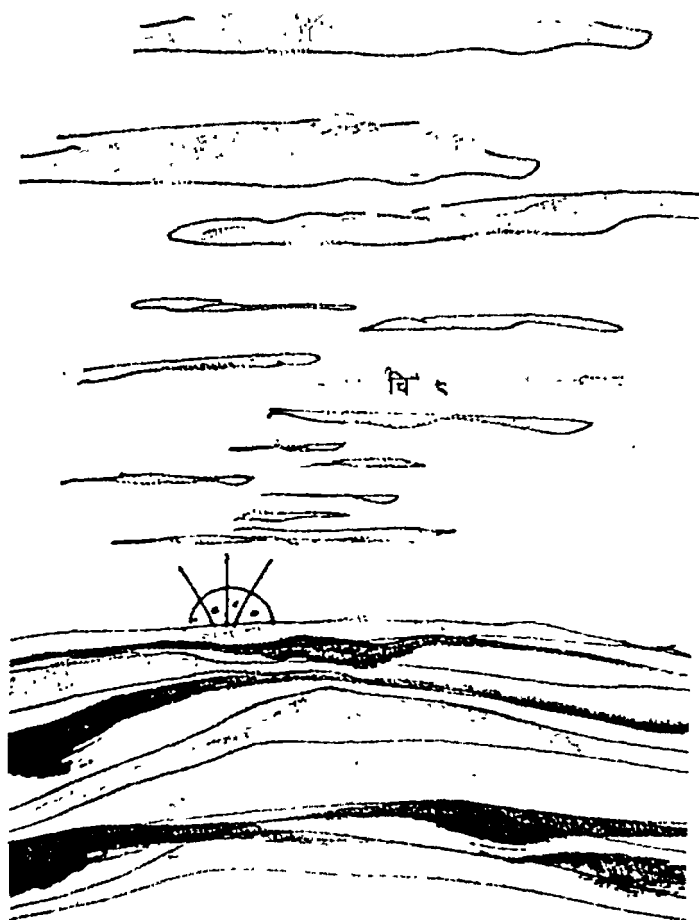
ଅନାରକୋ ସକାଳୁ ଉଠିଲା ବେଳକୁ ଧଇଁସଇଁ ହେଉଥିଲା । କାଲି ରାତିରେ ତା' ସ୍ୱପ୍ନରେ ବହୁତ ବର୍ଷା ହେଉଥିଲା । ଅନାରକୋ ମନେ ପକାଇଲା, ଆଜିର ସ୍ୱପ୍ନରେ ଯେତେ ବର୍ଷା ହେଉଥିଲା ଆଗରୁ କେବେ ଏତେ ବର୍ଷା ହୋଇନଥିଲା । ସ୍ୱପ୍ନରେ ବଢ଼ିଆ ବର୍ଷା ହୋଇଥିଲା । ଅନାରକୋ ସେଥିରେ ମନଶୁଷିରେ ଭିଜିଲା, ନାଟିଲା, ଡେଇଁଲା, ଚାରିଆଡ଼କୁ ପାଣି ଛାଟିଲା ବର୍ଷା ପାଣି ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ପଡ଼ି ବାଳ ଭିତର ଦେଇ ଆଖି ଉପରେ ପଡ଼ି, ଗାଲ ଉପରେ ଆସି ତା' ପାଟି ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଅନାରକୋ ତଳ ଓଠକୁ ବଙ୍କେଇ ସବୁ ପାଣି ଶୋଷି ଦେଉଥିଲା । ତା'ପରେ ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇ ଦୌଡ଼ୁଥିଲା । ଅନାରକୋ ଧଇଁସଇଁ ହେଉଥିଲା । ଟିକିଏ ସମ୍ବଳିବା ପରେ ସେ ପୁଣି ଶୋଇଗଲା ଓ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ବହୁତ ଥକି ଯାଇଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଆଗରେ ଚୌକି ଦେଖି ସେଥିରେ ବସି ଶୋଇଗଲା ।

ସ୍ୱପ୍ନ ତ ସତ ନୁହେଁ । ହେଲେ ତା' ପାଇଁ କିଛି ଅଲଗା ନଥିଲା । ଅନାରକୋ ସେହି ସ୍ୱପ୍ନର ଚୌକି ଉପରେ ଏପଟ ସେପଟ ବୁଲି ହାତ ଗୋଡ଼ ଲମ୍ବାଇ ଶୋଇଗଲା । ଶୋଇ ଶୋଇ ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା । ସ୍ୱପ୍ନ ଭିତରେ ସ୍ୱପ୍ନ । ସେଥିପାଇଁ ଅନାରକୋ ବହୁତ ନିରିଶେଇ କରି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । ହଠାତ ଚୌକିର ଦୁଇ ପାଖରୁ ଦୁଇଟା ଲମ୍ବା ଫିକା ନୀଳମିଶା ଧଳା ଡେଣା ବାହାରିଲା । ଚୌକି

ଧୀରେ ଧୀରେ ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ତା ସହ ଚୌକିରେ ବସିଥିବା ଅନାରକୋ ମଧ୍ୟ । ଅନାରକୋକୁ ବହୁତ ହାଲୁକା ଲାଗୁଥିଲା । ସତେ ଯେପରି ତା' ଦେହର ରକ୍ତ ହାଲୁକା ହୋଇଯାଇଛି । ହାଲୁକା ଶିମିଳି ତୁଳାକୁ କିପରି ଲାଗୁଥିବ ଅନାରକୋ ଆଜି ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଅନୁଭବ କଲା ।

ଅନାରକୋ ତଳକୁ ଦେଖିଲା । ତଳେ ଥିବା ଘର, ଗଛ ପଡ଼ିଆ, ସ୍କୁଲ ସବୁ ଛୋଟ ଦେଖାଯାଉଛି । ଧୀରେ ଧୀରେ ଫିକା ଦେଖାଯାଉଛି । ସେ ଆହୁରି ଉପରକୁ ଉଠିଲା । ସାମନାକୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବାଦଲ ଆସିଲା । ଅନାରକୋ ଚୌକି ସହିତ ବାଦଲ ଭିତର ଦେଇ ଗଲା । ବାଦଲ ବି

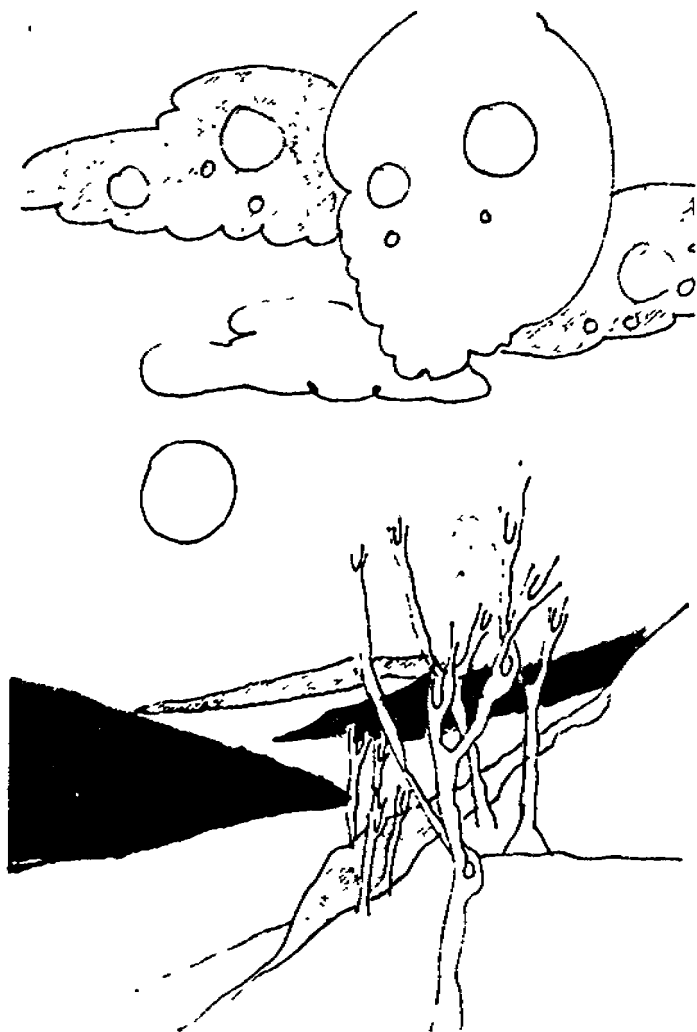

ଛୋଟ ହୋଇ ଶିମିଳି ତୁଳା ପରି ଦେଖାଗଲା । ଚୌକି ତା ଦେଶା
ହଲାଇ ହଲାଇ ନାଚି ନାଚି ଉଡୁଥିଲା । ଅନାରକୋକୁ ଚିକିଏ ଡର
ଲାଗିବାରୁ ସେ ଶୋଇଗଲା ।

ଏତିକି ବେଳେ ଚୌକିଟି ତଳେ ଓହ୍ଲେଇଲା । ଅନାରକୋ ଦେଖିଲା
ସେ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛି । ସେଠି ଚାରିଆଡ଼େ ଖାଲି
ଗଛ ଏବଂ ପାଖରେ ନିଛଟିଏ ବୋହୁଛି । ସେଠିକାର ଗଛଗୁଡ଼ିକ ଅଭୂତ
ଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକର ଗଣ୍ଡି ଅନ୍ୟ ବଡ଼ ଗଛ ଭଳି ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତାଳ ଓ
ପତ୍ର ଜାଗାରେ ତେର ବାହାରିଥିଲା । ବଡ଼ ସାନ ସବୁ ଗଛ ଏହିଭଳି
ଥିଲା । ଆକାଶରୁ ଦେଖିଲେ ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ପବନରେ ଏମାନଙ୍କ
ମୋଟା ବାଳ ଉଡୁଛି । ଅନାରକୋ ଭାବିଲା ଏଗୁଡ଼ିକର ପତ୍ର କେଉଁଠି
ଥିବ ? ସେ ନିଛକୁଳକୁ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛ ତଳେ ଭୂଇଁରେ କାନ
ଦେରିଲା । ତାକୁ ଭିତରୁ ବାଣ ଫୁଟିବା ଶବ୍ଦ ଶୁଭୁଥିଲା । ଚାହିଁଲା
ବେଳକୁ ନିଛ ପାଣି ତଳୁ ଉପରକୁ ବୋହୁଛି ।

ଅନାରକୋ ଭାବିଲା, ‘ଏତେ ପାଣି ଉପରକୁ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛି ?’
ଏମିତି ଭାବୁ ଭାବୁ ପାଣିରେ ତା’ ମୁହଁ ଦେଖାଗଲା । ତା’ ଛାଇ ହସୁଥିଲା
ଏବଂ ବହୁତ ଖୁସି ଜଣା ଯାଉଥିଲା । ଅନାରକୋ ଭାରି ଖୁସି ହୋଇଗଲା
ଏବଂ ନିଛ କୁଳ ଗଛ ତଳେ ଘୋ ଘୋ ରାଣୀ, କେତେ କେତେ ପାଣି
ଖେଳିଲା । ଝିପି ଝିପି ବର୍ଷା ପଡୁଥିବାରୁ ତାକୁ ଭାରି ମଜା ଲାଗୁଥିଲା ।

ଏତିକି ବେଳେ ପାଖରେ କିଛି ହଲିଲା । ଗଛ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ
ଜାଗାରେ ଉପରୁ ଆଲୁଅ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଉଷ୍ମ ଆଲୁଅର ଗୋଟିଏ ଗୋଲ
ହୋଇଗଲା । ପୁଣି ସେ ଜାଗାରେ ଗୋଟିଏ ଝଡ଼ ଉଠି ବହୁତ ଧୂଳି
ଉଡ଼ିଲା । ହଠାତ୍ ସବୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ଓ ସେଠାରେ ଜଣେ
ବୁଢ଼ାଲୋକ ଶୋଇଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ଆଖି ପାଖରେ ବି ଏହି ଭଳି
ଝଡ଼ ହୋଇ କମିବା ପରେ ସେଠାରେ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ସବୁ ଦେଖାଗଲେ ।

୩୮ ପ୍ରଭୁ କରେ ଅନାବରଣ

ଅନାରକୋ କାବା ହୋଇ ଏ ସବୁ ଦେଖୁଥିଲା । ହଠାତ୍ ତା' ସାମନାରେ ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ି ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ତା'ର କବାଟ ଖୋଲିଲା । ତାକୁ ଲାଗିଲା ସତେ ଯେପରି ତାକୁ ଗାଡ଼ି ଭିତରକୁ କିଏ ଡାକୁଛି । ଅନାରକୋ ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ଯାଇ ବସି ଗୋଟି ସିଧା କରୁ କରୁ ଗାଡ଼ି ଚାଲିଲା ।

ଝରକା ବାଟେ ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ ବୁଢ଼ା ଲୋକମାନେ ଗାଡ଼ି ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲିଲା ଭଳି ଜଣା ଯାଉଥିଲେ । ଅନାରକୋ କଡ଼ରେ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ମାଇଲ ଖୁଣ୍ଟି ଯାଉଛି । ସେଥିରେ ମାଇଲ ବଦଳରେ ବର୍ଷ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା । ଅନାରକୋକୁ ଲାଗିଲା ଯେପରି ଗାଡ଼ି ଦୂରତା ନୁହେଁ ସମୟ ପାରି ହେଉଥିଲା । ଝରକା ବାଟେ ସେ ଦେଖିଲା ବୁଢ଼ା ଲୋକମାନେ

ଝଗଡ଼ା କରୁଥିଲେ ଓ ଡୋରରେ ପାଟି କରୁଥିଲେ । କିଏ କୋଣରେ ମନଦୁଃଖ କରି ବସିଥିଲେ ତ କିଏ ହାତ ଗୋଡ଼ ହଲାଇ କାହାକୁ ଗାଳି ଦେଉଥିଲେ । କେହି ଖୁସି ନଥିଲେ । କାହୁଁ ନଥିଲେ କି ହସୁ ନଥିଲେ । ବୁଢ଼ାମାନେ ଦୁର୍ବଳ ଥିବାରୁ ବେଶୀ ଝଗଡ଼ା କରିପାରୁ ନଥିଲେ । ଥକି ଯାଉଥିଲେ । ଅନାରକୋ ଭାବିଲା, 'ଭଲ ହେଲା । ଯଦି ଏମାନଙ୍କର ଶକ୍ତି ଥା'ନ୍ତା ତେବେ ଏମାନେ ଚାରିଆଡ଼େ ସତ୍ୟାନାଶ କରି ଦିଅନ୍ତେ ।'

ଅନାରକୋ ଏହା ଭାବି ଭାରି ଖୁସି ହେଉଥିଲା ବେଳେ ଗାଡ଼ି ବେଶ୍ ଆଗକୁ ଯାଇ ସାରିଥିଲା । ଅନାରକୋ ଝରକା ବାହାରକୁ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ବୁଢ଼ା ଲୋକଙ୍କ ଜାଗାରେ ତା' ବାପାଙ୍କ ଭଳି ଅଳ୍ପ ବୟସର

ଲୋକମାନେ ଦେଖାଗଲେ । ମାଆ ଥିଲେ କହିଥା'ନ୍ତେ, “ଅନ୍ନୋ, ଏହି ମଉସାମାନଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କର ।” ଜୀବନରେ ଅନେକ ନମସ୍କାର କରିଥିବାରୁ ଚିଡ଼ିଯାଇ ସେ ବାହାରକୁ ଦେଖୁଥିଲା । ଚିଡ଼ିବା ପାଇଁ ବାହାରେ ବି ବହୁତ କିଛି ଥିଲା । ବାହାରେ ଲୋକମାନେ ବହୁତ ଖରାପ କାମ କରୁଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ପଟେ କିଛି ଲୋକ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ବୋମା ପକାଉଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାରୁ ଖାଲି କାନ୍ଦ ଶୁଭୁଥିଲା । ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ କିଛି ଲୋକ ବୋମା ତିଆରି କରୁଥିଲେ । କିଛି ଲୋକ ବୋମା ପକାଇବା ପାଇଁ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ତିଆରି କରୁଥିଲେ । ଆଉ କିଛି ଲୋକ ବୋମା ତିଆରି ଶିଖାଉଥିଲେ । ଆଉ କିଛି ଲୋକ ପାଟି କରୁଥିଲେ ବୋମା କାହିଁକି ଦରକାର ? ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ସୁନ୍ଦର ଜାମାପଟା ପିନ୍ଧି ଭାରି ଭଲ ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ । ଜଣେ ତ ଦନବାସୀ ରାମଙ୍କ ପରି ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ସେ ବେଶୀ ଖରାପ କାମ କରୁଥିଲା । ଏ ସବୁ ଦେଖି ତାକୁ ବହୁତ ଅଶ୍ୱସ୍ତି ଲାଗୁଥିଲା । ସେ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନଥିଲା ।

ସେ ପୁଣି ଉପରକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ଦୂରରେ ବହୁତ ଲୋକ ଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ମଇଳା ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧିଥିଲେ । ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ଭଲ ଜାମାପିନ୍ଧା ଲୋକମାନେ ବୋମା ପକାଇ ଓ ଏପାଖ ସେପାଖ ଦୌଡ଼ାଦୌଡ଼ି କରି ବହୁତ ଧୂଳି ଉଡ଼ାଇଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଅନାରକୋ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ କରି ଦେଖିପାରୁ ନଥିଲା । ସେ ଆଖି ପାଖରେ ହାତ ରଖି ଝରକାରେ ମୁହଁମାଡ଼ି ସେମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ।

ଖରାଦିନେ ଫାଟକ ବାହାରେ ବସିଥିବା ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ଅନାରକୋ ଦେଖିଥିଲା । ପିଇବା ପାଇଁ ପାଣି ଦେଲାବେଳେ ସେମାନେ ମୁହଁ ପାଖରେ ହାତ ରଖି କହନ୍ତି, ‘ପାଣି ଢାଳି ଦେ ଝିଅ ।’ କେବେ ହାତରେ ଗିଲାସ ଧରି ପିଅନ୍ତିନାହିଁ । ଅନାରକୋ ଦେଖିଲା ଏଭଳି ବହୁତ ଲୋକ ଅଲଗା ଅଲଗା କାମ କରୁଥିଲେ । କିଏ ସର ତିଆରି କରୁଥିଲେ,

କିଏ କୁଅ ଖୋଳୁଥିଲେ, କିଏ ଲୁଗା ବୁଣୁଥିଲେ ତ ଆଉ କିଏ କୋଇଲା ଭାଙ୍ଗୁଥିଲେ । ଏ ସବୁ କାମ ଭିତରେ ବି ମଝିରେ ମଝିରେ ସେମାନେ ଖରାପ କାମ କରୁଥିଲେ । କେଉଁଠି କିଏ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କୁ ପିଟୁଥିଲା ତ ଆଉ କେଉଁଠି ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ସହ ଝଗଡ଼ା କରୁଥିଲେ । ଅନାରକୋ ଭାବିଲା, 'ଏମାନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ କ'ଣ ଖରାପ ହୋଇଯାଇଛି ?' କାନ ବାଟେ ମୁଣ୍ଡ ଭିତରକୁ ପଶୁଥିବା ତେରୁଳିଆ ବିଛା କଥା ତା'ର ମନେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଭାବିଲା, 'ଗୋଇଲା ବେଳେ ଏମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ତେରୁଳିଆ ବିଛା ପଶିଯାଇଛି କି ?' ପୁଣି ଭାବିଲା, 'ଏତେ ଲୋକଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ତେରୁଳିଆ ବିଛା କିପରି ପଶିବ । ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ଆଉ କିଛି କଥା ଅଛି ।' ଏବେ ବି ତାକୁ ସେହିଭଳି ଅଜବ ଲାଗୁଥାଏ । ସେ ଭାବି ଚାଲିଥାଏ ।

ଭାବିଲା ବେଳକୁ ଗାଡ଼ି ବହୁତ ଆଗକୁ ଯାଇ ସାରିଥିଲା । ସେ ଝରକାରେ ଚାହିଁବାରୁ କିଛି, 'ଗୋଲୁ ଆଦି ତା' ଭଳି ଲୋକ

ଦେଖାଗଲେ । କିଏ କଲା ଥିଲା ତ କିଏ ଗୋରା । କିଏ ମୋଟା ତ କିଏ ପତଳା । କାହା ଆଖି ଗୋଲ ତ କାହାର ଡେହା । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଥିଲେ ଓ କିଛି ଦୁଇଟା ପିମ୍ପୁଡ଼ି କିପରି ଗୋଡ଼ ଉଠାଇ ଭେଟ ହେଉଛନ୍ତି ଦେଖୁଥିଲେ । କିଛି କଥା ଆମ୍ଭ ତୋଳୁଥିଲେ ତ ଆଉ କିଛି ଶୋଇ ଶୋଇ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲେ ।

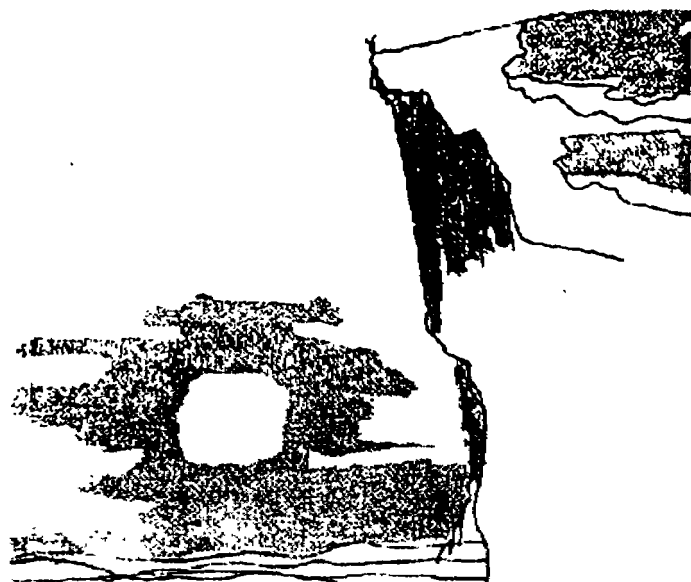
ଅନାରକୋ ନିଜ ପେଟ ଉପରେ ହାତ ରଖି ଦେଖିଲା ଏବେ ନିଃଶ୍ୱାସ ନେବାକୁ ସହଜ ଲାଗୁଛି । ଏଠାରେ ବି କିଛି ଲୋକ ଝଗଡ଼ା କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏ ଝଗଡ଼ା ସେମିତି କିଛି ନଥିଲା, ସତେ ଯେମିତି ବାଲୁଟିଏ ପାଣି ରଖା ହୋଇଛି । ଜଣେ ଆଉ ଜଣଙ୍କ ଉପରେ ଢାଳିଦେଲା । ପାଣି ଶେଷ, ଝଗଡ଼ା ଶେଷ । ବେଶୀ ରାଗିଥିଲେ ଗୋଡ଼ରେ ଦୁଇ ଚାରିଥର ପାଣି ଛାଟି ଦେଉଥିଲେ । ଏବେ ଅନାରକୋ ଝରକାରେ ଲାଗିଯାଇ ସବୁ ଦେଖୁଥିଲା । ବାହାରୁ ଦେଖିଲେ ଲାଗିବ ଯେମିତି ତା'ର ନାକ ଚେପଟା ହୋଇଯାଇଛି । ସେ ଆଦୁରି ବି ଛୋଟ ଲୋକ ଦେଖିଲା । କିଛି ଲୋକ ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ଚାଲୁଥିଲେ । ପୂର୍ବୀକ୍ଷ ପତଳା କିରଣ ସେମାନଙ୍କ ଛୋଟ ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ପଡ଼ିବାରୁ କିଛି ଲୋକ ହସୁଥିଲେ । ଆଉ କିଛି ଲୋକ ହାତରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି ପେଟେଇ ଶୋଇ ଚାବୁଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି ଖୁସି ହେଉଥିଲେ । ଜଣେ ଆଉ ଜଣଙ୍କର ପେଟ ଆଉଁସୁଥିଲା । କିଏ ଆଉ କାହାର ବାଳ ସାଉଁଳଉଥିଲେ ।

କିଛି ଲୋକ ବସି ବସି କାନ୍ଦୁଥିଲେ । ଅନାରକୋ ଭାବିଲା, 'ବୋଧହୁଏ ଏମାନେ ବୋମା ପଡ଼ିବା କଥା ଦେଖିଛନ୍ତି । ମରଣର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ।'

ଏହି ସମୟରେ ଗାଡ଼ି ଆଗକୁ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଲୋକମାନେ ଆଦୁରି ଛୋଟ ଦେଖାଗଲେ । ସମସ୍ତେ ଏକାପରି ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ । ଏତେ ଏକା ଭଳି ଯେ ଅନାରକୋ କାହାକୁ ଜଣକୁ ଦେଖିପାରୁ ନଥିଲା । ସବୁ

ଲୋକ ଏପରି କାନ୍ଦୁଥିଲେ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ କେହି ଶୁଣୁନାହାନ୍ତି । ଅନାରକୋକୁ ଲାଗିଲା ଯେପରି ସେ ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ କିଛି କିଛି ବୁଝି ପାରୁଥିଲା ।

ସେ ଭାବୁଥିଲା ଗାଡ଼ି ଆଗକୁ ଗଲେ କେମିତିକା ଲୋକ ଥିବେ ? ଏତିକି ବେଳେ ଗାଡ଼ି ଗୋଟିଏ ଅନ୍ଧାରୁଆ ଗଭୀର ଖାଲରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଅନାରକୋ ଖସି ଖସି ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ତାକୁ ଡର ଲାଗୁଥିଲା । ସେ ଆଖି ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ମାତ୍ରେ ତା' ଆଖି ଖୋଲିଗଲା । ସେ ହତବତ୍ତ ହୋଇ ଉଠି ପଡ଼ିଲା । ତାକୁ ବହୁତ ଅଜବ ଲାଗିଲା । ତେଣୁ ସେ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ସିଧା ଗାଧୋଇବାକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଅନାରକୋର ପଞ୍ଚମ ଦିନ

ତାକୁ ଲାଗୁଥିଲା ସତେ ଯେପରି ଏବେ ତୁଇଁ ଫାଟିଯିବ ଏବଂ ମାଟି ଭିତରୁ ଅନେକ ଚଢ଼େଇ ବାହାରିବେ । ଏବେ ଖୁସିର ସମୟ ଆସିବ ଭାବୁ ଭାବୁ ମା' ତାକୁ ହଲେଇ ଦେଲେ, “ଅନ୍ନୋ, ଚାଲ ଉଠ । ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପଢ଼ିବୁ ଉଠ ।” ଅନାରକୋକୁ ନିଦରେ ମା'ଙ୍କ ସ୍ବର ଦୂରରୁ ଆସିଲା ଭଳି ମନେହେଲା । ସେ ଭାବିଲା ଏହି ସ୍ବର ବି ସ୍ବପ୍ନରେ ଶୁଭୁଛି । କିନ୍ତୁ ମା' ତାକୁ ପୁଣି ହଲେଇ ଦେଲେ ଏବଂ ସେ ଚଟକରି ଉଠି ବସିଗଲା । ଅଳସ ଭାଙ୍ଗି କହିଲା, “ମା' ମୁଁ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପଢ଼ିବିନାହିଁ ।”

ମା', “ପଢ଼ିବୁନାହିଁ ? ଯାଇ ଦେଖିଲୁ, ଗୋଲୁ, ବିଟୁ, ଫୁଲପତି ସମସ୍ତେ ପଢ଼ୁଥିବେ ।”

ଅନାରକୋ ବେକ ବଞ୍ଚେଇ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ମା', ସେମାନେ ପଢ଼ିଲେ କ'ଣ ହେବ ?”

ମା' କହିଲେ, “ତେବେ ସେମାନେ ପାଶ୍ କରିଯିବେ, ତୁ ଫେଲ୍ ହୋଇଯିବୁ ।”

ଅନାରକୋ ହାଇମାରି କହିଲା, “ମା', ପାଶ କରି ସେମାନେ କ'ଣ କରିବେ ?”

ମା' କହିଲେ, “ସେମାନେ ଆସନ୍ତା ବର୍ଷ ପଢ଼ି ପାଶ୍ କରିଯିବେ ।”

ଅନାରକୋ କହିଲା- “ତା'ପରେ କ'ଣ କରିବେ ?”

ମାଆ କହିଲେ, “ପୁଣି ତା’ ପର ବର୍ଷ ପଢ଼ି ପାଶ୍ ହୋଇଯିବେ ।”

ଅନାରକୋ କହିଲା, “ତା’ ପରେ କ’ଣ କରିବେ ?”

ମା’ କହିଲେ, “ସେମାନେ ଭଲ ଚାକିରି କରିବେ । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଗାଡ଼ି, ଘର, ଚାକର ସବୁ ଥିବେ ।”

ଅନାରକୋ ମାଆଙ୍କୁ ମଝିରୁ ଅଟକାଇ ପଚାରିଲା, “ଏ ସବୁ ତ ହେବ । ହେଲେ ସେମାନେ କରିବେ କ’ଣ ?”

ମା’ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ, ତେଣୁ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ କହିଲେ, “କ’ଣ କରିବେ, ଖାଇବେ, ପିଇବେ, ଆରାମରେ ରହିବେ, କାମ କରିବେ, ଶୋଇବେ ।”

ଅନାରକୋ ପୁଣି ଥରେ ମା’କୁ ମଝିରୁ ଅଟକାଇ କହିଲା, “ଏସବୁ ତ ମୁଁ ଫେଲ୍ ହୋଇ ମଧ୍ୟ କରିପାରିବି ।” ମା’ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ, “ଫେଲ୍ ହୋଇ ଏସବୁ କେମିତି କରିବୁ ?”

ଅନାରକୋ କୋଳରେ ହାତ ରଖି କହିଲା, “ମୁଁ ଫେଲ୍ ହୋଇ ପାଠ ଛାଡ଼ିଦେବି । ତା’ପରେ ଦୋକାନରୁ ବହୁତ ବେଲୁନ ଆଣିବି । ତାକୁ ଫୁଲେଇ ସୂତାରେ ବାନ୍ଧି ଦେବି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ ବାଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧି ବୁଲି ବୁଲି ବିକିବି । ବିକିଲେ ଯାହା ପଇସା ମିଳିବ, ସେଥିରେ ତଣା ଖାଇବି ।” ଅନାରକୋ ଏସବୁ କହୁ କହୁ ତାଳି ମଧ୍ୟ ମାରିଲା ।

ମା’ ତ ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ଅନାରକୋର ଦୁଇ କାନ୍ଧକୁ ଧରି କହିଲେ, “ପାଗଳି, ଜାଣିଛୁ ତୁ କ’ଣ ସବୁ ବକର ବକର ହେଉଛୁ ? ତତେ କ’ଣ କରିବାକୁ ହେବ ତା’ ତୁ ଜାଣିଛୁ ?

ଅନାରକୋ ତା କାନ୍ଧରୁ ମା’ଙ୍କ ହାତ କାଢ଼ିଦେଇ କହିଲା, “କିଏ କ’ଣ କରିବ, କେହି ଜାଣିନାହାନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି କିଛି ନା କିଛି କରିବାକୁ ହେବ, ତେଣୁ ସମସ୍ତେ କିଛି ନା କିଛି କରନ୍ତି ।”

ମାଆ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଗଲେ ଯେ, କିଛି କହିପାରିଲେ ନାହିଁ ।
 ଏତିକିବେଳେ ଅନାରକୋ କଥା ବଦଳାଇ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ମା’, କିଛି
 ଲୋକ ପାଶ୍ କରିବେ ଓ ଆଉ କିଛି ଲୋକ ଫେଲ୍ ହେବେ ବୋଲି କିଏ
 ଠିକ୍ କରେ ?”

ମା’ କହିଲେ, “କିଏ କରୁଥିବ !”

ଅନାରକୋ କହିଲା, “କେତେକ ପାଶ୍ କରିବେ ଓ କେତେକ ଫେଲ୍
 ହେବେ ଠିକ୍ କରିବା କ’ଣ ଜରୁରୀ ?”

ମା’ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ତାହେଲେ ଜଣାପଡ଼ିବ କିଏ ଭଲ ।”

ଅନାରକୋ ଆଉ କ’ଣ ପଚାରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା କିନ୍ତୁ ରହିଗଲା ।

ଭାବିଲା, ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା ନିହାତି ଦରକାର । “ମା’ ସ୍କୁଲରେ ପରୀକ୍ଷା କିଏ ରଖିଛି ?”

ମା’ ମନଦୁଃଖ କରି କହିଲେ “କିଏ କରିଥିବ ।”

ଅନାରକୋ ଦେଖିଲେ ଯେ ମା’ ଗୋଟିଏ କଥାକୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର କହିଲେ । ତେଣୁ ସେ ଚିଡ଼ିଯାଇ ମା’କୁ ପଚାରିଲା, “ମା’ ତୁମେ ସବୁବେଳେ କାହିଁକି ଗୋଟିଏ କଥା କହୁଛ ଯେ, କିଏ ଜଣେ କରୁଥିବ । ମୁଁ ଗଲାଥର ପଚାରିଲି ବାପା ଛ’ଦିନ ଅଫିସ୍ ଯିବେ ଆଉ ଦିନେ ଘରେ ରହିବା ପାଇଁ କିଏ ଠିକ କରିଛି, ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ କହିଥିଲ, କିଏ ଜଣେ କରିଥିବ ।” ଅନାରକୋକୁ ଲାଗିଲା ମା’ ପୁରା ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଗଲେଣି । ମା’ଙ୍କୁ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ମା’, ମୁଁ ତୁମକୁ ସେଦିନର ପରୀକ୍ଷା କଥା କହିବି ।”

ମା’ ବୁଝିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋ କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣୁଥିଲେ । ତେଣୁ ପଚାରିଲେ “କେଉଁଦିନ କେଉଁ କଥା?”

ଅନାରକୋ କହିଲା “ସେଦିନ କଥା ।”

ମା’ ପଚାରିଲେ, “କେଉଁ ଦିନ, କେତେ ତାରିଖ କଥା ?”

ଅନାରକୋ କହିଲା “ଓହୋ ! ମା’, ଯଦି ମୁଁ ତୁମକୁ ତାରିଖ କହିବି, ତେବେ କ’ଣ ମୋ କଥା ବେଶୀ ବୁଝାପଡ଼ିବ ?”

ମା’ ଧୀରେ ନିଶ୍ଵାସ ମାରି କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା କହ, ସେଦିନ କ’ଣ ହୋଇଥିଲା ?”

ଅନାରକୋ କହିଲା, “ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇଥିଲି ।”

ମା’ ପଚାରିଲେ, “କେଉଁ ଜଙ୍ଗଲ ? ଜଙ୍ଗଲର ନାଁ କ’ଣ ?”

ଅନାରକୋ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ମା’, ମୁଁ କ’ଣ ଜଙ୍ଗଲର ନାଁ କହିବା ନିହାତି ଦରକାର । ତୁମେ ସେହିଦିନ କଥା ଶୁଣ ।” ସେ ହଲି ଦୋହଲି

ବିଛଣାରେ ସଜାଡ଼ି ହୋଇ ବସିଗଲା ଏବଂ କହିବା ଆରମ୍ଭ କଲା.

“ସେଦିନ ଜଙ୍ଗଲରେ ଅନେକ ପଶୁ ଥିଲେ - ସିଂହ, ବାଘ, ଚିତା, ଗଣ୍ଡା, ଛେଳି, ଓଟ, ମଇଁଷି, ହରିଣ, ଠେକୁଆ ଆଦି କେତେ କିଏ । ସବୁ ପଶୁ ମିଳିମିଶି ରହୁଥିଲେ । ଦିନେ ଜଣେ ଲୋକ ଜଙ୍ଗଲରେ ଆସି ପଚାରିଲା, ‘ତୁମମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଭଲ ପଶୁ କିଏ ?’ ସବୁ ପଶୁ କହିଲେ, ‘ଆମେ ସମସ୍ତେ ଭଲ । କିଏ ଭଲ ଗାଏ, କିଏ ଭଲ ଦୌଡ଼େ, କିଏ ପହଞ୍ଚିବାରେ ଓସ୍ତାଦ ତ କିଏ ଗଛ ଚଢ଼ିବାରେ ।’

ଏହି କଥା ଶୁଣି ଲୋକଟିର ମୁହଁ ନୀଳ ହୋଇଗଲା । ଲୋକଟି ତା’ ମୁଣିରୁ ଗୋଟିଏ ତିନି ଡକା କାହାର କଟି ଦୋତାମ ଚିପିଦେଲା । ତଦ୍‌ବାସ୍ତୁ ଗାଢ଼ ନୀଳ ଧୁଆଁ ବାହାରି ଜଙ୍ଗଲ ଯାକ ଖେଳେଇ ହୋଇଗଲା । ସେଇଠୁ ଲୋକଟି ତା’ ମୁଣି ଉଠାଇ ଚାଲିଗଲା ।

ଲୋକଟି ଯାଉ ଯାଉ ଟିକେ ହସିଦେଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ସବୁ ଧୁଆଁ ଯେପରି ମାଟି ଭିତରେ ପଶିଗଲା । ଜଙ୍ଗଲ ପୁରା ସଫା ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ସବୁ ପଶୁ ହଠାତ୍ ଚିତ୍କାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ‘ମୁଁ ଭଲ ପଶୁ ।’ ସମସ୍ତେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ‘ମୁଁ ତୋ ଦାରୁ ଭଲ ।’ ଏପରି ଜୋର ହୋଇଲା ହେଲା । ଏହି ସମୟରେ ବଗ ଦେଖାଦେଲା । ସେ ତୁପ୍‌ତାପ୍ ମାଛ ଧରିବାକୁ ଯାଉଥିଲା । ପଶୁମାନେ ତାକୁ ଡାକିଲେ । ତା’ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, ‘ବଗ ମହାରାଜ, ଆପଣ ଠିକ୍ କରନ୍ତୁ ଆମ ଭିତରୁ ଭଲ କିଏ ?’

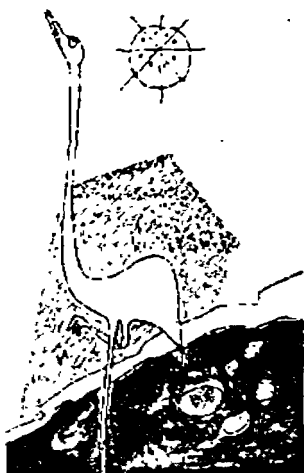
ବଗ ରହି ଯାଇ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ କହିଲା, ‘ଠିକ୍ ଅଛି ।’ ବଗ ପଶୁମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ସ୍ୱାଗତ କଲେ । ବଗ ତା’ ଦେହକୁ ଚିକିଏ ଝାଡ଼ି ଦେବାରୁ ସମସ୍ତେ ପାଖକୁ ଆସି ବସିଗଲେ । ବଗ ତ ଉପରକୁ ଚାହିଁଥିଲା । ସବୁ ପଶୁ ନିଜ ଜାଗାରେ ବସି ଏପଟ ସେପଟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସତେ ଯେପରି

ବଗକୁ ଜଣାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥା'ନ୍ତି ଯେ, 'ବଗଭାଇ, ମୋତେ ସେପଟେ
କୁଆଡ଼େ ଖୋଜୁଛ, ମୁଁ ଏଇଠି ଅଛି !'

ବଗ ପୁଣି ବେଳ ତଳକୁ କଲା ଏବଂ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ଵରରେ କହିଲା, "ମୁଁ
ତୁମକୁ ସେପଟେ ଖୋଜୁନି, ମୁଁ ଆକାଶ ଦେଖୁଛି ।"

ଏକଥା ଶୁଣି ସବୁ ପଶୁମାନେ ନିଜ ଥୋଡ଼ି ଲମ୍ବାଇ ଆଗ ଗୋଡ଼
ଉପରେ ଥୋଇ ଆଗକୁ ଝୁଙ୍କିପଡ଼ିଲେ । ଆଖି ମିଟି ମିଟି କରି ବଗକୁ
ଚାହିଁଲେ, ସତେ ଯେପରି ବଗକୁ କହୁଥିଲେ 'ଆପଣ ଆକାଶ
ଦେଖୁଛନ୍ତି ?' ଯେପରି ବଗ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ କାମ କରୁଛି ।

ଏହି ସମୟରେ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ
କରି ବଗ କହିଲା, "ଆଜ୍ଞା, ଏବେ
ବିଚାର କରିବା ।" ସବୁ ପଶୁ ରୁପ୍
ହୋଇ ବଗ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।
ବଗ ତା' ବେଳ ଏପରି ବୁଲେଇଲା
ଯେପରି ସେ ସବୁ ପଶୁଙ୍କୁ ଚାହୁଁଛି ।
ତାହାଣରୁ ବାଁକୁ ପୁଣି ବାଁକୁ
ତାହାଣକୁ । ପୁଣି ଆକାଶକୁ
ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏଥର ସେ
ଗୋଟିଏ ଗୋଡ଼ ଉପରେ ଆର
ଗୋଡ଼ ରଖିଥିଲା । ବଗକୁ ଏପରି
ଦେଖି ସବୁ ପଶୁ ଭାବିଲେ ସେ
ବହୁତ ବେଳ ଯାଏଁ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ
ରହିବ । ତେଣୁ ସେମାନେ ସବୁ ଫୁସ୍‌ଫୁରୁଫାସର ହେବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ।
ଧୀରେ ଧୀରେ ଏହା ବଢ଼ିଲା । ଏସବୁ ଦେଖି ବଗ ତା ଗୋଡ଼କୁ ଠିକରେ
ରଖିଲା ଏବଂ କହିଲା, "ମୋ ମତରେ ହରିଣ ଓ ମଇଁଷି ସବୁଠାରୁ ଭଲ ।"

ଏକଥା ଶୁଣି ସବୁ ପଶୁଙ୍କ ଭିତରେ ହଇଚଇ ଖେଳିଗଲା । ସେମାନେ ଜୋର ହୋହଲ୍ଲା ଆରମ୍ଭ କରି ଏପଟ ସେପଟ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲେ । କେବଳ ହରିଣ ଓ ମଇଁଷି ରୂପତାପ ଥିଲେ । ଦୁହେଁ ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ଲାଜରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ଏ ପାଖରେ ପଶୁମାନେ ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲେ, 'ଘୋର ଅନ୍ୟାୟ, ଘୋର ଅନ୍ୟାୟ ।'

କିଛି ସମୟ ପରେ ହଲ୍ଲା କମିବାରୁ ଚିତା କହିଲା, "ହରିଣ କିପରି ସବୁଠାରୁ ଭଲ ? ମୁଁ ତ ତା'ଠାରୁ ଭଲ । କାରଣ ମୁଁ ତା'ଠାରୁ ଜୋରରେ ଧାଇଁପାରେ ।" ଗଧ କହିଲା, "ମୋ ସ୍ୱର ମଇଁଷିର ସ୍ୱରଠାରୁ ବେଶୀ ଜୋର ଶୁଭେ । ତେଣୁ ମୁଁ ତା'ଠାରୁ ଭଲ ।" ନିଜ କଥାର ଓଜନ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ଗଧ ଜୋରରେ ବୋବାଳି ଛାଡ଼ିଲା । ସମସ୍ତେ ନିଜ କଥା ରଖିବାକୁ ଚିତ୍କାର କରୁଥା'ନ୍ତି ।

କିଛିଦିନ ତଳେ ଗଣ୍ଡାର ଗୋଟିଏ ଦୂର୍ଘଟଣା ହୋଇଥିଲା । ତା'ର ଗୋଟିଏ ଶିଂସ ଥିଲା । ସେଇଟା ଦେଖିବାକୁ ନାକ ଭଳି ଥିଲା । ସେଇଟା ତା'ର ନାକ ନା ଶିଂସ ଗଣ୍ଡା ପ୍ରାୟ ଭୁଲି ଯାଉଥିଲା । ଦିନେ ବାଦଲ ଗର୍ଜୁଥିବା ବେଳେ ଗୋଟିଏ ଗଛକୁ ପକାଇବା ପାଇଁ ସେ ଠେଲୁଥିଲା । ଆଉ ନାକ ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ଶିଂସ ଥିଲା ତାକୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଯାଇ ଉପର ଦାନ୍ତ ସବୁ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଏବେ ସେ ଫ କହିପାରୁ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ରୁପ ରହିଲାବାଲା ନଥିଲା । ଆଗକୁ ଆସି କହିଲା, "ହରିଣର ଦୁଇଟି ଶିଂସ ଅଛି ତ କ'ଣ ହେଲା ? ତା'ର ଦୁଇଟା ଶିଂସଠାରୁ ମୋର ଗୋଟିଏ ମଜବୁତ । ତାହେଲେ ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ହେଲିନାହିଁ କାହିଁକି ?"

ଓଟ ଜୋରରେ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ କହିଲା, "ମୁଁ ମଇଁଷିଠାରୁ ଅଧିକ ପାକୁଳି କରି ଦେଖାଇଦେବି । ଏକଥା ଜଣେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିପାରେ । ତେଣୁ ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ଭଲ ନୁହେଁ କାହିଁକି ?" ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ଏହିପରି କହି ଚାଲିଥିଲେ । ବଗ ନଶ୍ୱଣିଲା ଭଳି ଠିଆ

ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ସମସ୍ତେ ତୁପ ହୋଇଗଲେ ।

ଏବେ ବଗ କହିଲା, “ସବୁଠାରୁ ଭଲ କିଏ ବାଛିବାକୁ ତମେମାନେ ମତେ ପଚାରିଥିଲ ?”

ଅଳ୍ପ କିଛି ପଶୁଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ବାକିମାନେ ହଁ କହିଲେ ।

ବଗ କହିଲା, “ତେବେ ମୁଁ ମୋ ଦ୍ଵିସାବରେ ଛିର କରିବି ତ ?”

କିଛି ପଶୁ ହଁ କହିଲେ । ଆଉ କିଛି ଭାବିଲେ ବଗ କଥାରେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ରାତି ହେବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ନହେଲେ ବଗ ଏମିତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ତୁପ କରାଇଦେବ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ କଥା କେହି ଶୁଣୁନାଥିଲେ । ବଗ ପୁଣି କହିଲା, “ମୁଁ ଯଦି ମୋ ଦ୍ଵିସାବରେ ଠିକ୍ କରିବି ଭଲ କିଏ, ତେବେ ଯିଏ ମୋର କାମରେ ଲାଗେ ମୁଁ ତାକୁ ବାଛିବି । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ହରିଣ ଓ ମଇଁଷିଙ୍କୁ ବାଛିଲି । କାରଣ ସେମାନେ ମୋର ବହୁତ କାମ କରନ୍ତି ।”

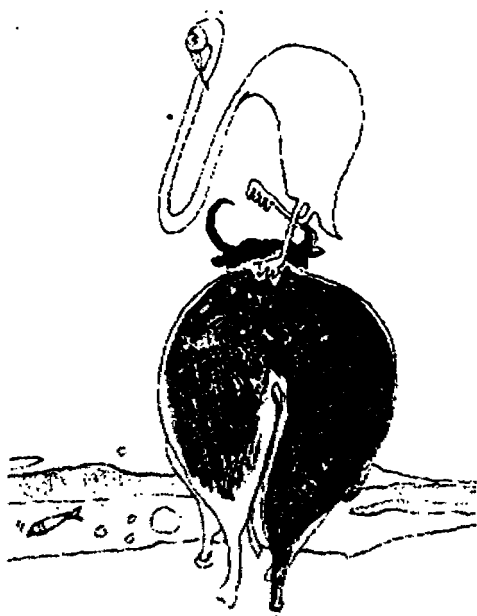
ଏଥର କିନ୍ତୁ କେହି ହଁ କଲେନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ! ହରିଣ ଓ ମଇଁଷି ତୁମର କ’ଣ କାମ କରୁଛନ୍ତି ?”

ବଗ ଭାବିଚିନ୍ତି କହିଲା, “ହରିଣ ମତେ କେବେ ହଠାତ୍ କରେନାହିଁ । ସେ କେବେ ନଈକୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଯାଏନାହିଁ । ମୁଁ ମାଛ ଧରିବା ବେଳେ ମାଛମାନଙ୍କୁ ଦୂରକୁ ଡାକି ଦିଏନାହିଁ । ଆଉ ମଇଁଷି ତ ମୋର ବହୁତ କାମ କରେ । ଯେତେବେଳେ ମଇଁଷି ପାଣିରେ ପଡ଼ିଥାଏ, ମୁଁ ତା’ ପିଠିରେ ବସି ଆରାମରେ ମାଛ ଧରିପାରେ ।”

ସବୁ ପଶୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ସବୁ ପଶୁ ନୁହନ୍ତି । ହରିଣ ଓ ମଇଁଷି ଗୋଟିଏ ପଟରେ ଠିଆ ହୋଇ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ନିଶ୍ଵାସ ନେଉଥିଲେ । ଯେମିତିକି ତାଙ୍କ ଛାତି ଟିକିଏ ଫୁଲିଗଲା ଭଳି ଦେଖାଯିବ । ଦୁହେଁ ଟିକିଏ ବେଶୀ ଫୁଲୁଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ପଶୁମାନେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ହରିଣକୁ ପଚାରିଲେ, “କ’ଣ ଭାଇ, ତମେ ପାଣି

ପିଇବା ପାଇଁ ନଈକୁ କାହିଁକି ଯାଆନାହିଁ ?”

ହରିଶକୁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଏଥିପାଇଁ ସେ ପାଟି ଖୋଲିବାରୁ ସବୁ ପବନ ଫୁସ୍ କରି ବାହାରିଗଲା ଓ ସେ ଫୁସ୍ କି ଗଲା । କିନ୍ତୁ ଟିକିଏ ସମ୍ଭାଳିପାଇ କହିଲା, “ଆରେ ଭାଇ, ବହୁତ ଆଗରୁ ଯାଉଥିଲି । ନଈ ପାଣି ପିଉଥିଲି । କେଜାଣି କାହିଁକି କିଛି ଲୋକ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଯେ ହରିଶ କାକର ଚାଟି ଶୋଷ ମେଣ୍ଟାଇଥାଏ । ଏକଥା ଚାରିଆଡ଼େ ପ୍ରଚାର ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ତମେମାନେ କୁହ କୋଉ ମୁହଁରେ ମୁଁ ନଈକୁ ପାଣି ପିଇବା ପାଇଁ ଯିବି ?

କେବଳ କାକର ଚାଟି ରହୁଛି । ଏଥିରେ ସମୟ ତ ବହୁତ ନଷ୍ଟ ହୁଏ, ଠିକ୍‌ରେ ଶୋଷ ବି ମରେନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କ'ଣ କରିବି, ମତେ ତ ସେହିଭଳି କରିବାକୁ ହେବ ।”

ଏକଥା ଶୁଣି କିଛି ଜନ୍ତୁ ଭାବିଲେ ଯେ ହରିଣ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ କଥା କହିଛି । ତେଣୁ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ସବୁ ପଶୁ ତୁପତାପ ହୋଇଗଲେ । ଧୀରେ ଧୀରେ ପବନ ବୋହୁଥିଲା । ପବନ ଯଦି ଆଉ ଟିକିଏ ବଢ଼ିଥା'ନ୍ତା ସମସ୍ତେ ପୁରା ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥା'ନ୍ତେ । ଏତିକିବେଳେ ଗଣ୍ଡା ହଠାତ୍ କହିଲା, “ବଗ ମହାରାଜ, ତମେ କେବଳ ମଇଁଠି ଉପରେ କାହିଁକି ବସ ? ଅନ୍ୟ ଜୀବ ଉପରେ ବସି କାହିଁକି ମାଛ ମାରିନାହିଁ ?”

ଅନ୍ୟ ପଶୁମାନେ ବି ଚିତ୍କାର କଲେ, “ହଁ, କେବଳ ମଇଁଠି ଉପରେ କାହିଁକି ? କ'ଣ ଅନ୍ୟ କାହା ଉପରେ ବସି ମାଛ ମାରିପାରିବ ନାହିଁ ?”

ବଗ ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲା । ତେଣୁ ତେଣୁ ଟିକିଏ ଚିନ୍ତାରେ ପଡ଼ିଗଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ଲାଜ କରି କହିଲା, “କାରଣ ମଇଁଠିର କଳା ତମ ଉପରେ ମୋର ଗୋରା ରଙ୍ଗ ବହୁତ ମାନେ ।”

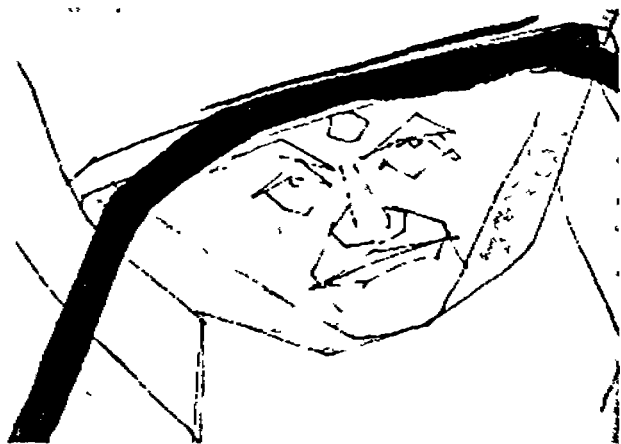
ପଶୁମାନେ ଯାହା ଆଶା କରୁଥିଲେ ବଗର ଜବାବ ତା'ର ଠିକ୍ ଓଲଟା ହୋଇଗଲା । ସମସ୍ତେ ପୁରା ତୁପ । ପଶୁମାନେ କିଛି ଭାବିବା ଆଗରୁ ବଗ ତା'ର ଲମ୍ବା ପାଦ ପକାଇ ସେଠାରୁ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ବଗ ଜୋରରେ ଚାଲୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଦେଖାଇ ହୁଉଥିଲା ଯେପରି ସେ ମୋଟେ ଚରଚର ହେଉନାହିଁ । ମୁଁ ବଗକୁ ଚାହିଁଛି ଓ ବଗ ମାଛ ଧରିବାରେ ଲାଗିଗଲା । ମୁଁ ସେ ଜାଗାରୁ ଫେରି ଆସିଲି ।” ଅନାରକୋର କଥା ସରିଲା ।

ମା' ଆଁ କରି ଆଖି ବଡ଼ ବଡ଼ କରି ଏକଥା ଶୁଣୁଥିଲେ । ଅନାରକୋର କଥା ସରିବା ପରେ ବି ମା' ସେହିପରି ବସିଥିଲେ ।

ଅନାରକୋ ଦୁଇ ହାତରେ ମା'ଙ୍କ ଗାଲ ଛୁଇଁଲା । ମା'ଙ୍କ ଚେହେରା ପୁରା ବଦଳିଗଲା । ଯଦି ଅନାରକୋ ଜାଣିଥା'ନ୍ତା ଯେ ମା'ଙ୍କ ଚେହେରା ଏତେ ବଦଳିଯିବ ବୋଲି ତାହେଲେ ସେ ମୋଟେ ଛୁଇଁନଥା'ନ୍ତା । ମା' ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ, "ପାଗଳି, ଦିନରେ ବି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛି । କେଜାଣି କ'ଣ ସବୁ ଗପୁଛି । ତୋ'ର ଏହି ଗପ ସହ ପରୀକ୍ଷାର କ'ଣ ସମ୍ପର୍କ ?"

ଅନାରକୋ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କହିଲା, "ମା' ବହୁତ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି । ତମେ କିଛି ଭାବି ପାରୁନାହିଁ ? ଟିକିଏ ଭାବ ତ !"

ଏପଟେ ଏତିକି ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ମା' ପୁଣି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଗଲେ । ସେପଟେ ଅନାରକୋ କିନ୍ତୁ ସୁଲ ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା । ସେ ମନେ ମନେ କହିଲା, 'ମା' କିଛି ବୁଝନ୍ତୁ କି ନାହିଁ, ଆଜି ପାଇଁ ତ ପରୀକ୍ଷାର ପ୍ରସ୍ତୁତିରୁ ରକ୍ଷା ମିଳିଗଲା ।' ଏକଥା ଭାବି ଅନାରକୋ ଖୁସି ହୋଇଗଲା ।

ଅନାରକୋର ଷଷ୍ଠ ଦିନ

ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଗୋଲୁ ଯେତେ ଭୂତ କଥା ଜାଣିଛି ଦୁନିଆରେ କେହି ସେତେ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ଫୁଲପତି କହେ ଭୂତମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଗୋଲୁ ଯେତିକି ଜାଣିଛି ଭୂତମାନେ ବି ଜାଣିନଥିବେ । ଗୋଲୁ କଥା କହିଲେ ଫୁଲପତି ଭାରି ବଢ଼େଇ ବଢ଼େଇ କହେ । କିନ୍ତୁ ଏକଥା ସତ ଯେ ଗୋଲୁ ସତରେ ଭୂତଙ୍କ କଥା ବେଶୀ ଜାଣିଥିଲା ।

ଆଜି ଖାଇବା ଛୁଟିରେ ଅନାରକୋ ଦେଖିଲା ଗୋଲୁ ପଡ଼ିଆର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ଠିଆହୋଇ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ହାତ ହଲେଇ କ'ଣ କହୁଥିଲା । ଆଖିକୁ ଗୋଲ ଗୋଲ କରି ବୁଲାଇଥିଲା । ମଝିରେ ମଝିରେ କେମିତିଆ ସ୍ୱର ମଧ୍ୟ ବାହାର କରୁଥିଲା । ଅନାରକୋ ଜାଣିଗଲା ଯେ ଗୋଲୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭୂତ କଥା କହୁଛି । ସେ ଭାବିଲା, 'ଆଜି ନିଶ୍ଚୟ ସେ ଗୋଲୁକୁ ଭୂତ କଥା ପଚାରିବ । ପୁଣି ଭାବୁଥିଲା ସେ ପଚାରୁ ପଚାରୁ ଗୋଲୁ ତାକୁ ସତରେ ଭୂତ ଦେଖାଇ ଦେଇପାରେ ।' ଏହା ଭାବୁ ଭାବୁ ତା'ର ରୂମ ଟାଙ୍ଗୁରି ହୋଇଗଲା । ଅନାରକୋକୁ ଭାରି ମଜା ଲାଗିଲା । ତାକୁ ମଝିରେ ମଝିରେ ଡରିବାକୁ ବହୁତ ଖୁସି ଲାଗେ । ସେ ଛୋଟ ଥିଲା ବେଳେ ମାଆ ତାକୁ ଶୋଇବା ଆଗରୁ ସବୁବେଳେ ଡରାଇ ଦେଉଥିଲା, 'ଶୋଇପଡ଼, ନହେଲେ, କବାଟ ପଛରେ ଦାଢ଼ିଆ ବୁଢ଼ା ଠିଆ ହୋଇଛି, ନେଇଯିବ ।' ମା'ଙ୍କର ଏକଥା ଶୁଣି ଅନାରକୋ ଆଖି ବୁଜି ଦେଉଥିଲା ।

ଥରେ ମାଆ ଗଲା ପରେ ସେ ଧୀରେ ପାଦ ଚିପି ଚିପି କବାଟ

ପାଖକୁ ଗଲା । ଚୌକି ଉପରେ ଚଢ଼ି ଛିଟିକିଣି ଖୋଲିଲା । କବାଟ ଖୋଲିଲା ବେଳକୁ ତାକୁ ଟିକେ ଡର ଲାଗୁଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଟିକେ ରହିଗଲା । ତା'ପରେ ଚଟକରି କବାଟ ଖୋଲି ବାହାରକୁ ଚାହିଁଲା । କାହିଁ କେହି ନ ଥିଲା । ସେ ଟିକିଏ ଆଗକୁ ଯାଇ ଭଲ କରି ଦେଖିଲା । ତଥାପି କିଛି ନାହିଁ । ସବୁ ମଜା ଫୁସ୍ ହୋଇଗଲା । ସେଦିନଠାରୁ ଅନାରକୋ ଜାଣିଗଲା ଯେ କବାଟ ପଛରେ କେହି ଦାଢ଼ିଆ ବୁଢ଼ା ନାହାନ୍ତି । ଆଉ ମାଆ ତାକୁ ସବୁଦିନ ମିଛ କହୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କବାଟ ଖୋଲିଲା ବେଳକୁ ଯେଉଁ ଡର ଲାଗିଥିଲା, ସେଥିରେ ତାକୁ ଭାରି ମଜା ଲାଗୁଥିଲା । ବେଳେ ବେଳେ ଏମିତି ଡର ଲାଗେ, ଯେଉଁଥିରେ କିନ୍ତୁ ମଜା ନଥାଏ ।

ଅନାରକୋ ଥରେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଡରି ଯାଇଥିଲା । ସେ ଦେଖିଲା ଯେ 'ତା' ସ୍କୁଲ ପାଟକ ଗୋଟିଏ ମୁହଁ ହୋଇଯାଇଛି । ଆଁ କହି ଖୋଲୁଥିବା ପାଟିରେ ଦାନ୍ତ ଜାଗାରେ ଜଣେ ଜଣେ ସାର୍ ଥିଲେ । ସେ ପୁଣି ଦେଖିଲା ଯେ ତା'ର ବହୁତ ସାଙ୍ଗ ପାଟି ଭିତରକୁ ଚାରିଗଲେ । ଧୀରେ ଧୀର ପାଟି ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲା । ତା'ପରେ ଅନାରକୋ ଦେଖିଲା ତା ସାଙ୍ଗ ସବୁ ପାଟି ପଛରେ ବେକ ପାଖରେ ତଳକୁ ଖସୁଛନ୍ତି । ଶେଷରେ ସମସ୍ତେ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ପେଟରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଚାରିଆଡ଼ କିପରି ପଚାରି ଲାଗୁଥିଲା । ସବୁ ସାଙ୍ଗଙ୍କର ଚାହାଣୀ କେମିତି ବଦଳି ଗଲା ଭଳି ଲାଗୁଥିଲା । ସ୍ୱପ୍ନ ତ ଏଇଠି ସରିଗଲା । କିନ୍ତୁ ସକାଳେ ଝାଡ଼ା ବସିଲା ବେଳେ ତାକୁ ଡର ଲାଗୁଥିଲା । ଏହି ଡରରେ କିନ୍ତୁ ତାକୁ ମଜା ଲାଗୁନଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଭୁତ ଦେଖିଲେ ତ ମଜା ଲାଗିବ । ଏହି କଥା ଭାବି ଅନାରକୋ ଖୁସି ହେଉଥିଲା । ଏହା ଭାବୁ ଭାବୁ ଚାରିଟା ପିରିୟଟ ସରିଗଲା, ଜଣା ପଡ଼ିଲାନାହିଁ । ଅନାରକୋ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ଯଦି ଧ୍ୟାନ ନଦେଉଛି

ତେବେ ପିରିୟତ ଶୀଘ୍ର ସରିଲା ଭଳି ଲାଗୁଛି । ଏହାର ନିଶ୍ଚୟ କିଛି କାରଣ ଥିବ ।

ଏହି ସମୟରେ ଛୁଟି ଘଣ୍ଟା ବାଜିଲା । ଅନାରକୋ ତିଆଁ ମାରି ଗୋଲୁ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । କିଛି ବି ଅନାରକୋ ପଛରେ ଆସିଲା । ଶ୍ରେଣୀରୁ ବାହାରୁ ବାହାରୁ ଅନାରକୋ ପଚାରିଲା, “ଗୋଲୁ ତୁ ଭୂତ ଦେଖିଛୁ?”

ଗୋଲୁ କହିଲା, “ହଁ କେତେଥର ଦେଖିଛି ।”

“ତୁ କେମିତିଆ ଭୂତ ଦେଖିଛୁ ?” ଅନାରକୋ ପଚାରିଲା ।

ଗୋଲୁ ଗଣିବା ଆରମ୍ଭ କଲା - “କଳା, ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ଦାନ୍ତବାଲା, ଓଲଟା ପାଦବାଲା, ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ନାକବାଲା, ବିନା ନାକବାଲା, ନାଲି ନାଲି ଆଖିବାଲା . . . ଆହୁରି କେତେ ପ୍ରକାରର ।”

ଏହାପରେ ଅନେକ ସମୟ ଯାଏଁ ଅନାରକୋ ଗୋଲୁକୁ ଭୂତକଥା ପଚାରିଲା । କିଛି ବି ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତାକୁ ବେଶୀ ମଜା ଲାଗୁନଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଅନାରକୋର ବାଳ ବାନ୍ଧିବାରେ ଲାଗିଥିଲା । ଗୋଲୁ ଅନାରକୋକୁ ଭୂତ ବିଷୟରେ ଅନେକ କଥା କହିଲା । ସେ କହିଲା, “ଲୋକମାନେ ମରିଗଲେ ଭୂତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଭୂତ ହୋଇ ପବନରେ ଉଡ଼ନ୍ତି, ଗଛରେ ଚଢ଼ନ୍ତି, ଇଚ୍ଛା ହେଲେ ପାଣିରେ ବୁଡ଼ନ୍ତି । ତାଙ୍କର ହାତ ଗୋଡ଼ ପେଟ ଛାତି ସବୁ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ କେହି ଛୁଇଁପାରନ୍ତି ନାହିଁ କି ଦେଖିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଯଦି କେଉଁ ଭୂତ ନିଜକୁ ଦେଖାଇବାକୁ ଚାହେଁ, ତେବେ ଯାଇଁ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ଦେଖି ପାରନ୍ତି । ନହେଲେ ଭୁଲରେ ଯଦି ଭୂତ, କାହା ସହ ପିଟି ହୋଇଯାଏ ତାହେଲେ ବି ଜଣା ପଡ଼େନାହିଁ ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ଅନାରକୋ ଭାବିଲା, ‘ସେ ଭୂତ ହେଲେ କେମିତି ହେବ ? ପବନ ମୋ ପେଟ ଭିତର ଦେଇ ଏପଟ ସେପଟ ବୋହିବ ।

ମୋର ହାତ କେଉଁଠି, ଗୋଡ଼ କେଉଁଠି କେମିତି ଜଣାପଡ଼ିବ ! ସେତେବେଳେ ମୋ ମନ କେଉଁଠି ଥିବ ?' ଏହି କଥା ଭାବି ଭାବି ଅନାରକୋକୁ ତର ଲାଗିଲା । ଏତିକି ବେଳେ ଗୋଲୁ କହିଲା, "ଭୂତମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଏବଂ ନିଜେ ନିଜକୁ ଛୁଇଁପାରନ୍ତି ।" ଏକଥା ଶୁଣି ଅନାରକୋ ଚିକିଏ ଆଶ୍ଚସ୍ତ ହେଲା ।

ଗୋଲୁ ପୁଣି ଆଦୁରି କହିଲା ଯେ, "ଭୂତମାନେ ସବୁବେଳେ ଲଙ୍ଘନା ହୋଇ ରହନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ କାହାକୁ ଡରାଇବାକୁ ଥାଏ ସେତେବେଳେ ରାସ୍ତା କଡ଼ରୁ ପୁରୁଣା ଲୁଗା ଗୋଟେଇ ପିନ୍ଧି ପକାନ୍ତି । ନ ପିନ୍ଧିଲେ ତାଙ୍କୁ ଲାଜ ଲାଗିବ ।"

କିନ୍ତୁ ଏ କଥା ଶୁଣି ଜୋରରେ ହସିଲା । କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋ ଚିନ୍ତା କଲା । ଆଜି ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ କେତେ ପୁରୁଣା ଲୁଗା ପଡ଼ିଥିବାର ସେ ଦେଖିଥିଲା । ଏବେ ପୁରୁଣା ଲୁଗା ସବୁକୁ ସେ ଏବେ ନୂଆ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏପଟେ ଗୋଲୁ କହି ଚାଲିଥାଏ । ସେ କହିଲା, "ଭୂତମାନଙ୍କୁ ଜମା ଭୋକ ହୁଏନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ଥରେ ଡାକ୍ତରଖାନାର ପୋଷ୍ଟମର୍ଟମ୍ ଘର ପଛରେ ଗୋଟିଏ ଭୂତଶାଳୁ ଦେଖିଥିଲା । ସେ ଗୋଟିଏ ଲୋକର କଟା ହାତକୁ ଚୋବେଇ ଖାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଗୋଲୁ ବୁଝି ପାରିଥିଲା ଯେ ସେ କେବଳ ତାକୁ ଡରାଇବାକୁ ଚୋବାଉଥିଲା ।

ଭୂତଙ୍କର କାମ କେବଳ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଡରାଇବା କଥାଟା ଅନାରକୋ ମନକୁ ପାଇଲାନାହିଁ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ ଡରାଇବ କ'ଣ ! ସତେ ଯେପରି ଭୂତ ନହୋଇ ପୁଲିସ ।

କିନ୍ତୁ ଭୂତଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଓଲଟାସିଧା ଶୁଣିବା ଗୋଲୁର ପସନ୍ଦ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ସେ କହି ଚାଲିଥାଏ, "ଯଦି ଭୂତଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ମାପର ପୁରୁଣା ଲୁଗା ନମିଳେ ତେବେ ସେମାନେ ପଶୁ ହୋଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଡରାନ୍ତି । କିଏ ବିଲେଇ ହୁଏ ତ କିଏ କୁକୁର ତ କିଏ କାଉ ହୋଇଯାଏ ।

ଏମିତିକି ପଶୁମାନେ ମରିଗଲେ ବି ଭୂତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ପଶୁଭୂତ ହୁଅନ୍ତି । ଗଛ ମରିଗଲେ ଗଛଭୂତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଗଛଭୂତ ଜଙ୍ଗଲରେ ସିଂହଭୂତ, ହରିଣଭୂତ, ଗେଣ୍ଡାଭୂତ ଆଦି ପଶୁଭୂତ ବୁଲନ୍ତି । ବେଳେ ବେଳେ ଅଭ୍ୟାସବଶତଃ ସିଂହଭୂତ ମଣିଷଭୂତକୁ ଖାଇଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଏଥରେ କିଛି ତ୍ରୁଟି ପଡ଼େନାହିଁ । କାରଣ ମଣିଷଭୂତ ଜୀଇଁଯାଇ ପୁଣି ଥରେ ମଣିଷଭୂତ ହୋଇଯାଏ ।

ଗୋଲୁ ପଶୁଭୂତଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଆହୁରି କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋ ତାକୁ ମଝିରେ ଅଟକାଇଦେଲା । ଆଜି ତା'ର କେବଳ ମଣିଷଭୂତ କଥା ଶୁଣିବାରେ ଆଗ୍ରହ । “ଅଛା ଗୋଲୁ, ତୁ ମୋତେ ସତସତ୍ତିକା ଭୂତ ଦେଖାଇ ପାରିବୁ ?”

ଗୋଲୁ କହିଲା, “ହଁ, ରାତି ବାରଟା ପରେ ପୋଖରୀ ପାଖରେ ଥିବା ତେନ୍ତୁଳି ଗଛରେ ଯାଇ ଦେଖ । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ପିଲା ଭୂତ ରହୁଛି । ଦଶ ବାର ବର୍ଷ ତଳେ ତେନ୍ତୁଳି ତୋଳୁ ତୋଳୁ ପଡ଼ି ମରି ଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଭୂତ ହୋଇଗଲା । ଆଜି ବି ସେ ଗଛ ଉପରେ ବସି ତେନ୍ତୁଳି ତୋଳୁଛି । ବିଚରା ଖାଇ ତ ପାରୁନାହିଁ । ରାତିସାରା ଖାଲି ତୋଳି କରୁ ତଳେ ପକାଉଛି ।”

ଅନାରକୋର ମନେ ପଡ଼ିଲା ପୋଖରୀ ପାଖ ତେନ୍ତୁଳି ଗଛ ତଳେ ସବୁବେଳେ କେତେ ତେନ୍ତୁଳି ପଡ଼ିଥାଏ । ସେଥିରୁ ସେ କିଛି ଖାଇଛି ମଧ୍ୟ । ସେହି ଗଛରେ ରାତି ଅଧରେ ଭୂତ ଥିବା କଥା ଶୁଣି ତାକୁ ଭାରି ତର ମାଡ଼ିଲା । ମଜା ବି ଲାଗିଲା । ସେ ଗୋଲୁକୁ ପୁଣି ପଚାରିଲା, “ଆଜି ରାତିରେ ଗଲେ ମୁଁ ଭୂତ ଦେଖି ପାରିବି ?”

ଗୋଲୁ ଜୋରରେ “ହଁ ନିଶ୍ଚୟ” କହି ଘରକୁ ଗଲା । ଏହା ଭିତରେ କିଛି ସେଠାରୁ ଉଭେଇ ଗଲାଣି ବୋଲି ଅନାରକୋ ଜାଣିପାରିଲା ନାହିଁ । ବାଳ ଛୁଇଁବା ବେଳକୁ ଦୁଇଟା ବେଣୀ ବନ୍ଦା ହୋଇଥିଲା । ବେଣୀ କଥା

ଛାଡ଼ି ସେ ଭୂତ କଥା ଭାବିଲା ଏବଂ ରାତିରେ ଭୂତ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା କଲା । ଘରକୁ ଆସି କିଛି ବଦମାସି ନକରି ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଉ ହେଉ ପଢ଼ିବାକୁ ବସିଗଲା । ପଛ ପଛ ଭୂତ ଦେଖିବା ନିଶା ତା' ମନକୁ ଘାରିଲା । ନିଶା ଏତେ ଦେଶୀ ଥିଲା ଯେ ସେ ଭାବୁଥିଲା ଏବେ ଯାଇ କିଜୁକୁ ଦେଖାକରି ଆସିବ । କିନ୍ତୁ ପୁଣି ମନକୁ ଚାପି ଜୋରରେ ପଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା । ଆଜି ସେ ପଢ଼ିବା ମଝିରେ ଥରେ ବି ରୋଷେଇ ଘରକୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଗଲାନାହିଁ । ଖାଇବା ବେଳେ ଅମୃତଭଣ୍ଡା ଚରକାରୀ ଦେଖି ବି ମୁହଁ ମୋଡ଼ିଲାନାହିଁ । ଶୋଇବା ଆଗରୁ ବସ୍ତ୍ରାନ୍ତା ସଜାଡ଼ି ରଖିଦେଲା । ସବୁ କାମ ସେ ଏମିତି କରୁଥିଲା ଯତେ ଯେପରି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅନାରକୋ ଏସବୁ କରୁଛି । ତା ମନର ଅନାରକୋ ତ ଭିତରେ ଭିତରେ ଡେଉଁଥାଏ । ଶୋଇବାକୁ ଗଲାକୁ ଚଟ୍ କରି ଆଖି ବୁଜିଦେଲା । ଆଖି ବୁଜୁ ବୁଜୁ ସେ କେତେବେଳେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା ଜଣା ଦି ପଡ଼ିଲାନାହିଁ । ଅଧରାତିରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ।

ଚାରିଆଡ଼ ଦୃପଚାପ ଥିଲା । ଏତେ ନିସ୍ତବ୍ଧ କେବଳ ରାତି ଅଧ ପରରେ ହିଁ ସମ୍ଭବ । ତା'ପରେ ସେ ବିନା ଶବ୍ଦରେ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ପାଦ ଚାପି ଚାପି କବାଟ ପାଖକୁ ଆସିଲା । ଏବେ ତ ସିଏ ବଡ଼ ହୋଇ ଗଲାଣି । ତେଣୁ ଗୋଡ଼ ଟେକି ଦେଲେ ଛିଟିକିଣି ପାଖକୁ ହାତ ପାଇ ଯାଉଛି । ଅନାରକୋ ଧୀରେ ଛିଟିକିଣି ଖୋଲିଲା । ତା'ପରେ ଧୀରେ ଘରୁ ବାହାରକୁ ପଳେଇ ଆସିଲା ।

ବାହାରେ ଥଣ୍ଡା ପବନ ବହୁଥାଏ । ଅନାରକୋର ରୁମ ଟାଙ୍ଗୁରି ହୋଇଗଲା । ଅନାରକୋ ବୁଝିପାରୁ ନଥାଏ ରୁମ ଟାଙ୍ଗୁରି ହେବା ଭୂତ ପାଇଁ ନା ଥଣ୍ଡା ପାଇଁ । ସେ ବାଡ଼ ଟପି ଶୀଘ୍ର ବାହାରି ଆସିଲା । ତା'ପରେ ନାଳ ଡେଇଁ ସିଧା ରାସ୍ତାରେ । ତା ସାଙ୍ଗ ସୁରଜର ବିଲେଇ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲା । ଅନାରକୋ ତାକୁ ଦେଖି ଭାବିଲା ଏ ସତରେ

ବିଲେଇ ନା ବିଲେଇଭୂତ ।

ଗଳି ଭିତରେ ଚାଲୁଥିଲା ଯାଏଁ ଠିକ୍‌ଥିଲା । ଗାସ୍ତାକୁ ଆସିଲା ପରେ ତାକୁ କେମିତି ଲାଗିଲା । ତାକୁ ଲାଗୁଥିଲା କୁଆଡୁ କ'ଣ ଶବ୍ଦ ହୁଅନ୍ତା । ତାହେଲେ ଲାଗନ୍ତା ପୃଥିବୀଟା ବଞ୍ଚିଛି ବୋଲି । ଏହି ସମୟରେ ଦୂରରେ କୁକୁରଟିଏ ଭୁକିଲା । ଅନାରକୋ ଖୁସି ହୋଇଗଲା । ପୁଣି ବହୁତଗୁଡ଼ିଏ କୁକୁର ଏକା ପାଙ୍ଗରେ ଭୁକିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଅନାରକୋ ପାଇଁ ତ ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ସତେ ଯେପରି ଦୀପାବଳୀ ଆସିଗଲା । ତା'ପରେ ବାଁକୁ ବୁଲି ସେ ପୋଖରୀ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା ।

ଜାମୁ ଗଛ ତଳେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ କୁକୁର ଭୁକିବା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଅନାରକୋକୁ ଟିକେ ଡର ଲାଗିଲା । ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ କୁଆଡୁ 'ଉ... ହୁ...' ଶବ୍ଦ ଶୁଭିଲା ଅନାରକୋ ଚମକି ପଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ପଛରୁ ଶୁଭିଲା 'ଏ... ।' ରକ୍ଷା ହେଲା ଆଉ ଥରେ ଶବ୍ଦ ଶୁଭିଲାନାହିଁ । ଆଜି ଅନାରକୋକୁ କୁକୁର ଯେତେ ଭଲ ଲାଗୁଛନ୍ତି ଆଗରୁ କେବେ ଲାଗିନଥିଲେ । ସେ ବଡ଼ ଉତ୍ସାହର ସହ ଆଗକୁ ମାଡ଼ି ଚାଲିଲା ।

ଆଗରେ ଡେରୁଳି ଗଛ । ଗଛ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଅନ୍ଧାର ବଢ଼ିଗଲା । ଆଉ ସବୁଆଡ଼େ ଚୁପଚାପ । ଗଛ ପାଖକୁ ଆସିବାରୁ ଉପରୁ ଖେଁ ଖେଁ ହସ ଶୁଭିଲା । କିଛି ତାଳ ଜୋରରେ ହଲିଲା । ଅନାରକୋ ଜାଠ ହୋଇ ରହିଗଲା । ତା' ରୁମ ଟାଙ୍ଗୁରି ଉଠିଲା, ପାଦ ଥଣ୍ଡା ହୋଇଗଲା ।

ଟିକିଏ ରହି ସେ ଗଛ ପାଖକୁ ଗଲା । ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ ଚିଁ ଚିଁ କରି ବୋବେଇ ଉଠିଲା । ପୁରା ଗଛର କେବଳ ଗୋଟିଏ ତାଳ ଜୋରରେ ହଲିବାରେ ଲାଗିଲା । ତଳେ ଡେରୁଳି ପଡ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା । ସେତିକି ବେଳେ ଅନାରକୋ ଦେଖିଲା ତା' ମୁଣ୍ଡ ଉପର ତାଳରୁ ଦୁଇଟା ଛୋଟ ପାଦ ଓହଳି ଥିଲା । ଏବେ ଅନାରକୋ କିଛି ବି ଦେଖିବାକୁ ଶୁଣିବାକୁ

ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ପୁଣି ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ ପାଦ କୁଆଡ଼େ ଉଠେଇ ଗଲା । ଅନାରକୋ ଏପଟ ସେପଟ ତାଳକୁ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଠିକ ସେତିକିବଳେ ଉପରୁ କିଏ ଦୁମ୍ କରି ଡେଇଁଲା ଏବଂ ପଛରୁ ତା' ଆଖି ବୁଜିଦେଲା । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବି ସେ କିଛି କୁ ଜାଣିପାରିଲା ଓ ଚଟକରି ବୁଲି ପଡ଼ି ତାକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇଲା । ତା'ପରେ ତ ବହୁତ ମଜା ହେଲା । ଅନାରକୋ ଥରୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ କୁଣ୍ଡାକୁଣ୍ଡି ହୋଇ ଦୁହେଁ ଜୋରରେ ହସିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ହସି ହସି ବେଦମ ହୋଇଯାଇ ଦୁହେଁ ସେଇଠି ଧୁଳିରେ ବସିଗଲେ ।

କିଛି କେମିତି ଆସି ଗଛରେ ଚଢ଼ି ବସିଥିଲା କହିଲା । କାଲି ଗୋଲୁକୁ କ'ଣ କହିବେ ସେ ବିଷୟରେ କିଛି ସମୟ ଆଲୋଚନା କଲେ । ତା'ପରେ ଗଣିତ ସାର୍ଜ୍‌ସ୍‌ ସଂସ୍ଥା ଲୁଚାଇବାର ଯୋଜନା କଲେ. ପୋଖରୀରୁ ଧରିଥିବା ମାଛ କିଛି ଏବଂ ଘରେ ବୋତଲରେ ଥିବା ଛୋଟ ମାଛ ବିଷୟରେ କଥା ହେଲେ । ତା'ପରେ ସେ ଦୁହେଁ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଘରକୁ ଗଲେ ।

ବାଡ଼ ଟପି ଘରକୁ ଆସିଲାବେଳୁ ଘର ଆଡୁ ଶୁଭିଲା ଟେ'.. । ଗୋଟିଏ କବାଟ ଖୋଲିଲା । ଅନ୍ଧାରରେ ଚଟ୍ କରି ଆଲୁଅ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ତା' ଭିତରୁ ଦୁଇଟା ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ପାଦ ବାହାରକୁ ଆସିଲା । ଆଲୁଅରେ କେବଳ ପାଦ ଦିଶୁଥିଲା । ଅନାରକୋ ଆଖି ଉଠେଇ ଦେଖିଲା । ବାପାଙ୍କ ଆଖି ତ ତାକୁ ଦେଖା ଯାଉନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଲାଗିଲା ଯେପରି ବାପା ତାକୁ ହିଁ ଚାହିଁଛନ୍ତି । ଏବେ ତାକୁ ଭାରି ତର ମାଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହି ତରରେ ମୋଟେ ମଜା ନଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ମୁହଁ ତଳକୁ କରି କବାଟ ଆଡ଼କୁ ଗଲା ।

ଅନାରକୋର ସପ୍ତମ ଦିନ

ଶେଷରେ ସେହିଦିନ ଆସିଗଲା । ଦଶ ଦିନରୁ ଦେଶୀ ହେଲାଣି ଅନାରକୋ ଶୁଣୁଛି ଯେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆସିବେ । ଯୁଆଡ଼େ ଦେଶ ଲୋକ କଥା ହେଉଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆସୁଛନ୍ତି, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆସୁଛନ୍ତି । ସ୍କୁଲରେ ସାର୍ମାନେ, ବାପା ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ ଏପରିକି ମା' ସହ ବି, ମିଠା ଦୋକାନରେ, ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଥିବା ଲୋକମାନେ ବି ସେଇ କଥା କହୁଛନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଅଲଗା ଅଲଗା ବାଟରେ କଥା ହେଉଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଲାଗୁଥାଏ ସତେ ଯେପରି କ'ଣ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଘଟଣା ଘଟିବ । ପ୍ରଥମ ଦୁଇଦିନ ତ ଅନାରକୋ ଏତେଥର ଶୁଣିଲା ଯେ ତାକୁ ବିରକ୍ତ ଲାଗିଲା । ଏବିଷୟରେ ସେ କାହାକୁ କିଛି ପଚାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା ଯେ ଆଜି ସକାଳୁ ସକାଳୁ ବାପା ପାଟି କରିଥିଲେ, “ଏହି ଘରେ କିଛି ବି ଠିକ୍ ଜାଗାରେ ରଖା ଯାଉନାହିଁ ।”

ଅନାରକୋ ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଜାଣିପାରିଲା ଯେ ବାପା ତାଙ୍କ ମୋଡ଼ା ଖୋଜୁଛନ୍ତି । ସେତିକିବେଳେ ରୋଷେଇ ଘରୁ ମାଆର ପାଟି ଶୁଣିଲା, “ଏବେ ମୋଡ଼ା ଖୋଜି ଦେଉଛି ।” ଅନାରକୋ ଜାଣିଗଲା ଯେ ବାପା ଆଜି ସକାଳୁ କୁଆଡ଼େ ବାହାରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସକାଳୁ ଚିଡ଼ିବା କ'ଣ ଦରକାର ? ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଅନାରକୋର ମନ ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସେ ଭାବିଲା, ‘ତେବେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆଜି ଆସୁଛନ୍ତି ।’

ବାପା ଜଳଖିଆ ଖାଉଥିଲେ । ଅନାରକୋ ଜାଣିଥିଲା ଯେ, ଜଳଖିଆ

ଖାଇଲା ବେଳେ ବାପାଙ୍କ ମନ ଭଲ ଥାଏ । ତେଣୁ ସେ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ବସିଲା । ପଚାରିଲା, “ବାପା, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କାହିଁକି ଆସୁଛନ୍ତି ?”

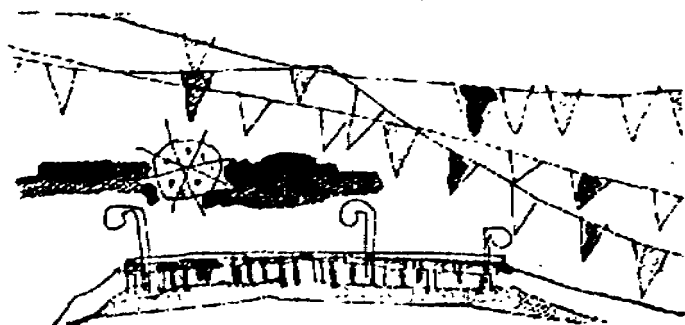
ବାପା କହିଲେ, “ନଦୀରେ ଯେଉଁ ଘୋଲ ତିଆରି ହୋଇଛି ତାକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବାକୁ ।” ବାପାଙ୍କ ମନ ଭଲ ଥିଲା । ଅନାରକୋ ପୁଣି ପଚାରିଲା, “ବାପା, ଉଦ୍‌ଘାଟନ କ’ଣ ? ଘୋଲ କ’ଣ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି ?”

ବାପା କହିଲେ, “ନାଁରେ ହିଅ, ତୁ ତ ଦେଖିଛୁ ଯେ ଘୋଲ ଶ୍ରମିକମାନେ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି ।”

ଅନାରକୋ ଧୀରେ ପଚାରିଲା, “ତାହେଲେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବାକୁ କାହିଁକି ଆସୁଛନ୍ତି ?”

ବାପାଙ୍କ ମୁତ ବଦଳିଗଲା ଭଳି ଲାଗିଲା । ସେ କହିଲେ, “କାରଣ ସେ ଦେଶର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ।”

ଅନାରକୋ ପୁଣି ଧୀରେ ପଚାରିଲା, “ବାପା, ଘୋଲ ତିଆରି ପାଇଁ ପଥର କେଉଁଠୁ ଆସୁଛି ? ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କ’ଣ ପଥର ଦେଇଛନ୍ତି ?”

ବାପା ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ, "ପଥର ପାହାଡ଼ରୁ ଆସୁଛି ।
ଲୋକମାନେ ପଥର କାଟି କରି ଆଣୁଛନ୍ତି ।"

ଅନାରକୋ ପୁଣି ପଚାରିଲା, "ତାହେଲେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କ'ଣ ଟଙ୍କା
ଦେଉଛନ୍ତି ? ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଏତେ ଟଙ୍କା କୁଆଡ଼ୁ ଆସୁଛି ?"

ବାପା କହିଲେ, "ଟଙ୍କା ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ଆସୁଛି । ଲୋକମାନେ
ସରକାରଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ଦିଅନ୍ତି ।"

ଏଥର ଅନାରକୋ ଜୋରରେ ପଚାରିଲା, "ଆଜ୍ଞା ଲୋକ ଯୋଲ
ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି, ପଥର ପାହାଡ଼ରୁ ଆସୁଛି, ଲୋକ ଟଙ୍କା ଦେଉଛନ୍ତି,
ତେବେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କାହିଁକି ଯୋଲ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବେ ?"

ବାପା ରାଗିଯାଇ କହିଲେ, "ଥରେ କହିଲି ନା ସେ ଦେଶର ସେ
ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି । ତତେ କେତେଥର ବୁଝାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ? ଏବେ
ଯା ମୁହଁ ଧୋଇ ପଡ଼ିବୁ ଯା ।"

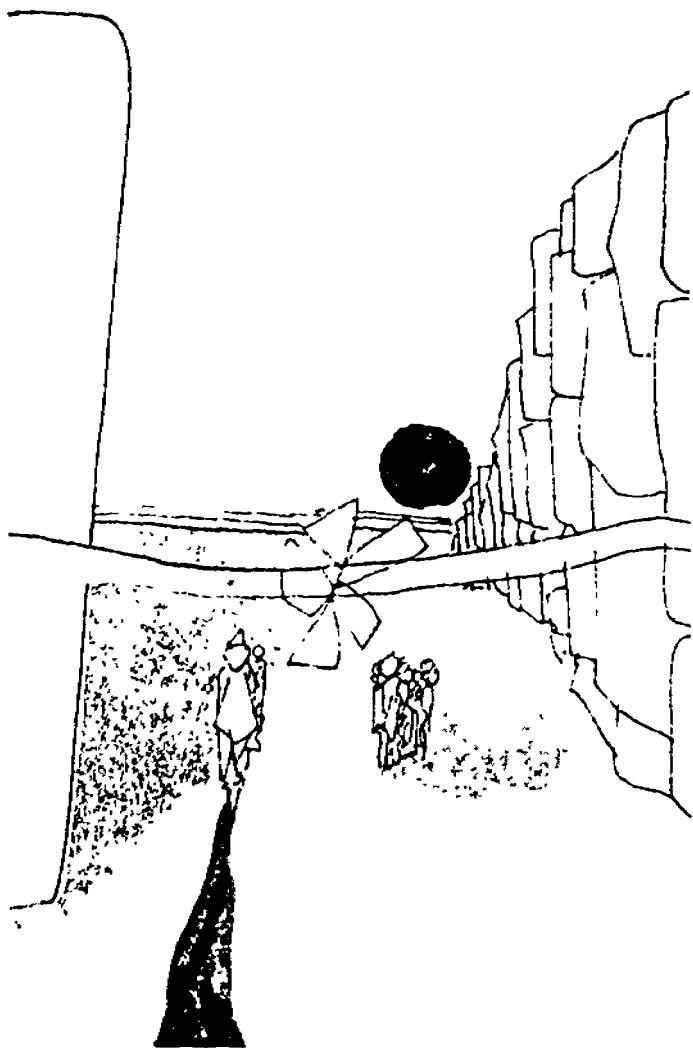
ଅନାରକୋ ଭାରି ବିରକ୍ତ ହୋଇଗଲା । ଏକେ ତ କିଛି ବୁଝିପାରିଲା
ନାହିଁ, ସେଥିରେ ପୁଣି ପଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଛାଡ଼ ! ଯେମିତି ସେମିତି
ବସ୍ତାନୀ କାଢ଼ି ବସିଗଲା । ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ବହି ସବୁର ନାଁ
ପଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏମିତି କରୁ କରୁ ସ୍କୁଲ ଯିବା ବେଳ ହୋଇଗଲା ।

ଘରୁ ବାହାରିଲା ବେଳେ ଭାବିଲା ଆଜି ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାରେ
ଯିବ । ଏହା ଭାବି ସେ ବଡ଼ ରାସ୍ତା ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ବଡ଼ ରାସ୍ତା
କଡ଼ରେ ଥିବା ପାଟେରୀକୁ କିଛି ଲୋକ ଘଷି ଘଷି ସଫା କରୁଥିଲେ ।
ସେଥିରେ ଲାଲ ଓ କଳା ରଙ୍ଗରେ ଜିନ୍ଦାବାଦ, ମୁର୍ଦ୍ଦାବାଦ ଲେଖା
ହୋଇଥିଲା । ରାସ୍ତା ଚାଲୁ ଚାଲୁ ଅନାରକୋ ବେଳେ ବେଳେ ତାକୁ
ପଢୁଥିଲା । କାନ୍ଥର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ଅଳ୍ପ ଖାଲି ଜାଗା ରହି
ଯାଇଥିଲା । ସେହି ଖାଲି ଜାଗାରେ କିଛି ଏବଂ ତା'ର ସାଙ୍ଗମାନେ

ଚିତ୍ରକରି ଦେଇଥିଲେ । ନୀଳ ପତ୍ରକୁ ଘଷି ପାହାଡ଼, ପାହାଡ଼ ପଛରେ ଇଟା ଘଷି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ କିଙ୍କୁ ସ୍କୁଲରୁ ଆଣିଥିବା ଚକ୍ରେ ସମସ୍ତେ ମିଶି ଝରଣା କରିଥିଲେ । ପାହାଡ଼ ଉପରକୁ ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ଚଢ଼େଇ ଆଙ୍କିଥିଲେ । ଅନାରକୋ ଏବଂ ତା'ର ସାଙ୍ଗମାନେ ସେହି ରାସ୍ତାରେ ଗଲାବେଳେ ତାଙ୍କ ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖନ୍ତି । ବେଳେ ବେଳେ ଇଚ୍ଛା ହେଲେ ସେଥିରେ ଯୋଡ଼ି ବି ଦିଅନ୍ତି । କେବେ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଗଛ, କେବେ ବାଦଲ ଏମିତି କେତେ କ'ଣ । ବହୁତ ମଜା ଲାଗେ ।

କିନ୍ତୁ ଆଜି ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଘଷି ଘଷି ସେସବୁ ସଫା କରା ଯାଉଥିଲା । ଅନାରକୋର ମନେପଡ଼ିଲା, 'ସେଦିନ କିଙ୍କୁ କଳାପଟାରେ ଗଣିତ ସାର୍‌ଙ୍କ ଚିତ୍ର କରୁଥିଲା । ସାର୍‌ଙ୍କ ଚପଲ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ତରି ତାକୁ ଲିଭାଇ ଦେଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏଠିକାର ଲେଖାରେ ତରିବାର କ'ଣ ଅଛି ? ଆଉ ନଦୀ, ଚଢ଼େଇ, ଝରଣା ଚିତ୍ରରେ ବି କ'ଣ ତର ! ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲୋକ ଏମାନେ । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆସୁଛନ୍ତି ତ ଆସନ୍ତୁ । ଆମ ଚିତ୍ର କାହିଁକି ଖରାପ କରୁଛନ୍ତି ?' ଅନାରକୋକୁ ଭାରି ରାଗ ଲାଗୁଥିଲା । ଆଗକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ରାସ୍ତାକୁ ସତେ ଯେପରି ମଣ୍ଡିତ ଆ ଜାମା ପିନ୍ଧେଇ ଦେଇଛନ୍ତି । କଡ଼ରେ ଲାଲ ମାଟି ବିଛାଯାଇଥିଲା । ତା' ଉପରେ ଦୁନରେ ଧଳାଗାର ପଡ଼ିଥିଲା । ଯେଉଁ ବଙ୍କା ବିଜୁଳି ଖୁଣ୍ଟଟି ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଝୁଙ୍କି ରହିଥିଲା, ଆଜି ତାକୁ ସିଧା କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅନାରକୋକୁ ଲାଗୁଥିଲା ଯେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କିଏ ଜଣେ ବଡ଼ ବଳୁଆ ଲୋକ ହୋଇଥିବେ । ଗୋଲୁ ଥିଲେ କହିଥା'ନ୍ତା, 'ପୁରା ଡୋପ !'

ଏପରି ଭାବି ଭାବି ଅନାରକୋ ସ୍କୁଲ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ସାମନାରୁ କିଙ୍କୁକୁ ଦେଖିଲା । କିଙ୍କୁ ରହିବା ଆଗରୁ ଅନାରକୋ କହିଲା, "ଜାଣିଛୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆସିଲେ କ'ଣ ହେବ ? ଆଗେର ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ି ସିଟି ବଢ଼େଇ ଚାଲିଯିବ । ପଛରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଧଳା ଗାଡ଼ିରେ ଯିବେ ।

୨୮ ପ୍ରଭୁ କରେ ଅନାବରଣ

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଆଗରେ ଗାଡ଼ି ପଛରେ ବି ଗାଡ଼ି । କଡ଼ରେ ବହୁତଗୁଡ଼ିଏ ମୋଟ ସାଇକେଲବାଲା । ଗାଡ଼ିରେ ବହୁକବାଲା ଥିବେ ।” ଅନାରକୋ କହି ଚାଲିଥାଏ । ଦେଖିଲା କିଛି କ’ଣ ଭାବୁଛି । ସେ ପଚାରିଲା, “କିଛି କ’ଣ ଭାବୁଛି ?”

କିଛି କହିଲା, “ଏମିତି ଯାଉ ଯାଉ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଡୋର ପରିସ୍ରା ଲାଗିଲେ କ’ଣ କରିବେ ? ସବୁ ଗାଡ଼ି ରହିଯିବ । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ପରିସ୍ରା କଲାବେଳେ ମୋଟର ସାଇକେଲବାଲା, ବହୁକବାଲା କ’ଣ କରୁଥିବେ ?”

ଅନାରକୋ ମନେ ମନେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପରିସ୍ରା କରିବାର ଦୃଶ୍ୟ ଭାବୁ ଭାବୁ ସ୍କୁଲ ଘଣ୍ଟି ବାଜିଲା । କିଛି ଓ ଅନାରକୋ ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ନିଜ ଧାଡ଼ିରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲେ । ଧାଡ଼ିରେ ଠିଆ ହୋଇ ଅନାରକୋ ତା’ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଝିଅର ବେକ ପାଖ ବାଳକୁ ଦେଖୁଥିଲା । ଏପଟେ ହେଡ଼ସାର୍ କହୁଥିଲେ, “ଆଜି ଖାଇବା ଛୁଟି ପରେ ସମସ୍ତେ ଯାଇ ଘରୁ ସଫା ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ଆସିବାକୁ ହେବ । ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଫୁଲ ମାଳଧରି ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଠିଆ ହେବ ଓ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଗାଡ଼ି ଗଲାବେଳେ ମାଳ ହଲେଇବ । ସମସ୍ତେ ଆଗକୁ ଚାହିଁବ । ଧଳା ଗାଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ ରଖିବ । କେହି ଠେଲାଠେଲି ହେବ ନାହିଁ ।”

ଏମିତି କହୁ କହୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଏବଂ ଅନାରକୋ ପୁଣି ବୁଲଟନର ବେକରେ ଥିବା ବାଳକୁ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । ନରମ ବାଳ ତା’ର ପବନରେ ଉଡୁଥିଲା । ପ୍ରାର୍ଥନା ସରି କେତେବେଳେ ଘଣ୍ଟି ବାଜିଲା ଓ ଅନାରକୋ ଶ୍ରେଣୀରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ତାକୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ।

ପ୍ରଥମ ପିରିୟଡ଼ ଗଣିତ ଥିଲା । ଯେମିତି ସେମିତି ସରିଗଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ପିରିୟଡ଼ ଚିତ୍ରାଙ୍କନ ଥିଲା । ସାର୍ ଗଛରେ ଝୁଲୁଥିବା ଆମ୍ବ କରିବାକୁ କହିଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତେ ଆମ୍ବ କରିବାରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ସାର୍

କଳାପଟାରେ ଯେମିତିକା ଆମ୍ଭ କରିଥିଲେ ସେମିତିକା ଆମ୍ଭ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଅନାରକୋ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜିଯାକେ ସେ କେବେ କେଉଁଠି ଦେଖି ପାରିଲାନାହିଁ । ଫୁଲପତି ତାକୁ ବୁଝାଇଥିଲା ଯେ ଗଛର ଆମ୍ଭ ଏବଂ କଳାପଟାର ଆମ୍ଭ ଭିତରେ ଫରକ ରହିଛି । ବାକି ସମୟରେ ଯେମିତି ଆମ୍ଭ ପଛେ କର କିନ୍ତୁ ଚିତ୍ରାଙ୍କନ ପିରିୟଡରେ କଳାପଟା ବାଲା ଆମ୍ଭ କରିବାକୁ ହେବ । ତେଣୁ ଅନାରକୋ ଖାତାରେ କଳାପଟାର ଆମ୍ଭ କଲା । ଚିତ୍ର କରୁ କରୁ ପିରିୟଡ ସରିଗଲା । ତୃତୀୟ ପିରିୟଡ ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନ ଥିଲା । ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନ ତାକୁ ଭଲ ଲାଗେ । କାରଣ ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନ ସାର୍ବଜ୍ଞ ସେ ଜମା ଚରୁନଥିଲା । ଗୋଟା ସାର୍ ଜଣଙ୍କର ବୟସ ବି କମ୍ ଥିଲା । ଆଜି କିନ୍ତୁ ସେ ରାଗିଥିଲେ । ଆସୁ ଆସୁ ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା କହିଲ, ଆମର ଏଠିକୁ ଆଜି କିଏ ଆସୁଛନ୍ତି ?”

ଅନାରକୋ ଠିଆ ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ସାର୍ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କିଏ ?”

ସାର ଚିଡ଼ିଗଲେ । କହିଲେ, “ତୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଜାଣିନୁ ? ଦେଶର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ । ଆଜ୍ଞା ଆମ ଦେଶର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ କୁହ ତ ?”

ଅନାରକୋ ନାଁ ଜାଣିଥିଲା । କିନ୍ତୁ କହିଲା ନାହିଁ । ତା’ ବଦଳରେ ପଚାରିଲା, “ସାର୍ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ମୋ ନାଁ ଜଣା ଅଛି ?” ଏକଥା ଶୁଣି ସାର ଚିଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ କହିଲେ, “ଚାଲ ବସ୍, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କ’ଣ କିଛି କାମ ନାହିଁ ତୋ ନାଁ ମନେ ରଖିବେ ।”

ତା’ପରେ ସାର୍ ପଢ଼ାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଏପଟେ ଅନାରକୋ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, ‘ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କେମିତିକା ଲୋକ ହୋଇଥିବେ ? ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଜାଣିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେ ତ କାହାକୁ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ସେ ତ ବହୁତ ଏକ୍ସଟିଆ ଥିବେ । ଅନାରକୋକୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଉପରେ ଟିକେ ଦୟା ଆସିଲା । ଏପଟେ ସାର୍ ପଢ଼ଉଥିଲେ – ସରକାର, ନିର୍ବାଚନ, ଦେଶ, ନେତା, ଜନତା, ବିଧାନସଭା..., ଏମିତି କିଛି । ଅନେକ କଥା

ଅନାରକୋ ବୁଝିପାରୁ ନଥାଏ । ସେ ବି ଠିକ୍‌ରେ ଶୁଣୁ ନଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସେ ପୁଣି ଥରେ ଭାବିଲା ଯେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନିଶ୍ଚୟ ଜଣେ ବଳୁଆ ଲୋକ ।

ପିରିୟତ ସରିବାକୁ କିଛି ସମୟ ଥିଲା । ଘଣ୍ଟି ବଜାଉଥିବା ଅଜା ଆସି କବାଟ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲେ । ସାର୍ ବାହାରକୁ ଯାଇ ଅଜାଙ୍କ ସହିତ କ'ଣ କଥା ହେଲେ ଏବଂ ଟେବୁଲ ଉପରୁ ବହିନେଇ ପଳାଇଗଲେ । କ'ଣ ହେଉଛି ଅନାରକୋ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ଅଜା ଆସି କହିଲେ, “ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆସିବେନାହିଁ । ଏବେ ଘରକୁ ଯାଇ ହାର ଆଣିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।”

ଖାଇବା ଘଣ୍ଟି ବାଜିବାରୁ ଅନାରକୋର ସାଙ୍ଗମାନେ ପାଟି କରି ବାହାରକୁ ଆସିଲେ । ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀରୁ ମଧ୍ୟ ପିଲାମାନେ ସେହିଭଳି ପାଟି କରି ବାହାରି ଆସୁଥିଲେ । ସାମନା ପଡ଼ିଆରେ ସମସ୍ତେ ମିଶିଯିବାରୁ ହୋହଲ୍ଲା ବହୁତ ହେଲା । ଅନାରକୋ ଏସବୁ ହୋହଲ୍ଲାରେ ନଥିଲା । ତା'ର ମନ ଆଉ କେଉଁଠି ଅଟକି ଥିଲା । ପାଚେରୀ ଉପରେ ବସି ରୁଟି ଖାଉ ଖାଉ ସେ କିଜୁକୁ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା କିଜୁ, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଭାରି ବଳୁଆ ନା ?”

କିଜୁ ପାଚେରୀରୁ ଓହ୍ଲାଇ ତଳେ ଠିଆ ହୋଇ ଗଲା ଓ କହିଲା, “ସେ ତାଙ୍କ ଘରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥିବେ । ଯେତେ ବଳୁଆ ହେଲେ ବି ମୁଁ କାହାକୁ ତରେ ନାହିଁ । ମୁଁ କେବଳ ଭାବୁଛି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଝାଡ଼ା ଗଲାବେଳେ ମୋ ଭଳି ଲଙ୍ଗଳା ହୋଇ ତ ଯାଉଥିବେ ।”

କିଜୁ କଥା ନ ସରୁଣୁ ଅନାରକୋ ଜୋରରେ ହସିଲା । ଆଜି ସାରା ଦିନ ଭିତରେ ଅନାରକୋ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଏମିତି ହସୁଥିଲା । ହସିବାରୁ ରୁଟି ତା' ଡଣ୍ଡିରେ ଲାଗିଗଲା ଆଉ ସେ ଖେଁ ଖେଁ ହୋଇ କାଶିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଅନାରକୋର ଅଷ୍ଟମ ଦିନ

ଶୁଣିଲେ ବିଶ୍ୱାସ ହେଉନାହିଁ । ଆଜି ଅନାରକୋର ମନ ଗୋଟିଏ ବହିରେ ଲାଗିଯାଇଛି । ଫଟା ପୁରୁଣା ଚିରା ବହି । ସେଥିରୁ ଗନ୍ଧ ବି ବାହାରୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋକୁ ସେ ବହିଟି ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା । ବହିଟିକୁ ପଢ଼ିବା, ତାକୁ ଛୁଇଁବା ଏମିତିକି ତା'ର ଗନ୍ଧ ବି । ବହିଟି ଭୁଗୋଳ ବିଷୟରେ ଥିଲା । ଏହା କିନ୍ତୁ ସ୍କୁଲ ବହିରେ ପଢ଼ା ଯାଉଥିବା ଭୁଗୋଳ ନଥିଲା ।

ଅନାରକୋ ପଢୁଥିଲା । ଆଫ୍ରିକା ନାମକ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଥିଲା । ସେଠି ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଅନେକ ପାହାଡ଼ ଥିଲା । ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ କଳା ଆଦିବାସୀ ଲୋକ ରହୁଥିଲେ । ଦଳ ହୋଇ ବସ୍ତିରେ ରହୁଥିଲେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ଖାଉଥିଲେ, ବସୁଥିଲେ, ଗାଉଥିଲେ, ନାଚୁଥିଲେ ଆଉ ଭାରି ମଜା କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ସବୁ ଜିନିଷ ନିଜ ଭିତରେ ବାଣ୍ଟୁଥିଲେ । ଖାଇବା ବାନ୍ଧି ଖାଉଥିଲେ, ଥଣ୍ଡାରେ ଏକାଠି ଥରୁଥିଲେ ଏବଂ କାନ୍ଦୁଥିଲେ ଓ ଏକାଠି କାନ୍ଦୁଥିଲେ ।

ଥରେ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଜଣେ ଲୋକ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ବସ୍ତିର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ତା' ମୁଣ୍ଡକୁ ଗୋଟିଏ କଥା ଢୁଟିଲା । ସେ ଗୋରା ଲୋକଟି ତା' ନିଜ ଦେଶକୁ ଫେରିଗଲା । ସାଙ୍ଗରେ ଚକଚକିଆ ଅସ୍ତ୍ର ଆଣି ପୁଣି ଥରେ ଆସିଲା । କିନ୍ତୁ ଗୋରା ଲୋକଟି ବଡ଼ ଧୂର୍ତ୍ତ ଥିଲା । ଗୁମ୍ଫାରେ ବାଉନ ଜଣ ଲୋକ ରହୁଥିଲେ । ସେ କିନ୍ତୁ ମାତ୍ର ଏକାବନଟି ଅସ୍ତ୍ର ଆଣିଥିଲା । ଗୋରା ଲୋକଟି ବସ୍ତି ଲୋକଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ଏକାବନଟି ଅସ୍ତ୍ର ଦେଲା, ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ଅସ୍ତ୍ର କମ୍ ପଡୁଛି । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସବୁ ଅସ୍ତ୍ର ଫେରାଇ ଦେଲେ । ଗୋରା ଲୋକଟି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସବୁ ଅସ୍ତ୍ର ନିଜ ଦେଶକୁ ନେଇଗଲା । ସତ କଥା ହେଉଛି ତା ଦେଶରେ ବାଣ୍ଟିବା କଥା ନଥିଲା । ସେମାନେ ଏ ଦିଗରେ ଚିନ୍ତା ମଧ୍ୟ କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ ଗୋରା ଲୋକଟି ଏ ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ବହି ଲେଖିଲା ।

ବହି ପଢୁ ପଢୁ ଅନାରକୋ ଭାରି ଖୁସି ହୋଇଗଲା । ପଢୁ ପଢୁ ତା' ମନ ଆଫ୍ରିକାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, 'ସେ ବସ୍ତିର ଲୋକ କେମିତି ହୋଇଥିବେ, ସେମାନେ କେମିତି ଗାଉଥିବେ, କେମିତି ନାଚୁଥିବେ, ସେଠାକାର ପିଲାମାନେ କି ଖେଳ ଖେଳୁଥିବେ, ସେମାନଙ୍କର ମାଆମାନେ କେମିତି ରାନ୍ଧୁଥିବେ, ବାପାମାନେ କି ପ୍ରକାର କାମ କ'ରି

କରୁଥିବେ ! ସେଠାକାର ବାପାମାନେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପିଚୁଥିବେ କି ନାହିଁ ।
ଗାଳି ଦେଉଥିବେ କି ନାହିଁ । ଗୁମ୍ଫାର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଗୁଡ଼ାଏ ପିଚୁଳି ଖାଇ
ଝାଡ଼ା ହେଲେ ମା'ମାନେ ଗାଳି ଦେଉଥିବେ କି ନାହିଁ ।

ଅନାରକୋ ଏହା ଭାବୁ ଭାବୁ ତା'ର ବହୁତ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ସେହି
ବସ୍ତ୍ରର ଲୋକଙ୍କୁ ଭେଟିବା ପାଇଁ । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଖାଇବ, ପିଇବ,
ନାଟିବ, ଗାଇବ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସହିତ ବହୁତ କଥା ହେବ । ଅନାରକୋ
ଏତେ ଖୁସି ହୋଇ ଗଲା ଯେ ତା' ଛାତି ଧକ୍ ଧକ୍ କଲା ।

“ ସେ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା । ବାପା ବସି ଖବର କାଗଜ ପଢୁଥିଲେ
ଏବଂ ମା' ତା' କରୁଥିଲେ । ଅନାରକୋ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ
କହିଲା, “ବାପା, ମୁଁ ଆଫ୍ରିକା ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ।”

ବାପା କହିଲେ, “ଠିକ୍ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏବେ ଯାଆ, ଗୋଟି ହାତ ଧୋଇ
ପାଠ ପଢ଼ିବୁ ।”

ଅନାରକୋ ଭାବିଲା ତା' କଥା ବୋଧେ ବାପା ଶୁଣିପାରିଲେ ନାହିଁ ।
ତେଣୁ ସେ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା, “ବାପା ମୁଁ ଆଫ୍ରିକା ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ।”

ଏଥର ବାପା ଶୁଣିପାରି କହିଲେ, “ଏତେ ଚିତ୍କାର କରୁଛୁ କାହିଁକି ?
କାହିଁକି ଆଫ୍ରିକା ଯିବୁ ?”

ଅନାରକୋ ବସ୍ତ୍ର ଲୋକଙ୍କ କଥା କହୁ କହୁ ବାପା ତାକୁ ଅଟକାଇ
କହିଲେ, “ତୁ ଜାଣିଛୁ ଆଫ୍ରିକା କୁଆଡ଼େ ? ସାତ ସମୁଦ୍ର ପାରି ହୋଇ
ଯିବାକୁ ପଡ଼େ ।”

ଏକଥା ଅନାରକୋକୁ ଭଲଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଆଫ୍ରିକା ଯାଇ ସାତ
ସମୁଦ୍ର ପାରିରେ କାହିଁକି ରହିଛି ? ବସ୍ତ୍ର ଲୋକଙ୍କ ବି ଯାଇ ସାତ ସମୁଦ୍ର
ସେପଟେ ରହିବାକୁ ଥିଲା ! ଏହି ସମୟରେ ବାପା କହିଲେ,
“ଆଫ୍ରିକାରେ ଯଦି ତୋର କିଛି ହୋଇଗଲା ?”

ହେବା କଥା ଅନାରକୋ ବୁଝିପାରୁଥାଏ । ବାପା, ମା' ଯେତେବେଳେ କିଛି ହେବା କଥା କୁହନ୍ତି ତା' ଅର୍ଥ ଅଲଗା କିଛି ହେବା - ଭୁର ହେବାଠାରୁ ମରିବା ଯାଏଁ । ଏସବୁ ଅନାରକୋ ଜାଣିଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ କହିଲା, “କିନ୍ତୁ ବାପା, ଯେ କୌଣସି ଜାଗାରେ କିଛି ହୋଇପାରେ । ଏଠାରେ ବି ହୋଇପାରେ, କେବଳ ଆଫ୍ରିକାରେ କାହିଁକି ?”

କଥା ଠିକ ଥିଲା ଏବଂ ବାପାଙ୍କ ମନ ବି ଭଲ ଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ସହଜରେ ମାନିଗଲେ । ସେଠୁ ପଚାରିଲେ, “ଏକୁଟିଆ କେମିତି ଯିବୁ ? ତୋ ସାଙ୍ଗରେ କିଏ ଯିବ ?”

ଅନାରକୋ ତ ଏତେ କଥା ଭାବିନଥିଲା । ତେଣୁ କହିଲା, “କିଛି ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବ ବୋଲି କହିଛି ।”

ବାପା ପଚାରିଲେ, “ଯିବା ପାଇଁ ଟଙ୍କା କେଉଁଠୁ ଆଣିବୁ ? ଆଫ୍ରିକା ତ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

ଅନାରକୋ କହିଲା, “ମୋ ଘଡ଼ିରେ ପଇସା ଅଛି ।”

ବାପା ଖବର କାଗଜ ପଢୁ ପଢୁ କହିଲେ, “ଆଫ୍ରିକା ଯିବାକୁ ତୋ ଘଡ଼ି ଭଲ ଦଶହଜାର ଘଡ଼ିର ପଇସା ଲାଗିବ ।”

ଆଫ୍ରିକା ଯିବାକୁ ଏତେ ଟଙ୍କା ଲାଗିବ ଶୁଣି ଅନାରକୋର ମନ ଟିକିଏ ମରିଗଲା । ସେ ଭାବିଲା, ‘ତଥାପି କିଛି ଟେଙ୍କା କରିବା ଦରକାର ।’

ସେ ବୁଝ କରି ଘରୁ ବାହାରି ଗଲା । ସେ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ମିଠା ଦୋକାନ ସାମନାରେ ରତନମଲ ସେଠର ଦୋକାନ ରହିଛି । ସେ ଦୋକାନରେ କିଛି ଜିନିଷ ନଥାଏ । କେବଳ ଧଳା ଗଡ଼ି ବିଛା ଯାଇଥାଏ । ତା' ଉପରେ ଗୋଟିଏ କାଠ ବାକ୍ସରେ ବହୁତ ଟଙ୍କା ଥାଏ । ସେଠି ସହ ସେ ଆଗରୁ ଥରେ ଦୁଇଥର କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇଛି । ସେଠି ତାକୁ ଦେଖି ହସିଦିଏ । ସତେ ଯେପରି ଅନାରକୋ ଗୋଟିଏ ଜୋକର ।

ଅନାରକୋ ଭାବିଲା, 'ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଯାଉଛି ତା' ପାଖକୁ ଯିବି ।' ତେଣୁ ତା' ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା, "ସେଠ ମହାଶୟ ମୋର ଟଙ୍କା ଦରକାର ।"

ସେଠ ହସିଲା ଏବଂ ପଚାରିଲା, "କେତେ ଟଙ୍କା ?"

ଅନାରକୋ କହିଲା, "ବହୁତ ଟଙ୍କା ।" ପୁଣି ଭାବି କହିଲା, "କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ।"

ସେଠ କହିଲା, "କାଲି ସକାଳେ ଆସିଲେ ଦେବି ।"

ଅନାରକୋ ଭାବିନଥିଲା ଯେ ସେଠ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ରାତି ହୋଇଯିବ । କିନ୍ତୁ ଦେବାକୁ ରାତି ହେବାରୁ ଅନାରକୋ କହିଲା, "କାଲି କାହିଁକି । ଏବେ ଦେଉନ ।"

ସେଠ କହିଲେ, "ଏବେ ନାହିଁ । ସକାଳେ ଆସିବୁ ।"

ଅନାରକୋକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲା । ପଚାରିଲା, "ଏବେ ନାହିଁ ? ପୁଣି ସକାଳୁ କୁଆଡ଼େ ଆସିବ ?"

ସେଠ ହସିଲା । କହିଲା, “ସକାଳୁ ମୁଁ ମୋ ଟଙ୍କା ଗଛ ହଲେଇବି । ଟଙ୍କା ଝଡ଼ିଲେ ତୋ ପାଇଁ ଗୋଟାଇ ଦେବି ।”

ଅନାରକୋ ବୁଝିଗଲା ଯେ ସେଠ ତାକୁ ଅଜ୍ଞା କରୁଛି । ସେଠ ତ ଏବେ ଏତେ ଜୋରରେ ହସୁଥିଲା ଯେ ତା’ ଯେତେ ଜୋରରେ ହଲୁଥିଲା । ସେ ସେଠାରୁ ପଳାଇ ଆସିଲା । ତାକୁ ସେଠ ଉପରେ ଭାରି ରାଗ ଲାଗୁଥିଲା । ଆଫ୍ରିକା ଉପରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ରାଗ ଲାଗୁଥିଲା । ଆଫ୍ରିକା ଏତେ ଦୂରରେ କାହିଁକି ରହିଲା ! ଅନାରକୋ ଗୋଟିଏ କଥା ଭାବିଲା । ସେ ସେଠ ପାଖକୁ ଫେରିଯାଇ ପଚାରିଲା, “ଆଜ୍ଞା ସେଠ ମହାଶୟ, ଆପଣ କ’ଣ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ?”

ସେଠର ହସ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ସେ ପଚାରିଲା, “ମତଲବ ? କ’ଣ କହୁଛୁ ତୁ ?”

ଅନାରକୋ କହିଲା, “ମୁଁ ପଚାରୁଛି ଆପଣ କ’ଣ ଚାହାନ୍ତି ? ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବନରେ କ’ଣ ଚାହାନ୍ତି ?”

ଅନାରକୋ ମୁହଁରୁ ଜୀବନ କଥା ଶୁଣି ବୁଝା ଟିକେ ତୁପ୍ ରହିଗଲା । କିଛି ସମୟ ତୁପ୍ ରହି ଚିନ୍ତା କରି କହିଲା, “ମୁଁ ଚାହୁଁଛି ଏଠାରେ ମୋର ଗୋଟିଏ ବଡ଼ କୋଠାଘର କରିବି । ତଳେ ସୋକାନ ଥିବ ଏବଂ ଉପରେ ମୋର ବେପାର ଭଲ ଚାଲୁଥିବ ।”

ଅନାରକୋ ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ବୁଝା କ’ଣ କହୁଥିଲା । “ତୁରୁ ଡିନି ବର୍ଷରେ ଏତିକି ଟଙ୍କା ମୁଁ ରଖିଦେବି । ଭଗବାନଙ୍କ ଦୟାରୁ ସୋକାନ ଚାଲିଲେ, ବୁଝା କାଳ ମୋର ଆରାମରେ କଟିଯିବ ।” ସେଠର ଏକଥା ଶୁଣିବାକୁ କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋ ସେଠାରେ ନଥିଲା ।

ରାସ୍ତାରେ ଫୁଲପତିର ବଡ଼ ଭାଇ ସହ ଭେଟ ହେଲା । ସ୍କୁଲରୁ ଫେରିବା ବେଳେ ଅନାରକୋ ପ୍ରାୟ ଦେଖେ ଯେ ଫୁଲପତିର ଭାଇ

ଛକରେ ପାନ ଖାଇ ଲାଲ ଲାଲ ଛେପ ରାସ୍ତା ସାରା ପକାଏ । ତା' ପକେଟରେ ସବୁବେଳେ ପଇସା ଥାଏ । ଅନାରକୋ ଭାବିଲା ତାକୁ ପଚାରିବ । କହିଲା, “ଭାଇ, ମୋର କିଛି ଟଙ୍କା ଦରକାର ।”

ଫୁଲପତିର ଭାଇ ପକେଟରେ ହାତ ପୁରାଇବାକୁ ଯାଉଥିଲା, ଅନାରକୋ କହିଲା, “ଅଳ୍ପ ଟଙ୍କା ନୁହେଁ । ବହୁତ ଦରକାର । କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଟଙ୍କା ।”

ଭାଇ ହସିଦେଲେ । କହିଲେ, “ତେବେ ପରେ ଦେବି । ଏବେ ତ ଏତେ ଟଙ୍କା ନାହିଁ ।”

ଅନାରକୋ ଭାବିଥିଲା ସେ ମଧ୍ୟ ଟଙ୍କା ଗଛ କଥା କହିବେ । କିନ୍ତୁ ସେ କହିଲେ, “ମୋର ଚାକିରି ହୋଇଗଲେ, ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବୁ ।”

ଅନାରକୋ ଫେରୁ ଫେରୁ ପଚାରିଲା, “ଭାଇ ଆପଣ କ'ଣ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ?”

ଭାଇ ତା' ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ, “ମୁଁ ତ ଏତେ କଥା ଜାଣିନି । କିନ୍ତୁ ମୋର ଗୋଟିଏ ଚାକିରି ଦରକାର ।”

ଭାଇ ଆଉ କ'ଣ କହୁଥିଲେ । ଅନାରକୋ ସେଠାରୁ ଘରକୁ ଚାଲି ଆସିଥିଲା । ଭାବିଲା ଫୁଲପତି ଘରକୁ ତ ଧଳା ଟୋପି ପିନ୍ଧା ଅନେକ ନେତା ଗାଡ଼ିରେ ଆସୁଛନ୍ତି । ଭାଇଙ୍କୁ ତ ଚାକିରି ମିଳିଯିବା କଥା ।

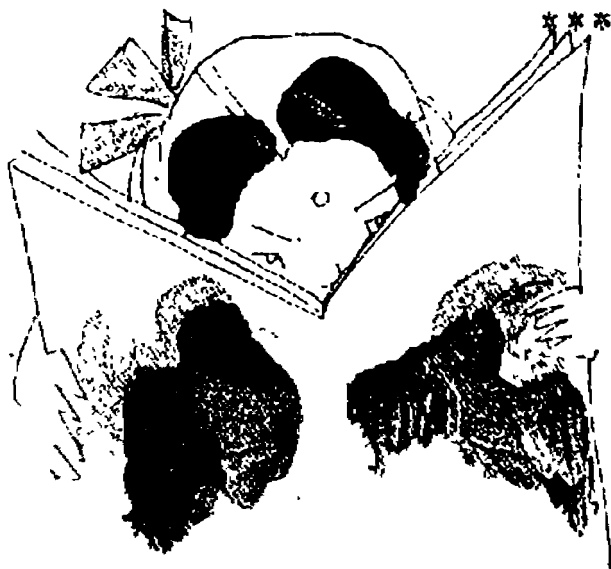
ଘରେ ପହଞ୍ଚି ପହଞ୍ଚି ଅନ୍ଧାର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ତା'ର ମନେ ପଡ଼ିଲା ଯେ ସେ ଏବେ ଘରେ ବସି ପଢ଼ିବା କଥା । ତେଣୁ ସେ ପଛ ଆଡ଼େ ଯାଇ ଝରକା ବାଟେ ହାତ ଗଳାଇ ପଛ କବାଟ ଖୋଲିଦେଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଭିତରକୁ ଆସି ବସ୍ତାନୀ ଆଣି ସ୍କୁଲର ଭୁଗୋଳ ବହି ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ବାପା ଆସିଲେ । ଅନାରକୋ ବହିକୁ ଏମିତି ଚାହିଁ ରହିଲା ସତେ ଯେପରି ସେ ବାପାଙ୍କୁ ଦେଖିନି । ଅନାରକୋ କଣେଇ କଣେଇ

ଦେଖିଲା ଯେ ବାପା ଖୁସି ଜଣା ପାଉଛନ୍ତି । ତେଣୁ ପଚାରିଲା, “ବାପା ଆପଣ କ’ଣ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, କ’ଣ ହେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ?”

ବାପା ତା’ ପାଖକୁ ଆସି ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି କହିଲେ, “ମାଆ ମୁଁ ତ ସବୁବେଳେ ଚାହୁଁଛି ତୁ ଭଲ ପଢ଼ । ପରୀକ୍ଷାରେ ଭଲ ନମ୍ବର ରଖି ଶ୍ରେଣୀରେ ପ୍ରଥମ ହୁଅ ।”

କିନ୍ତୁ ଅନାରକୋ ଏସବୁ ଶୁଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲା । ସେ ପୁଣି ପଚାରିଲା, “ନାହିଁ ତୁମେ ତୁମ ନିଜ ପାଇଁ କ’ଣ ଚାହୁଁଛ ?”

ବାପା ଚିକେ ଚିତ୍ତା କରି କହିଲେ, “ମୁଁ ଚାହୁଁଛି ମୋର ପ୍ରମୋଗନ

ହୋଇଯାଉ । ଦୁଇବର୍ଷ ହେଲାଣି ପ୍ରମୋଗନ ଅଟକିଛି । ଏବେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରମୋଗନ ହୋଇଯିବା କଥା. . ." କହି କହି ବାପା ଅଫିସର କିଏ ଜଣେ ମାତ୍ରାସୀ ଲୋକକୁ ଅତି ଖରାପ ଭାଷାରେ ଗାଳି ଦେଇ ଦେଇ କୋଠରୀରୁ ବାହାରି ଗଲେ ।

ଅନାରକୋ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, 'ବାପାଙ୍କ' ପ୍ରମୋଗନ ହୋଇଯିବ, ଭାଇଙ୍କ ଚାକିରି ହୋଇଯିବ, ରତନମଲର ଦୋକାନ ବି ହୋଇଯିବ । ସମସ୍ତେ ଯାହା ଚାହୁଁଛନ୍ତି ହୋଇଯିବ । କେବଳ ସେ ଯାହା ଚାହୁଁଛି ତା' ହେବନି ।' ପୁଣି ଭାବିଲା, 'ପ୍ରମୋଗନ, ଚାକିରି, ଦୋକାନ . . . । ଏସବୁ କ'ଣ କିଏ ଚାହେଁ ! ଯେତେ ସବୁ ଫାଲତୁ କଥା । ସିଏ ଯେମିତି ଚାହୁଁଛି ଆଉ କିଏ କାହିଁକି ସେମିତି ଆଫିକା ଯିବାକୁ ଚାହୁଁନାହାନ୍ତି ।

ସେ ପୁଣି ଭୁଗୋଳ ବହି ଖୋଲିଲା । ସ୍କୁଲ ବାଲା ନୁହେଁ, ଅଲଗା ଭୁଗୋଳ ବହି । ବହି ଖୋଲି ଭାବିବାରେ ଲାଗିଲା, 'ଆଜ୍ଞା ବହିର ଲୋକମାନେ କ'ଣ ଚାହୁଁଥିବେ ? ଏବେ କ'ଣ କରୁଥିବେ ? ସେମିତି ଭାବି ଚାଲିଥାଏ . . . ଭାବି ଚାଲିଥାଏ ।

ସୂଚନାକାର କିଛି ପ୍ରକାଶନ

କାଗଜକୁ ନେଇ କିଛି କାମ

୧. କାଗଜ ଭଙ୍ଗାର ମଜା

୩. କାଗଜ ଭଙ୍ଗ'ରୁ ଜ୍ୟାମିତି

୨. କାଗଜରୁ ଆକୃତି

୪. କାଗଜର ଖେଳ

ହାତରେ କାମ କରିବା ପାଇଁ

୫. ବିଜ୍ଞାନ ପରଖ

୬. ହାତ ତିଆରି ଖେଳନା

୭. ପ୍ରକୃତି ପରଖ

୮. ଖେଳି ଖେଳି ଶିଖିବା

ସୂଚନା ଶକ୍ତିର ବିକାଶ ପାଇଁ

୯. ପତ୍ରରୁ ଚିତ୍ର

୧୦. ଚିତ୍ରପାଢ଼ାଚରେ ଚିତିଆଖାନା

୧୧. ସହଜରେ ଆଙ୍କିବା ଗଛଲତା

ଏବଂ ଆହୁରି ଅନେକ

ବିଜ୍ଞାନ ତରଙ୍ଗ

ବିଜ୍ଞାନର ଚିନ୍ତନ, ଧାରା ଓ ଅନୁଭୂତି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଥିବା

ଏହି ପତ୍ରିକା ସ୍କୁଲ/କଲେଜ ପିଲା ତଥା ଶିକ୍ଷକ/ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନଙ୍କ

ପାଇଁ ଏକ ସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ । ଶିକ୍ଷା, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବିକାଶ

ବିଷୟରେ ଏକ ବିଶେଷ ପଠନ ସାମଗ୍ରୀ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଏହା

ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ।

ବର୍ଷକୁ ଛଅଖଣ୍ଡ ପତ୍ରିକା ଓ ତିନିଖଣ୍ଡ ବହି ପାଇଁ ମୋଟ ଦେୟ

ସାଧାରଣ ଗ୍ରହଣ ୪୭୫.୦୦ ସହଯୋଗୀ/ଅନୁଷ୍ଠାନ ୪୧୦୦.୦୦

ଆଜୀବନ ସହଯୋଗୀ ଏକ ହଜାର ଟଙ୍କା

ବହିଷ୍କୃତ ବିଷୟରେ

ଅନାରକୋ ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ଛୋଟ ପିଲା । ସବୁ ପିଲା ଭଳି ସେ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ୁଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିଟି ଜିନିଷ ପ୍ରତି ତା'ର ଆଗ୍ରହ ବହୁତ । ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ତା'ର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ପ୍ରଚଳିତ ଶିକ୍ଷା ଓ ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ତା' ମନରେ ଅସନ୍ତୋଷ ରହିଛି । ସେସବୁ ବିଷୟରେ ସେ ମୌଳିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛି । ସାମାଜିକ ବଳଶି ଓ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସେ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ନୁହେଁ । ଆଠୋଟି ଦିନର ଅନୁଭୂତିରେ ରହିଛି ପରୀକ୍ଷା, ପାଠପଢ଼ା, ସ୍କୁଲ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ତା'ର ମୌଳିକ ପ୍ରଶ୍ନ ।

ନମିତା ଶତପଥୀ ଜଣେ ସ୍ନାତକ ଛାତ୍ରୀ । ପିଲାଙ୍କ ସହ କାମ କରିବାରେ ତାଙ୍କର ବହୁତ ଆଗ୍ରହ । ସୃଜନିକାର ବିଭିନ୍ନ କାମରେ ସେ ସକ୍ରିୟ ଭାଗ ନେଇଥା'ନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାନ ଡରଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଲେଖାଲେଖି କରନ୍ତି । ପ୍ରଶ୍ନ କରେ ଅନାରକୋ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ବହି ।